

సంపుటి : 74 సంవత్సరం : 93 వృత్తము : 52

జాగృతి

కవి: 5123 శ్రీమదాంధ్రా సాహిత్య పరిషత్
15-21 నవంబర్ 2021

వెల: ₹15/-

ఒకే సూర్యుడు...
ఒకే ప్రపంచం...
ఒకే గ్రీడ్...

పర్యావరణ మార్పులను అధిగమించేందుకు ప్రధాని మోదీ సులికొత్త సిద్ధాంతాన్ని ఆవిష్కరించారు. తన ప్రతిపాదనను కావ్ 26 సదస్సులో ప్రపంచ నేతల ముందు ఉంచారు.

ఆజాదీ కా
అమృత్ మహోత్సవ్

స్వరాజ్య సమరంలో స్వయంసేవకులు
పేరు ఆశించని పోరు

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ ను మీ మొబైల్ లో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్ లో టైప్ చేయండి.

74 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

శ్రీరామ

వివరామ

వివరమరామ

ఓం శ్రీ గురుభ్యోనమః

ఛానల్ వారి సంయుక్త నిర్వహణలో

28-11-2021
సో 3.00 గం. నుండి

పూజ్యతీ
పరిపూర్ణానందస్వామి
వారిచే

కార్యక్రమం

లక్ష్మీ దీపావళి వేరే

కార్యక్రమం భక్తుల స్వహస్తములతో జరిపించబడును

తేదీ: 28-11-2021 సమయం: సో 3.00 గం. నుండి స్థలం: ప్రకాశం స్టేడియం గ్రౌండ్, కొత్తగూడెం
పాల్గొన చలచిన భక్తులు ఈ నంబర్ కి 8390147666 తప్పకుండా మిస్కాల్ ఇవ్వగలరు.

లోకసత్కార్యం ఈ సామూహిక లక్షదీపావళి కార్యక్రమంలో మాతృమూర్తుల మరియు భక్తులందరూ ఆధిక సంఖ్యలో పాల్గొని తరించ ప్రార్థన

అందరికీ ఆహ్వానము

ఉచిత ప్రవేశము

ధర్మ రక్షణ - రక్షిత:

దీపావళి వేరే వారికి దీపారాధన సామాగ్రి
విరాహకుల ఉచితంగా అందించెదరు.

భవదానమనాధరాధిపతి

ధర్మ జాగరణ సమితి

కొత్తగూడెం, భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లా

వివరాలకు: 9866236937, 8332974398, 9849100316, 9110344724

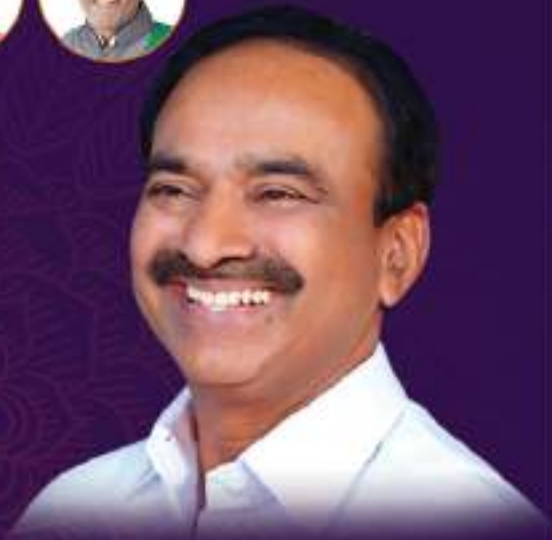
కె.వి.రంగా కిరణ్ (RK)

9866236937

BJP రాష్ట్ర నాయకులు

వ్యవస్థాపకులు RK చారితులు సర్వీస్ సొసైటీ

మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, RK9 News కొత్తగూడెం.

హుజురాబాద్ ఉప ఎన్నికల్లో
అఖండ విజయం సాధించిన
ఈటల రాజేందర్ గారికి
హృదయపూర్వక శుభాభినందనలు...

అర్జున్ భర్తపురి
పార్లమెంట్ సభ్యులు, నిజామాబాద్.

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సర్వశ్రేష్ఠ వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

బి. నాగరాజు సర్వశ్రేష్ఠ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అక్షరసూక్ష్మ పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొదలై నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 నంబర్లకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాప్రసక్తంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

నవంబర్ 8న రాష్ట్రపతి భవన్లో జరిగిన పద్మ పురస్కార ప్రధానోత్సవంలో హరేకాల హాజరును చూసిన చాలామంది విస్తుపోయి ఉంటారు. ఆయన పద్మశ్రీ పురస్కారానికి ఎంపికయ్యారు. వివిధ రంగాలలో ప్రఖ్యాతులైన వారంతా ఆ పురస్కార ప్రధానోత్సవంలో పాల్గొంటారు. ప్రధాని సహా కేంద్రమంత్రులు, విపక్షాల నాయకులు అహూతులుగా ఆసీనులై ఉంటారు. వేడుకకు హాజరయిన వారు కూడా ప్రముఖులే. ప్రత్యక్షంగా పురస్కారం అందుకున్న వారిలో నటి కంగనా రనాత్, క్రీడాకారిణి పీవీ సింధు వంటివారు ఉన్నారు. వారంతా ప్రతి నిత్యం వార్తాపత్రికలలో, టీవీ చానళ్లలో దర్శనమిచ్చేవారే. తమకు బెళుకులు ఉన్నవారే. బహుశా హాజరు ఒక్కరే సర్వ సాధారణమైన దుస్తులతో, ఎలాంటి హంగూ ఆర్జుటం లేని నడవడికతో వచ్చి భారత రాష్ట్రపతి నుంచి పురస్కారం అందుకున్నారు.

విద్యా రంగానికి అందించిన సేవలకుగాను హాజరు ఆ మూడో అత్యున్నత పౌర పురస్కారానికి భారత ప్రభుత్వం ఎంపిక చేసింది. ఇంతకీ పద్మశ్రీ వంటి పురస్కారం, అదికూడా విద్యారంగ విభాగంలో రాష్ట్రపతి చేతుల మీదుగా అందుకున్న హాజరు నిరక్షరాస్యుడు.

హాజరు కర్ణాటకలోని మంగళూరులో బత్తాయిలు, కమలా ఫలాలు అమ్ముతూ జీవించేవారు. మరో సంవత్సరంలో డెబ్బయ్య సంవత్సరంలోకి అడుగు పెడుతున్న హాజరు రోజువారీ ఆదాయం రూ 150. తాను చిరకాలంగా పొదుపు చేసి దాచుకున్న డబ్బంతా పెట్టి ఒక పాఠశాల నెలకొల్పారు. గడచిన రెండు దశాబ్దాలుగా నిర్విరామంగా దానిని నిర్వహిస్తున్నారు. ఇలాంటి ఒక అపురూప ఆశయం కోసం, దాని అమలు కోసం దాదాపు సర్వం త్యాగం చేసినందుకే హాజరు ఆ అత్యున్నత పురస్కారానికి ఎంపికయ్యారు.

రెండు దశాబ్దాల క్రితమే ఎదురైన ఒక అనుభవం హాజరును తన స్వగ్రామం న్యూపాదలో ఒక ఉన్నత పాఠశాలను నెలకొల్పాలన్న ఆశయం

శాలివాహన 1943 శ్రీ ఘన కార్తీక శుద్ధ ఏకాదశి

ముఖపత్ర కథనం

ఒకే సూర్యుడు..

ఒకే ప్రపంచం.. ఒకే గ్రేడ్..

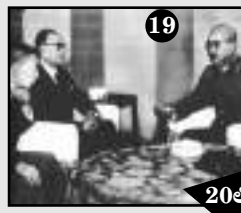
లోపలి పేజీలలో...

జాతీయం

అవినీతికి అండగా 'అఘాడీ'

12వో

19

నేతాజీ - ధారావాహిక

నన్ను చంపటం ఎవరి తరం?!

- ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

20వో

జాగృతి

సంపాదక్రియం

వైపు అడుగులు వేయించింది. ఒకసారి కొంత మంది విదేశీయులు ఆయన దగ్గర బిత్తాయిలు కొనడానికి వచ్చారు. వారంతా ఆంగ్లంలోనే మాట్లాడారు. హాజబ్బు వారు అడిగిన ఏ ప్రశ్నకీ సమాధానం చెప్పలేకపోయారు. ఆయనకు కన్నడ తప్ప మరొక భాష ఏదీ తెలియదు. అయితే ఆ పరిస్థితి ఆయనలో ఆత్మన్యూనతా భావాన్ని పెంచలేదు. తనకు భాష రాకపోవడం వల్ల విదేశీయులు ఇబ్బంది పడ్డారని ఆయన భావించడమే ఇక్కడ గమనార్హం. ఇలాంటి పరిస్థితి ఎదురుకాకుండా ఉండేందుకు తనవంతుగా ఒక పాఠశాలను స్థాపించాలనీ, అది కూడా తన స్వగ్రామంలో ఉంటున్న పిల్లలకు

అక్షరదూత

అక్షరజ్ఞానం అందించాలనీ హాజబ్బు నిర్ణయించుకున్నారు. ఇది కూడా అంత సున్నితంగా కార్యరూపం దాల్చలేదు. బిత్తాయిలు, కమలా ఫలాల వ్యాపారంతో తన గడించినదంతా వెచ్చించినా ఆయన స్వప్నం సాకారం కాలేదు. గ్రామస్థులు ఎవరూ ఆసరా ఇవ్వలేదు. అప్పుడే అదే గ్రామంలో ఉన్న కేవలం 28 మందితో నడిచే మదర్సాను చూసి, కొద్దిమంది పిల్లలతో పాఠశాల ప్రారంభించాలని అనుకున్నారు హాజబ్బు. కొంత రుణం తెచ్చి మొత్తానికి భవనం ఏర్పాటు చేశారు. అలా 2000 సంవత్సరంలో ఆయన గ్రామంలో ఒక పాఠశాల ఆవిర్భవించింది. విదేశీయుల దగ్గర తాను ఎదుర్కొన్న అనుభవం తన గ్రామంలోని పిల్లలు ఎవరికీ ఎదురుకాదని

అప్పుడు హాజబ్బుకు నమ్మకం కుదిరిందట. మరొక అంశం, 2000 సంవత్సరం వరకు న్యూపాద గ్రామానికి పాఠశాల లేదు.

పద్మశ్రీ హాజబ్బును వరించిన పెద్ద పురస్కారమే. కానీ ఇంతకు ముందే ఆయన సేవను చాలా సంస్థలు గుర్తించాయి. నిజానికి ఇది ఒక సత్కార్యానికి లభించిన గుర్తింపు. అక్షరానికి ఉన్న శక్తికి లభించిన విజయం. జ్ఞానం మీద వ్యవస్థకు ఉన్న నమ్మకం. ప్రఖ్యాత టీవీ చానల్ సీఎన్ఎన్-ఐబీఎన్, రిలయెన్స్ ఇచ్చే 'రియల్ హీరోస్' పురస్కారం అందుకున్న వారిలో హాజబ్బు కూడా ఒకరు. ప్రముఖ దినపత్రిక 'కన్నడ ప్రభ' ప్రత్యేక పురస్కారానికి కూడా ఆయన ఎంపికయ్యారు. ఇస్కత్ పాజిర్ అనే రచయిత హాజబ్బు జీవిత గాథకు అక్షరరూపం ఇచ్చారు. దీనిని మంగళూరు విశ్వవిద్యాలయం తన పాఠ్య ప్రణాళికలో చేర్చింది. 'నిరక్షరాస్యుడైన వళ్ల వ్యాపారి కన్న భారతీయ విద్యారంగ స్వప్నం' పేరుతో బీబీసీ ఒక కార్యక్రమం (2012) ప్రసారం చేసింది.

ఇప్పుడు హాజబ్బు పాఠశాల పేరుతో దీనికి ఎంతో ఖ్యాతి వచ్చింది. దీనిని నిర్వహణను ప్రభుత్వం స్వీకరించింది. ఎందరో వ్యక్తిగత హోదాలో విరాళాలు అందించారు. అయితే హాజబ్బు తన ఆశయాన్ని ఇక్కడితో ఆపేయడం లేదు. తన స్వగ్రామంలోనే ఒక జూనియర్ కాలేజీ కూడా స్థాపించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇంత చేశారు కాబట్టే హాజబ్బును ఆ ప్రాంతంలో 'అక్షరదూత' అని సగౌరవంగా పిలుచుకుంటున్నారు. విద్యాలయాల పేరుతో వెలుస్తున్న అంబర చుంబిత భవంతులలో చదువు ఉండవచ్చు. అది కొనుక్కుంటే వచ్చేది కావచ్చు. పెద్ద పెద్ద రుసుములు కట్టవలసి రావచ్చు. భారీగా రుసుములు కట్టినంత మాత్రాన చదువుతో రావలసిన సంస్కారం వస్తుందన్న భరోసా ఏదీ లేదు. పెద్ద పెద్ద భవంతులలో అయినా, పెంకులూ రేకులూ కప్పిన చిన్న గదిలో అయినా అందించవలసినది విద్య. అది నిరక్షరాస్యుడే అయినా గుర్తించగలిగినందుకు హాజబ్బు వందనీయుడు.

15 నవంబర్ 2021, సోమవారం

అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

ప్రత్యేక వ్యాసం
కార్తిక పున్నమి పుణ్యహేల

ధారావాహిక నవల
ఆమె మారింది
- గంటి భానుమతి

తృతీయ బహుమతి కథ
సిగ్గు
- మోదేపల్లి శ్రీలతా కోటపాట

ధారావాహిక నవల
పూలగండువనం
- డా॥ చింతకింది శ్రీనివాసరావు

గణనీయం... ఘనతరం - సుకావతి (మహిళ)	-	10
అసహనంతో కేంద్రంపై అక్కసు (తెలంగాణ)	-	14
పాదయాత్ర చేస్తే తప్పా? (ఆంధ్రప్రదేశ్)	-	16
రామమందిర నిర్మాణం, వారణాసి సుందరీకరణ,.. ఆధ్యాత్మికం	-	18
పేరు అశించని పోరు (అజాది కా అమృత్ మహోత్సవ్)	-	34
భూమిని ఎకరంగా కొలవగలం! కోరికను.. (భజగోవిందం-2)	-	39

భారత క్రికెట్ కు భంగపాటు! (క్రీడ)	-	43
అరుణాచల్ ను వీడని చైనా గబ్బిలం (అంతర్జాతీయం)	-	44
బాలజాగృతి	-	46
వారఫలాలు	-	48
పదరసం	-	49
నిరాశ పరచిన దీపావళి చిత్రాలు! (సినిమా)	-	50

అంతర్జాతీయ వ్యవహారాల్లో భారత్ ఆది నుంచీ బాధ్యతాయుతమైన పాత్ర పోషిస్తోంది. దేశ ప్రయోజనాలతో పాటు అంతర్జాతీయ ప్రయోజనాలకూ ప్రాధాన్యమిస్తూ ముందుకు సాగుతోంది. విదేశాంగ విధానం ప్రతి అడుగులోను శిష్ట శ్రేయస్సు కనిపించడం వెనుక భారతీయమైన చింతన ఉంది. మొదటినుంచీ వసుధైక కుటుంబం అన్న భావనకు కట్టుబడి ఉంది. విపత్కర పరిస్థితులు ఎదురైన వేళ తనవంతుగా సాయం చేసేందుకు స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వెళుతోంది. ఇందుకోసం నిధులు సమకూర్చడం, కొత్త ఆలోచనలను పంచుకోవడం, వాటికి రూపకల్పన చేయడం ద్వారా తన పాత్రను చిత్తశుద్ధితో పోషిస్తోంది. తాజాగా జరిగిన 'కాప్' (కాన్ఫరెన్స్ ఆఫ్ పార్టీస్), జీ-20 సదస్సుల్లో ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న పలు సమస్యలపై భారత్ వాణిని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ బలంగా వినిపించి ప్రపంచ దేశాల అభినేతల మన్ననలు పొందారు. ఇటలీ రాజధాని రోమ్ లో జరిగిన జీ20 సదస్సు, బ్రిటన్ లోని గ్లాస్గో నగరంలో జరిగిన కాప్ సదస్సులలో అంతర్జాతీయ సమాజం ఎదుర్కొంటున్న అనేక సమస్యలపై ఆయన భారత్ అభిప్రాయాలనూ, వాదనలనూ సమర్థంగా వినిపించారు. వాటికి పరిష్కార మార్గాలను సైతం సూచించారు. ఇందుకోసం తనవంతుగా భారత్ ఏం చేయనుందో వివరించిన మోదీ వివిధ దేశాల అభినేతల ప్రశంసలు పొందారు.

పర్యావరణం... ప్రస్తుతం ప్రతి దేశం ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య. పర్యావరణ పరిరక్షణలో వైఫల్యం కారణంగా అనేక దేశాలు పలు అనర్థాలు ఎదుర్కొంటున్నాయి. దీని నుంచి బయటపడే మార్గం లేక అంతర్జాతీయ సమాజం సతమతమవుతోంది. వాతావరణంలో ప్రతికూల మార్పులను నియంత్రించడానికి 1992లో ఐక్యరాజ్యసమితి ఆధ్వర్యంలో ఒక ఒప్పందం రూపుదాల్చింది. ఈ ఒప్పందంపై సంతకాలు చేసిన దేశాలనే 'కాప్' (కాన్ఫరెన్స్ ఆఫ్ పార్టీస్) అని వ్యవహరిస్తున్నారు. దీనికి అనుగుణంగానే 2015లో పారిస్ ఒప్పందం తెరపైకి వచ్చింది. ఈ ఒప్పందం అమలుకు నిర్ణయాలు చేసే అధికారం కాప్ నకే ఉంది. కర్బన ఉద్గారాలను తగ్గించడం ద్వారా భూతాపాలను 1.5 సెల్సియస్ డిగ్రీలు దాటరాదని పారిస్ ఒప్పందం చెబుతోంది. వాతావరణ మార్పుల నిరోధానికి ఏటా రూ. 10వేల కోట్ల డాలర్ల అంతర్జాతీయ సాయం అందించాలని పారిస్ ఒప్పందం నిర్దేశించింది. వెనకబడిన దేశాలు హరిత సాంకేతికతలో పెట్టుబడులు పెట్టడానికి, వాతావరణ మార్పుల నుంచి ప్రజల ప్రాణాలను కాపాడటానికి, జీవనోపాధిని పెంచడానికి ఈ నిధులను వెచ్చించాలన్నది లక్ష్యం. ఈ నేపథ్యంలో అక్టోబరు 31 నుంచి బ్రిటన్ లోని గ్లాస్గో నగరంలో ప్రారంభమైన కాప్ -26 సదస్సు నవంబరు 12 వరకు జరిగింది. ఇందులో వివిధ దేశాల అభినేతలు, దౌత్యవేత్తలు, పర్యావరణ వేత్తలు, ఉద్యమకారులు పాల్గొన్నారు. ఈ సదస్సు జరగడం ఇది 26వసారి. అందుకే కాప్-26 సదస్సు అని వ్యవహరిస్తున్నారు.

పర్యావరణ మార్పుల వల్ల ఎదురవుతున్న అనర్థాలు అన్ని దేశాలకూ అనుభవంలోకి వచ్చాయి. దీని ప్రభావం పేద దేశాలకే పరిమితం కాలేదు. ప్రగతిలో ముందంజలో ఉన్నామనుకునే పాశ్చాత్య

దేశాలూ దీని ప్రభావానికి గురై ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఆస్ట్రేలియా, అమెరికా, ఐరోపాల్లో వానలు ముఖం చాటేశాయి. అడవుల్లో కార్చిచ్చు వుట్టకొస్తున్నది. ఫలితంగా చెట్లు, జంతుజాలం దెబ్బతిన్నాయి. జర్మనీ, చైనాలను భారీ వరదలు ముంచెత్తాయి. భారత్ పైనా దీని ప్రభావం లేకపోలేదు. థార్ ఏడారి నుంచే కాకుండా, సౌదీ అరేబియా నుంచి సైతం ఎడారి దుమ్ము, ధూళి హిమాలయాలపైకి వచ్చిపడి వేగంగా మంచు కరిగిపోతోంది. ఢిల్లీ తదితర నగరాల నుంచి కూడా దుమ్ము కణాలు ఎగిరి వస్తున్నాయి. ఆసియా ఖండ వాతావరణ సమతుల్యతకు హిమాలయాలు ఆయువుపట్టు. సరిగ్గా దానిమీదే భూతాపం దెబ్బ కొడుతోంది. దేవభూమిగా పేరుగాంచిన ఉత్తరాఖండ్ లో ఈ ఏడాదిలో హిమనీ నదాలు కరిగి మెరుపు వరదలు వచ్చి రెండు ఆనకట్టలు కొట్టుకుపోయాయి. హిమాచల్ ప్రదేశ్, జమ్మూ కశ్మీర్ లో ఆకస్మిక వరదలు వచ్చాయి. వేసవిలో భానుడి భగభగలు ఏటా అధికమవుతున్నాయి. బంగాళాఖాతం, అరేబియా సముద్రాల్లో సంభవించే తుపానులు, వాయుగుండాల సంఖ్య, వాటి ప్రభావం ఏటేటా పెరుగుతోంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎదురవుతున్న ఈ దుష్పరిణామాలను ప్రభావవంతంగా వివరించేందుకు ఐరాస ఈసారి వినూత్న ప్రయత్నం చేసింది. వందల ఏళ్ల క్రితం అంతరించిపోయిందనుకున్న డైనోసార్ ఆకస్మికంగా ఒక్కసారిగా ఐరాస వేదికపైకి వచ్చి పర్యావరణ మార్పులపై ఆలోచన రేకెత్తించే ప్రసంగం చేసింది. తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోకపోతే యావత్ మానవాళికి ముప్పుందని హెచ్చరించింది. గ్రాఫిక్స్ తో ఈ డైనోసార్ ను రూపొందించారు.

ఈ నేపథ్యంలో సదస్సును ఉద్దేశించి ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ చేసిన ప్రసంగం ఆహూతులను

ఆకట్టుకుంది. ఆలోచింపజేసింది. పుడమి జనాభాలో 17 శాతం గల భారత్ ది మొత్తం ఉద్గారాల్లో కేవలం అయిదు శాతమేనని చెప్పడానికి గర్విస్తున్నానని మోదీ ఈ సందర్భంగా స్పష్టం చేశారు. వాతావరణ మార్పులను నియంత్రించడంలో భారత్ శక్తికి మించిన ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఈ దిశగా ఎన్ని ఇబ్బందులు ఎదురైనా వెనకడుగు వేయడం లేదు. వాటిని అధిగమిస్తూ ముందుకు సాగుతోంది. 2030 నాటికి శూన్య ఉద్గార స్థాయికి చేరుకోవాలని భారతీయ రైల్వే నిర్దేశించు కుంది. అప్పటికి కార్బన్ ఉద్గారాలను ఒక బిలియన్ టన్నుల మేరకు తగ్గిస్తాం. 2070 నాటికి భారత్ సున్నా ఉద్గారాల స్థాయిని చేరు కుంటుంది. ఆ దిశగా శిలాజ ఇంధనాల వినియోగాన్ని తగ్గించి పునరుత్పాదక ఇంధన వాడకాన్ని పెంచుతున్నామని పేర్కొన్నారు.

సౌరశక్తితో మేలు...

పర్యావరణ మార్పులను అధిగమించేందుకు ప్రధాని మోదీ సరికొత్త సిద్ధాంతాన్ని అవిష్కరించారు. తన ప్రతిపాదనను ప్రపంచ నేతల ముందు ఉంచారు. 'ఒకే సూర్యుడు... ఒకే ప్రపంచం... ఒకే గ్రిడ్' అన్న భావనను ఆయన కొత్తగా తెరపైకి తీసుకువచ్చారు. అన్ని దేశాలు ఒకే గ్రిడ్ ఏర్పాటు చేసుకుంటే ప్రపంచ అవసరాలకు సరిపడా సౌర విద్యుత్ ఉత్పత్తి అనాధ్యమేమీ కాదని పేర్కొన్నారు. సర్వ సృష్టికి మూలం సూర్యుడే. ఈ విషయాన్ని 'సూర్యోపనిషత్' స్పష్టంగా చెబుతోంది. సూర్యుడి నుంచే అన్నీ పుట్టుకొచ్చాయి. శక్తి మొత్తానికి మూలం భానుడే. ఆ శక్తిపై ఆధారపడే అందరం జీవిస్తున్నాం. ప్రకృతితో మానవాళి బంధం బాగున్నంత కాలం భాగోళం పదిలంగా ఉంటుంది. కానీ ప్రగతి పథంలో ముందుండాలన్న ఉద్దేశంతో మనిషి ప్రకృతి సమతుల్యాన్ని దెబ్బ తీశాడు. పర్యావరణానికి ఎనలేని

ఒకే సూర్యుడు..
ఒకే ప్రపంచం..
ఒకే గ్రిడ్..

హాని కలిగించాడు. ప్రకృతి నమతుల్యాన్ని సాధించేందుకు సూర్యుడే కీలకం. ఒకే సూర్యుడు...ఒకే ప్రపంచం... ఒకే గ్రిడ్ ప్రాజెక్ట్ అత్యుత్తమ పరిష్కార మార్గం. మొత్తం మానవాళి ఇంధన అవసరాలను తీర్చగల శక్తి సూర్యరశ్మికి మాత్రమే ఉంది. అపరిమితమైన ఈ శక్తి చాలా శుద్ధమైనది. సుస్థిర మైనదని... దీన్ని సమర్థంగా వినియోగించుకోవడంపై

అంతర్జాతీయ సమాజం దృష్టి సారించాలని నరేంద్ర మోదీ పిలుపిచ్చారు. యావత్ ప్రపంచాన్ని అనుసంధానిస్తూ ఒకే గ్రిడ్ను ఏర్పాటు చేస్తే ఎల్ల వేళలా శుద్ధ ఇంధనం అందుబాటులోకి వస్తుంది. సౌర ప్రాజెక్టుల వినియోగం పెరుగుతుంది. కర్షణ ఉద్ధారాలు దిగి వస్తాయి. వివిధ దేశాల మధ్య కొత్త సహకార వేదికలు అవతరిస్తాయని మోదీ తన

భావనలను ఆవిష్కరించారు.

ప్రపంచ నేతలకు చురకలు...

అంతర్జాతీయ చర్చల్లో వాతావరణ మార్పులకు అనుగుణంగా జీవనాన్ని సర్దుబాటు చేసుకోవడానికి సరైన ప్రాధాన్యం దక్కడం లేదని మోదీ పేర్కొన్నారు. విపత్తుల అనంతరం ఉపశమనానికి తీసుకునే చర్యల స్థాయిలో దానిపై దృష్టి పెట్టడం లేదని ఆయన

**గోల్కొండ
సాహితీ మహోత్సవ్**

20-21 నవంబర్ 2021

శ్రీమత్ మొవోయియల్ విశ్వవిద్యాలయం కామర్స్ లింగ్ సెన్స్
బాలాయణ గూడెం హైదరాబాద్

75
భారత స్వాతంత్ర్య
అమృతీ ద్విపూర్ణిదినం
స్వరద్ధ .. స్వాతంత్ర్యం.. స్వరాజ్య ...

www.golkondalifest.org వెబ్సైట్లో ప్రచురితంగా సమాచారం చేసుకోండి
E-mail : contactus@golkondalifest.org; golkondalifest@gmail.com Phone : 7396978646

- 40+ వక్తలు, రచయితలు, మేధావులు
- వ్యాసకర్తలు, రచయితలతో సంభాషణ
- చర్చా వేదిక, వ్యాసాల సమర్పణ
- యువ రచయితలు, ప్రచురణ కర్తలతో సమావేశాలు
- సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు

సోషల్ మీడియాలో...

fb golikondaliteraryfestival

ig @golkondalifest

www.golkondalifest.org

tw @golkondalifest

yt golkondalifest

go golkondalifest@gmail.com

భాగస్వాములు

సంస్థలు	
ప్రచురణ సంస్థలు	
మీడియా	
అధ్యయన కేంద్రాలు	

ఆక్షేపించారు. దీనివల్ల దుర్బల దేశాలకు అన్యాయం జరుగుతుందని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. నిర్ణీత సమయం కంటే వది నిమిషాలు ఎక్కువసేపు ప్రసంగించినందుకు మోదీ క్షమాపణలు కోరారు. అయితే మోదీ విలువైన ప్రసంగం, ఆయన చూపిన మేలైన పరిష్కారాల ముందు వది నిమిషాల సమయం చిన్నదని అంతర్జాతీయ నేతలు పేర్కొన్నారు. ఆయన ప్రసంగంలో వాస్తవికత, దార్శనికత ఉందని అభినందించారు. పెద్ద మేథో మధనం చేయకుండానే మన పూర్వీకులు గుర్తించిన, ఆచరించిన తేలికైన పరిష్కార మార్గాలను చూపడం ద్వారా దిశా నిర్దేశం చేశారని వారు ఈ సందర్భంగా పేర్కొన్నారు. అదే సమయంలో మోదీ తన ప్రసంగంలో ప్రపంచ దేశాల అధినేతలకు చురకలు అందించారు. తామెచ్చిన హామీలకు వారు కట్టుబడి ఉండాలని సూచించారు. వర్తమాన దేశాలకు ఏటా వంద కోట్ల డాలర్ల పరిహారం అందజేత హామీని నిలబెట్టుకోవాలని పాశ్చాత్య దేశాల అధినేతలను కోరారు. అంతర్జాతీయ సౌర సంకీర్ణం వంటి వాతావరణ సంబంధ

ప్రకటనపై ఆతిథ్య దేశమైన బ్రిటన్ ప్రధాని బోరిస్ జాన్సన్, ఆస్ట్రేలియా ప్రధాని స్కాట్ మోరిసన్, ఐరాస ప్రధాన కార్యదర్శి అంటోనియో గుటెరెస్ హర్షం వ్యక్తం చేశారు. ఐరిస్ కార్యక్రమంలో భాగంగా చిన్న దేశాల్లో వాతావరణ మార్పుల వల్ల తలెత్తే సమస్యలను అధ్యయనం చేస్తారు. ఈ మార్పులను తట్టుకుని నిలబడే మౌలిక వసతులను నిర్మిస్తారు. ఆయా దేశాల సామర్థ్యం పెంపునకు, వనరుల సమీకరణకు తోడ్పాటు అందిస్తుంది. ముందు ప్రయోగాత్మకంగా కొన్ని చిన్న ప్రాజెక్టులను చేపడతారు.

చైనాపై విమర్శలు...

అంతర్జాతీయ శక్తిగా ఎదుగుతున్నామని భావించుకునే చైనాకు కాప్-26 సదస్సులో ఎదురుదెబ్బ తగిలింది. కీలకమైన కాప్ సదస్సుకు చైనా అధినేత షి జిన్ పింగ్ ప్రత్యక్షంగా హాజరు కాకపోవడాన్ని అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ తప్పుపట్టారు. గ్లాస్గో వేదికగా జరిగిన ఈ సదస్సుకు వందకు పైగా దేశాలు గ్రీన్ హౌస్ వాయు ఉద్ధారాల తగ్గింపు దిశగా హామీలు ఇచ్చాయి. కానీ చైనా

అదే సమయంలో దేశంలో నెలకొన్న తీవ్ర ఆహార కొరత, కరోనా మళ్లీ విస్తరించడం వంటి అంశాలు బీజింగ్ ను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తున్నాయి. ఇవి కూడా ఒక కారణమని చెప్పవచ్చు. అయితే వాస్తవాలు ఇలా ఉండగా వాటికి మసిపూసి మారేదుకాయ చేసేందుకు కాప్ నిర్వాహకులపై ఎదురుదాడి చేయడం గమనార్హం. నిర్వాహకులు వీడియో అనుసంధానం చేయకపోవడం వల్లే తమ అధినేత జిన్ పింగ్ ప్రసంగించలేకపోయారని, అందువల్లే ప్రకటన చేయాల్సి వచ్చిందని విదేశాంగ శాఖ అధికార ప్రతినిధి వెన్ బిన్ పేర్కొనడం విస్తుగొల్పుతోంది. అదే సమయంలో కాప్-26, జి-20 సదస్సులో భారత్ కు లభించిన ప్రాధాన్యం, వ్యక్తిగతంగా ప్రధాని నరేంద్ర మోదీకి లభించిన గౌరవం, ఆయన ప్రసంగానికి లభించిన ప్రశంసలు బీజింగ్ కు ఎంతమాత్రం మింగుడు పడలేదన్నది వాస్తవం. కేవలం తన ప్రయోజనాల గురించి ఆలోచించే చైనాకు, విశ్వ మానవాళి శ్రేయస్సు గురించి ఆలోచించే భారత్ కు గల తేడాను ఈ సందర్భంగా

జి20, 2021 సదస్సులో పాల్గొన్న నేతలతో మోదీ

కూటమిలను బలోపేతం చేయాలని కోరారు. 2025 తరువాత చేయాల్సిన దీర్ఘకాల వాతావరణ ఆర్థిక సాయంపై దృష్టి పెట్టాలన్నారు. ఆయా దేశాలు సమన్వయపై తమ దేశ కోణంలో కాకుండా విశాల కోణంలో ఆలోచించాలని అభ్యర్థించారు.

చిన్న దీవులకు చేయూత...

వాతావరణ మార్పులను తట్టుకుని నిలబడేలా చిన్న దీవుల దేశాల్లో మౌలిక వసతులను కల్పించేందుకు తన వంతుగా భారత్ 'ఐరిస్' (ఇస్ ప్రాప్రక్చర్ ఫర్ రెజియియంట్ ఐలాండ్ స్టేట్స్) కార్యక్రమాన్ని చేపడుతున్నట్లు మోదీ ప్రకటించారు. వాతావరణ మార్పులతో పెనుముప్పు ఎదుర్కొంటున్న దేశాలకు ఈ కార్యక్రమం వల్ల మేలు జరుగుతుందన్నారు. ఆయా దేశాలకు ఎంతో కొంత మేలు చేశామన్న సంతృప్తి తమకు మిగులుతుందన్నారు. మోదీ

మాత్రం అలాంటి హామీ ఇవ్వలేకపోయిందని బైడెన్ ఎత్తి చూపారు. కాప్-26తో పాటు జి-20 సదస్సుకు సైతం చైనా దుమ్మా కొట్టడం గమనార్హం. సదస్సులకు గైర్జాబరు కావడం ద్వారా ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రజలను ప్రభావితం చేసే శక్తిని బీజింగ్ కోల్పోయిందని దౌత్య నిపుణులు విశ్లేషించారు. చైనా గైర్జాబరుకు వేరే కారణాలు ఉన్నాయని రాజకీయ విశ్లేషకులు భావిస్తున్నారు. కర్పన ఉద్ధారాల కట్టడిలో తమ దేశం తరఫున గట్టి హామీ ఇవ్వకుండా తప్పించుకునే ప్రయత్నాల్లో భాగంగానే చైనా ముఖం చాటేసిందని చెబుతున్నారు. తమ దేశంలోని పింజియాంగ్ ప్రావిన్స్ లో ముస్లిముల అణచివేత, హాంకాంగ్ లో పౌర హక్కుల ఉల్లంఘన వంటి అంశాలు తెరపైకి వస్తాయని, తద్వారా తాను ఇరుకున పడతానన్నది చైనా భావన. అందుకే గైర్జాబరైంది.

అంతర్జాతీయ సమాజం చాలా స్పష్టంగా గుర్తించింది.

గ్లాస్గోలో ఘన స్వాగతం..

ఇటలీ రాజధాని రోమ్ నగరంలో జరిగిన జి-20 సదస్సు అనంతరం కాప్ సదస్సులో పాల్గొనేందుకు బ్రిటన్ లోని గ్లాస్గో నగరానికి వచ్చిన మోదీకి ఘన స్వాగతం లభించింది. స్కాట్లాండ్ బ్యాగ్ పైవర్లు బాణీలను అలవిస్తూ ఆయనకు స్వాగతం పలికారు. మోదీని ప్రత్యక్షంగా చూసేందుకు ప్రవాస భారతీయులు పెద్దసంఖ్యలో తరలివచ్చారు. 'భారతమాతాకీ జై' అని నినదించారు. భారత సంతతి ప్రతినిధులతో మోదీ భేటీ అయ్యారు. వీరిలో ప్రముఖ వైద్యులు, వ్యాపారవేత్తలు, విద్యావేత్తలు ఉన్నారు. ఈ సందర్భంగా మోదీ తన శిలా ప్రతిమను ఆవిష్కరించారు. హాకీ అనే ప్రవాస భారతీయ వైద్యుడు దీనిని బహుకరించారు. ఈ విగ్రహానికి పెట్టేందుకు మోదీ

తన కళ్లద్దాలను ఇచ్చారు. బ్రిటిష్ రాకుమారుడు ఫ్రెడ్రిక్ విలియమ్ నిర్వహించిన 'ఎర్త్ షేర్డ్ ప్రైజ్' విజేత, ఢిల్లీకి చెందిన రీసైక్లింగ్ సంస్థ టకాచార్ వ్యవస్థాపకుడు మోహన్, సౌరశక్తితో నడిచే ఇన్టీ బండిని రూపొందించిన తమిళనాడుకు చెందిన 14 సంవత్సరాల బాలిక వినిషా ఉమా శంకర్ ప్రధాని మోదీతో భేటీ అయ్యారు.

ఉచితంగా 500 కోట్ల టీకాల డోసులు...

ఇటలీ రాజధాని రోమ్ వేదికగా జరిగిన జి-20 సదస్సులోనూ మోదీ కీలకపాత్ర పోషించారు. కేవలం గంభీరమైన ప్రసంగాలకే పరిమితం కాకుండా టీకాల సరఫరాకు భారత్ సిద్ధంగా ఉందని ప్రకటించి ప్రపంచ దేశాల అధినేతల మన్ననలు పొందారు. కరోనా కారణంగా గత ఏడాది జి-20 సదస్సును వర్చువల్ గా నిర్వహించారు. పరిస్థితులు కొంతమేరకు కుదుటపడటంతో ఈసారి వ్రత్యక్షంగా నిర్వహించారు.

2022 చివరి నాటికి 500 కోట్ల డోసుల టీకాల సరఫరాకు సిద్ధంగా ఉన్నామని అంతర్జాతీయ సమాజానికి హామీ ఇచ్చారు. అవసరమైన మేరకు టీకాలను తయారు చేసే సామర్థ్యం తమ దేశానికి ఉందని చెప్పారు. కరోనా తీవ్రంగా ఉన్న సమయంలో 150కి పైగా దేశాలకు డోసులను సరఫరా చేశామని ఆయన గుర్తు చేశారు. టీకా డోసులకు సంబంధించి అంతర్జాతీయ ప్రమాణాల విషయంలో ఎదురవుతున్న ఇబ్బందులను ఆయన ఈ సందర్భంగా ప్రస్తావించారు. వీటిని సులభతరం చేయాల్సిన అవశ్యకతను వివరించారు. టీకా ధ్రువీకరణను పరస్పరం గుర్తించే యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని పిలుపిచ్చారు. వ్యాక్సిన్ కొరతను ఎదుర్కొంటున్న పేద దేశాలను ధనిక దేశాలు ఆదుకోవాలని కోరారు. అత్యంత పేద దేశాల్లో కేవలం మూడు శాతం ప్రజలు మాత్రమే టీకాలు వేయించుకున్నారని, ధనిక దేశాల్లో ఇది 70 శాతం ఉందని గుర్తు చేశారు. ఇది నైతికంగా ఎంతమాత్రం సమర్థనీయం కాదని మోదీ ఆక్షేపించారు.

నేతలతో చర్చలు...

కాప్-26, జి-20 సదస్సులకు హాజరైన ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ క్షణం తీరిక లేకుండా గడిపారు. ప్రపంచ దేశాల అధినేతలతో ద్వైపాక్షిక, అంతర్జాతీయ సమన్వయ పై చర్చలు జరిపారు. వారితో ఉల్లాసంగా గడిపారు. జర్మనీ ఛాన్సలర్ ఏంజెలా మెర్కెల్, అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైడెన్, బ్రిటన్ ప్రధాని బోరిస్ జాన్సన్, ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు ఇమాన్యుయేల్ మక్రాన్, ఇటలీ ప్రధాని మారియో ద్రావితో, కెనడా ప్రధాని జస్టిన్ ట్రూడో, సింగపూర్ ప్రధాని లీ సిన్ లూంగ్, దక్షిణ కొరియా అధ్యక్షుడు మూన్ జె ఇన్, ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి అంటోనియో గుటెరెస్ వంటి నేతలతో కీలక అంశాలపై చర్చలు జరిపారు. వాటికన్

పోప్ ఫ్రాన్సిస్ తో

సిటీలో క్రైస్తవ మత గురువు పోప్ ఫ్రాన్సిస్ తోనూ సమావేశమయ్యారు. భారత పర్యటనకు రావాల్సిందిగా ఆయనను ఆహ్వానించారు. 2013లో ఫ్రాన్సిస్ పోప్ అయిన తరువాత భారత ప్రధాని ఆయనతో భేటీ కావడం ఇదే తొలిసారి. గత రెండు దశాబ్దాల్లో భారత ప్రధానులు ఎవరూ పోప్ ను కలవలేదు. 2000 సంవత్సరంలో నాటి ప్రధాని వాజపేయి నాటి పోప్ జాన్ పాల్- 2ను కలిశారు. ఇప్పుడు మోదీ వాతావరణ మార్పులపై తీసుకువచ్చిన వుస్తకాన్ని, వెండితో రూపొందించిన ప్రత్యేక జ్ఞాపికను పోప్ కు బహుకరించారు. ఎడారి ఒక పూదోటగా మారుతుందన్న... అధ్వాన్ని ఇచ్చే సందేశం గల కాంస్య ఫలకాన్ని మోదీకి కానుకగా పోప్ ఇచ్చారు. 20 నిమిషాల పాటు జరగాల్సిన ఈ భేటీ గంటకు పైగా సాగడం విశేషం.

రోమ్ లో ప్రవాస భారతీయులతో మోదీ సమావేశమయ్యారు. ఈ సందర్భంగా సనాతన్ ధర్మ సంఘ అధ్యక్షురాలు హంసనందగిరి మాట్లాడుతూ ప్రతి ఒక్కరి యోగ క్షేమాల గురించి మోదీ అడిగి తెలుసుకున్నారని చెప్పారు. తమిళనాడు అంటే తనకు ఇష్టమని చెబితే తమిళంలో మాట్లాడారని తెలిపారు. మైక్రోసాఫ్ట్ అధినేత బిల్ గేట్స్ తో సమావేశమయ్యారు. భారత్ లో జరుగుతున్న సుస్థిర ప్రగతిని మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లేందుకు, వాతావరణ మార్పులు, వాటి ప్రభావం, కరోనా టీకాలపై పరిశోధన, బిల్ గేట్స్ సాగిస్తున్న సహాయ కార్యక్రమాలపై చర్చించారు. ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని నాఫ్తాలీ బెన్ నెట్ టో మోదీ భేటీ ప్రాధాన్యం సంతరించుకుంది. బెంజమిన్ నెతన్ యాహు స్థానంలో ఇటీవలే ఆయన కొత్తగా బాధ్యతలు చేపట్టారు. మోదీకి తమ దేశంలో మంచి ప్రజాదరణ ఉందని, అందువల్ల ఆయన తమ పార్టీలో చేరాలని ఈ సందర్భంగా బెన్ నెట్ సరదాగా వ్యాఖ్యానించారు. ఇజ్రాయెల్ తో దౌత్య సంబంధాలు ఏర్పడి 30

ఏళ్లవుతున్న సందర్భంగా తమ దేశంలో పర్యటించాలని ఆయన మోదీని ఆహ్వానించారు. నేపాల్ ప్రధాని సూర్య బహదుర్ దేవ్ బాతో మోదీ మాట్లాడారు. నేపాల్ కాంగ్రెస్ కు చెందిన దేవ్ బా ఇటీవలే ప్రధానిగా బాధ్యతలు చేపట్టారు. నేపాల్ కాంగ్రెస్ కు మొదటినుంచి భారత్ నేతలతో సన్నిహిత సంబంధాలు ఉన్నాయి. ద్వైపాక్షిక సంబంధాలు, వాతావరణ మార్పులపై ఇద్దరు నేతలు తమ అభిప్రాయాలను పంచుకున్నారు. ఉక్రెయిన్ అధ్యక్షుడు వ్లాదిమిర్ జెలెన్ స్కీ తోనూ మోదీ చర్చలు సాగించారు. ఒకప్పుటి సోవియట్ యూనియన్ లో భాగమైన ఈ దేశంతో భారత్ కు సన్నిహిత సంబంధాలు ఉన్నాయి. ఈ ఏడాది ప్రారంభంలో కరోనా తీవ్రంగా ఉన్న సమయంలో ఉక్రెయిన్ మనకు ఆక్సిజన్ కాన్సంట్రేటర్లను సరఫరా చేసింది. ఇందుకు మోదీ ధన్యవాదాలు తెలియజేశారు.

ఐరోపా దేశాలకు చెందిన పలువురు దేశాధి నేతలతో మోదీ సమావేశమయ్యారు. ఐరోపా మండలి అధ్యక్షుడు ఛార్లెస్ మైకెల్, ఐరోపా కమిషన్ అధ్యక్షురాలు ఉర్సులా వాన్ డెర్ లెయాన్ తో వాణిజ్యం, పెట్టుబడులు, కరోనా, వాతావరణ మార్పులు, ప్రాంతీయ, అంతర్జాతీయ అంశాలపై చర్చించారు. టీకా ఎగుమతులను భారత్ మళ్లీ ప్రారంభించడాన్ని వారు హర్షించారు.

ప్రధాని అయిదు రోజుల ఐరోపా పర్యటన (ఇటలీ, బ్రిటన్) విజయవంతమైంది. ఆయన దార్శనికతను అంతర్జాతీయ సమాజం గుర్తించింది. భారత వాణిని వినిపించడంలో నరేంద్ర మోదీ చూపించిన చొరవ, నైపుణ్యం అంతర్జాతీయ నేతలకు విశేషంగా ఆకట్టుకుంది. భారత ప్రతిష్టను పెంచడంలో మోదీ విజయవంతమయ్యారనడం అతిశయోక్తి కాదు.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ఇరుగు పొరుగు దేశాలన్నీ ఒక్కసారిగా తలెత్తి చూశాయి. ఆ చూపులో సంభ్రమం ఉంది. ఇప్పటివరకూ లోలోపల ఉన్న సందేహానికి సరైన సమాధానమూ లభించినట్లు అయింది. ఆనందించిన పాలక పక్షాలూ ఇంకెన్నో! అందరినీ తన వైపునకే తిప్పుకొన్న ఆ దేశం ఇండోనేషియా, అక్కడి మహిళా నాయకామణి సుక్తావతి. ఇండో, ఇండియా, హిందూ పదాల మాదిరే ఆమె పేరు మనకు సుపరిచితం అనిపిస్తున్నదా? అవునవును. హిందుత్వ పరిమళాలు గుబాళించే ముస్లిం ప్రజాధిక్య ద్వీప ప్రాంతం అది. దశాబ్దాల తరబడి పాలనా పగ్గాలు చేపట్టిన అనుభవమున్న ప్రప్రథమ దేశాధ్యక్షుడు సుకర్నో కుమార్తె తాను. ప్రపంచానికే తలమానికమైన హిందూ మతంలోకి మారిన ఆ నాయకాగ్రణి ప్రత్యేకతలు మరెన్నో కనిపిస్తాయి. సరిగ్గా 70 ఏళ్ల వయసులో, అందులోనూ పుట్టినరోజు వేళన, అదే మహోత్సవ వేదిక సాక్ష్యంగా సుక్తావతి నెలకొల్పిన సృజనాత్మక చరితగానే మనమంతా పరిగణించి తీరాలి. ఏ జాతి రాణించాలన్నా రాజకీయ స్వతంత్రత, ఆర్థిక సమానత నెలకొనాలి. స్వార్థ రహిత ప్రభుత్వం, ద్వేషానికి తావులేనంత జాతీయత వెల్లివిరియాలి. వీటన్నిటి నేపథ్యంలో ఆ దేశ నాయకురాలు సమైక్యతకు స్వాగతమిచ్చేలా శాంతి పావురాన్ని ఎగురవేశారు. కారుచీకట్లు తొలగిపోయేలా ఎన్నటికీ ఆరని జ్యోతిని వెలిగించారు. స్వజాతి ధర్మం సంరక్షించు- విజయం నీదే విశ్వసించు' అన్నట్లు హిందు జనజీవన విలక్షణతను తన చేతలతో, తనదైన రీతులతో ధగధగలాడించారు. పూర్వాపరాలను కూలంకషంగా తెలుసుకుందాం..

గణనీయం... ఘనతరం ఇండోనేషియా.. సుక్తావతి

ఇండోనేషియా. ఈ పేరు వినగానే, ద్వీపాల సముదాయం గుర్తుకొస్తుంది. ఇది ఆసియా, ఆస్ట్రేలియా మధ్య విస్తరించిన ద్వీప దేశం. మధుర, సుమత్రా వంటి ప్రధాన దీవుల పేర్లు వింటే హిందుత్వం తలపుకొస్తుంది. ప్రజల్లో అత్యధికులు ముస్లిములైనా, దేశ రాజ్యాంగం మాత్రం మత స్వతంత్రతను గుర్తించడం విశేషమే. లక్షలాది హిందువుల్లో ఎక్కువ మంది నివసించేది ఎక్కడో తెలుసా? బలి ద్వీప ప్రాంతంలో. మొత్తంమీద బౌద్ధుల సంఖ్య కూడా గణనీయమే. నిజానికి భారత్, చైనా దేశాల (అది బౌద్ధ ప్రధానమని మనకు తెలిసిందే) నడుమ సాంస్కృతిక సంబంధాల వారధిగా వెలిగింది ఈ ద్వీప రాజ్యమే. చీనా నుంచి తరలివచ్చే యాత్రికులు ఇవే ప్రాంతాల్లో బస చేసి, ప్రముఖంగా సంస్కృతాన్ని అభ్యసించి, అటు తర్వాత మన దేశానికి చేరుకునేవారని ప్రతీతి. అదే ఇండోనేషియాలోని పానతరనం అనే పేరున్న పట్టణ ఆలయ గోడలమీద రామాయణ, భారత కథారూప శిల్పాలుండటం మరెంతో ప్రత్యేకత. మన మాదిరే 1950 ప్రాంతాల్లోనే రాజ్యాంగ విధాన ఆమోద ప్రక్రియ జరిగిపోయింది. అప్పట్లో తొలి అధ్యక్షుడు అహమ్మద్ సుకర్నో (సుకర్ణ అని కూడా

భావించవచ్చు). అటు తర్వాత రాజకీయ పరిణామాల్లో ఆయన పాలనాధికారం నామమాత్రమే అయింది. కాలక్రమంలో ఇంకెన్నో మార్పుచేర్పులు. మరో మాట. ఇందులోని విశ్వవిద్యాలయాల్లో కొన్నింటి పేర్లుంటే, హిందు సంబంధంగానే వెలుగులీనుతుంటాయి (శ్రీవిజయ, దీవనగర, అందాలన, పంచచారణ, చంద్రవాసి, పంచశీల... ఇలా). ఇక్కడి పురాతన చారిత్రక నిర్మాణాల్లో అనేకం హిందూ, బౌద్ధ మతాల సంబంధితాలు. జావాలో ఉన్న దైవమందిరాల్లో ఒకటి చండి సింహగిరి, మరొకటి చండి జాగో. ఇక బలి ద్వీపమంటారా? ప్రాచీన సంస్కృతి, కళారూపాలకు నెలవు. గజ మద పేరుగల ఉన్నత విద్యామందిరాన్నీ ఇక్కడే చూడవచ్చు. ఆ గజమద ఎవరంటే, ఒక మహా అమాత్యుడు. చూశారా- మన ప్రభావం ఆ దేశంలో ఎంత ప్రబలంగా విస్తరిస్తూ వస్తోందో! ఇంకొక విలక్షణత ఏమిటంటే- జావనీ, బాలీనీ పేరిట అక్కడ ప్రఖ్యాతమైన నృత్యాలు ప్రత్యేకించి హిందూ కళల ప్రభావితాలే.

ప్రభావం వివిధ విధాలు

అంతటి ఇస్లాం ప్రధాన దేశంలో ఓ సుప్రసిద్ధ

మహిళ హిందూ మతాన్ని మనసారా స్వీకరించి చరిత్రకెక్కారు. ఆమె దయా సుక్తావతి. మరెవరో కాదు, సాక్షాత్తు దేశ వ్యవస్థాపక నేత సుకర్నో తనయ. తన దేశంలోని బాలి ప్రాంతంలో ఈ మధ్య భారీ వేడుక వేదికపైన స్వీకార కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. అదే రోజున తనకు 70వ జన్మదినోత్సవం. సంరంభ నామకరణ సైతం 'సుధీ వదని' రూపేణా గుబాళించింది. జనమెరిగిన రాజకీయ మహిళా నేత సుక్తావతి. ఏ పని చేపట్టినా విభిన్నత తనదైన రీతి. ఆ సంబరం ఏర్పాటైన ప్రదేశం బాలే అగుంగ్ సింగరాజా జిల్లా. క్రతువు స్థలం సుకర్నో నామధేయం కలిగిన ధార్మిక కేంద్రం. మత మార్పిడిలకు కారణాలు

జంధ్యాల శేరత్ బాబు

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అన్నేషిస్తే, అవి అనేకం. ముందుగా చెప్పుకోవాల్సింది దివంగత అమ్మమ్మ గురించే! హిందూమత సంప్రదాయాలు, విధివిధానాలను ఉదాహరణ సహితంగా తొలినుంచీ నూరిపోస్తుండేది. సూత్రాలు, వాటి విలువల ఘనతను సవివరంగా చాటిచెబుతూ ఉండేది. ఫలితంగా దశాబ్దాలుగా భక్తిశ్రద్ధలు పెంచుకున్నారామె. ఇదివరకే దాదాపు ముఖ్య ఆలయాలన్నింటినీ సందర్శించి, ముందుగానే ఇతిహాసాల సమగ్ర అధ్యయనం పూర్తిచేశారు. పద్ధతులు, ఆచారాల మీద ఎంతైనా అవగాహన ఉంది. పుట్టిన గడ్డమీద పాలక అధ్యక్షురాలిగా పదవీ బాధ్యతలు వహించిన పెద్ద సోదరి మెగా (మేఘ)వతి నుంచి వివరాలన్నీ సమీకరించి, విషయ విశ్లేషణ సామర్థ్యంలో తనను మించిన మేటి లేరని అనిపించు కున్నారు. సమస్త ఆగ్నేయాసియాలోనూ ముస్లిం ఆధిక్య ప్రాంతాన ఉంటున్నా, సుక్మావతి అంతరంగమంతా హిందుత్వమే. చూపులన్నీ అదే తత్వచింతన వైపు. పర్యవసానం ఆ ధర్మాచరణ. మతం మారారన్నది సహజంగానే ఇంటా బయటా సంచలనాత్మకత సంతరించుకుంది. ఇంకొన్ని దేశాలకైతే అత్యంత కీలక చర్యగా కనిపించి, చర్చించదగిన దారితీసింది. మరీ ముఖ్యంగా 70 సంవత్సరాల ముదిమి (శారీరకంగా) లో కృత నిశ్చయం ఎందరికో స్ఫూర్తివంతమన్నది నిర్వివాదం. 'మతస్వేచ్ఛకే నా జీవితంలో మొదటి స్థానం. అందునా హిందూమతానికి మారడం సదా ఆనందప్రదం' అంటున్నప్పుడు కళ్లలో ఆశాదీపాలు వెలిగాయి, పెదవులపైన నవ్వుల పువ్వులు విరబూశాయి. అంతసేపూ తాను సుక్మావతి కాదు, సర్వదా సదాచరణవాది.

నేతృత్వానికి ఉదాహరణం

మతం అనేది సకల జన హితకరం. శాస్త్ర సమ్మతి, అభిప్రాయం, ఆశయం, సంకల్పం, తలపు, తాత్పర్యం, పూజనీయం అనే అర్థాలూ ఉన్నాయి. అన్నింటికంటే మించి-అంగీకారం, అనుమతి, అభిమతం, ఇష్టం, ఒప్పుదల కీలకం. ఇవన్నీ సుక్మావతి తాజా నిర్ణయంలో చక్కగా కలగలిసి కనిపిస్తాయి. పురాణాలూ, ఇతిహాసాలూ ప్రబోధించేవాటిని ఎప్పుడూ నామకరణ రూపంలో తలచుకునే ప్రదేశం కదా ఆమెది. తరతరాల తీరుతెన్నుల ప్రభావం ఆమెను స్వభావసిద్ధంగానే హిందూమత ఆచరణ దిశగా మళ్లించింది. ప్రాంతీయత రీత్యా నిదర్శనం చెప్పాల్సివస్తే, అక్కడి సాధికార విమానయాన సంస్థను 'గరుడ' (విష్ణు భగవానుడి వాహనం)గా పిలుచు కుంటారు మరి. అక్కడ నోట్లకట్టల మీద గణనాథుడి చిత్రం ముద్రితమై కనిపిస్తుంటుంది. అటువంటి వాతావరణం ఈ నిశ్చయానికి కారణమైందంటే, అందులో ఆశ్చర్యమేముంది? ధార్మికత విస్తార దశలో, అదీ ఏడుపదుల వయసులో, పుట్టినరోజు సందర్భాన నూతన మతానుసరణ అన్నివిధాలా

విశేషం, విశిష్టం. జాతీయవాద భావన ఎన్నడూ గొప్పదే, సమాచరణ అంతకంటే మిన్న. మాతృభూమి, సంస్కృతీ, ఉన్న వైవిధ్యాన్ని గుర్తించి గౌరవించడం గురించి గతంలోనూ తన అభిప్రాయాలను ప్రస్ఫుటంగా వ్యక్తపరిచారామె. ఎప్పుడూ వెనుకంజ వేయలేదు. భావ వ్యక్తీకరణను ఎవరైనా సవ్యంగా గమనించకున్నా, అపోహలతో ఏవైనా ఆరోపణలకు దిగినా, వివరణ ఇవ్వడానికి సంకోచించలేదు. ప్రగాఢ నమ్మకం, ప్రస్ఫుట అభివ్యక్తి ఆమెను హిందూమత అనుసరణీయంగా తీర్చిదిద్దాయి. దీనిలో భాగంగానే మునుపు పలు ఉత్సవాలకు హాజరయ్యారు. కోవిదులైన పెద్దవారితో దశలవారీ మంతనాలు సాగించారు. మార్పుదల వేళ, భారతదేశం నుంచి ముందుగానే తెప్పించి ఉంచిన పవిత్ర నదీజలాలతో సంక్రొక్షణ ఆచరించారు. వేదపండితుల మంత్రపూర్వక

క్రమానుగతంగా ఆచరణకు వచ్చేలోగా, వేదవిదులతో సంభాషణలు ముగించారు. హిందూ తత్వశాస్త్రంలోని మార్గ దర్శకాలు, నియమాలను ఆకళింపు చేసుకోవడంలో సోదరీమణుల సహాయ సహకారాలు తీసుకున్నారు. సామాజిక సామరస్యం, ప్రజా న్యాయ సాధన... ఈ రెండూ పాలనకు ప్రాణసమానాలు. ఆయా ధర్మసూత్రాల అవగాహన ఆ నాయకురాలిలోని సేవాసురక్తికి వెన్నుదన్ను అయింది. ఆచార సంప్రదాయాలు, చట్ట నిబంధనలు, న్యాయ మార్గాలు, నైతిక విలువల పరిరక్షణలో పాలకుల పాత్ర తేటతెల్లమయ్యేలా చేసింది. 'మేలైన జీవన విధానం అందరికీ ఉపకరించేదే. ఇప్పుడు నేను ఈ నిశ్చయానికి రావడం వెనక సంవత్సరాల ఆలోచనా తరంగాలు దాగి ఉన్నాయి. ఇదంతా ఇప్పటికీ వృద్ధు నిర్ణయించుకోవడం కాదని నాకే కాదు, దేశ పౌరుల్లో

మతం అనేది సకల జన హితకరం. శాస్త్ర సమ్మతి, అభిప్రాయం, ఆశయం, సంకల్పం, తలపు, తాత్పర్యం, పూజనీయం అనే అర్థాలూ ఉన్నాయి. అన్నింటికంటే మించి-అంగీకారం, అనుమతి, అభిమతం, ఇష్టం, ఒప్పుదల కీలకం. ఇవన్నీ సుక్మావతి తాజా నిర్ణయంలో చక్కగా కలగలిసి కనిపిస్తాయి. పురాణాలూ, ఇతిహాసాలూ ప్రబోధించేవాటిని ఎప్పుడూ నామకరణ రూపంలో తలచుకునే ప్రదేశం కదా ఆమెది. తరతరాల తీరుతెన్నుల ప్రభావం ఆమెను స్వభావసిద్ధంగానే హిందూమత ఆచరణ దిశగా మళ్లించింది.

ఆహ్వానాల మధ్యన మాతృ మతమైన సనాతన ధర్మంలోకి ప్రవేశించారు. సనాతనమంటే, లోపలి ఆలోచనా తత్వాన్ని ఎంతగానో ఉత్తేజపరచడం. ధర్మం అనేది హిందూ మతంలోని నిర్వహణ సంబంధ సూత్రీకరణం. ఇది విశ్వాసాలను పెంచి పోషిస్తుంది. నియమాలు, నిబంధనలతో జీవన మార్గాన్ని సులభతరం చేస్తుంది. హిందూ ధర్మం అనేసరికి ప్రతివారికీ మతపరమైన విధులు, బాధ్యతలు ఉండటంగా అర్థంచేసుకోవాలి. సామాజిక క్రమం, సవ్యమైన ప్రవర్తన వీటిలో అంతర్భాగాలు. ఈ అన్నీ మహోన్నత స్థితికి దారితీస్తాయన్నది ఆమె అభిభాషణ.

నవ జనజీవన సూత్రీకరణ

ధర్మం ప్రథమ, ప్రధాన లక్షణం-ఎవరి సంకల్పాలను వారు మరెవ్వరికీ కష్టనష్టాలు కలిగించకుండా సంపూర్ణం చేసుకోవడం. అందుకే అదొక ఉత్తమ గుణంగా లోక మన్నన పొందుతోంది. శాంతతత్వం, దయా ప్రవృత్తి, అహింసాత్మక నడవడి, సత్య సంధత, ఉపకార బుద్ధి కలిగి ఉండటం వంటివి ధర్మభాగాలు. అన్నింటికీ వేదాలే ప్రమాణాలు. ఎప్పుడైనా సందేహం తలెత్తినప్పుడు, ఉదాత్త స్వభావులు సమాధానాలు తెలుసుకొని ఒక నిర్ణయమంటూ తీసుకుంటారు. సుక్మావతి చేసింది అదే. మతం మారాలన్న యోచన

ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు. నింపాదిగా యోచిస్తే, మెదడుకు పదునుపెడితే, హిందూ జీవన వాహిని ఎందుకు అంత పవిత్రత సంతరించుకుందన్నది ఎవరికీ వారికే సునాయాసంగా అవగతమవుతుంది. నా ఈ సంకల్ప సూత్రం ద్వారా ప్రజలకు ఒక్కటే గట్టిగా చెప్పదలచుకున్నాను. ఎవ్వరూ మన మూలాలు మరుపవద్దు. చరిత్ర, నాగరికత, సంస్కృతి- ఇవే జాతి అభివృద్ధి, సంక్షేమాలను దృఢపరుస్తాయి. వీటిని విస్మరించి ఎవ్వరూ ఏమీ సాధించేదంటూ ఉండదు. జాతి పూర్వాపరాలు మనకు మనమే తెలుసుకుందాం. ఇంకెవరో వచ్చి మరోదే చెప్పాల్సిన పని కానీ, వినాల్సిన అవసరం కానీ మనకైతే లేవు. మన ధర్మాన్ని మనం త్రికరణకుద్దిగా ఆచరిద్దాం. అంతే! ఇవి చాలవా జనంలో మేధోమథనానికి? ఇండోనేషియా చారిత్రక, సాంస్కృతిక తాజా పరిణామాలు నూతన ఆశలు రేకెత్తిస్తున్నాయి. తరతరాల ఘనతను ప్రపంచంలోని ఇతర దేశాలకు, ప్రభుత్వాలకు ఎంత గానో తిరిగి గుర్తుకొస్తున్నాయి. ఆ దేశంలో సంభవించింది మత మార్పిడి అనడం కాదు; అదొక గణనీయ ఘనమైన శుభకర పరిణామం, హిందుత్వ అగ్రగామిత్వాన్ని వేనోళ్ల చాటిచెప్పే మరో చరిత్రాత్మక నవ సందర్భం.

మహారాష్ట్ర అఘాడీ సర్కార్ గాడి తప్పుతోందా? కొత్త మిత్రులను నమ్ముకొని ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేసిన శివసేన వారి పాపాలను మోస్తూ కలంకితమవుతోందా? ఇటీవల మనీలాండరింగ్ కేసులో అరెస్టయిన మాజీ హోంమంత్రి అనిల్ దేశ్ముఖ్, తాజాగా నోటీసులు అందుకున్న ఉపముఖ్యమంత్రి అజిత్ పవార్, డ్రగ్స్ కేసులో నిందితులను రక్షించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్న మంత్రి నవాబ్ మాలిక్ కారణంగా ముఖ్యమంత్రి ఉద్ధవ్ రాట్లే ఉక్కిరిబిక్కిరవుతున్నారు. ఇప్పటికే పోలీసు అధికారి సచిన్ వాజే వ్యవహారం శివసేనను ఇరకాటంలో పడేసిన విషయం తెలిసిందే.

మహారాష్ట్ర మాజీ హోం మంత్రి, ఎన్సీపీ నేత అనిల్ దేశ్ముఖ్ను ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ (ఈడీ) అధికారులు నవంబర్ ఒకటో తేదీ అరెస్టానికి అరెస్టు చేశారు. ప్రస్తుతం ఆయన కస్టడీలో ఉన్నారు. గత కొద్ది నెలలుగా ఈ కేసు మలుపులు తిరుగుతూ వస్తోంది. ఉద్ధవ్ రాట్లే ముఖ్యమంత్రిగా ఏర్పడిన మహారాష్ట్ర అఘాడీ కూటమి ప్రభుత్వంలో హోంమంత్రిగా ఉన్న అనిల్ దేశ్ముఖ్ మీద తీవ్ర అభియోగాలే వచ్చాయి. ఆయన మంత్రిగా ఉన్న సమయంలో నెలకు రూ.100 కోట్లు వసూలు చేయాలని రాష్ట్ర పోలీసు శాఖకి లక్ష్యంగా నిర్ణయించారని ముంబై మాజీ పోలీసు కమిషనర్ పరమేశ్వర్ సింగ్ ఆరోపించడంతో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇరకాటంలో పడింది. చివరకు అనిల్ దేశ్ముఖ్ మంత్రి పదవికి రాజీనామా చేయాల్సి వచ్చింది. ఈ కేసును ఈడీ విచారణ చేపట్టినప్పటి నుంచీ అనేక అంశాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి.

ఈ ఏడాది ఫిబ్రవరిలో ప్రముఖ పారిశ్రామికవేత్త, రిలయన్స్ అధినేత ముఖేశ్ అంబానీ ఇంటి ముందు స్పార్కింగ్ వాహనంలో పేలుడు పదార్థాలను ఉంచిన కేసు దర్యాప్తు ప్రారంభమైనప్పటి నుంచీ తీగలాగితే డొంక కదిలినట్లుగా చాలా విషయాలు బయట పడ్డాయి. అప్పటికే అంబానీని బెదిరించడం, అందులో ముంబై క్రైమ్ ఇంటెలిజెన్స్ అధికారి సచిన్ వాజే పాత్ర బయటపడటం సంచలనం సృష్టించాయి. అంబానీ ఇంటిముందు నిలిపిన వాహనం థానేకు చెందిన మన్సుఖ్ హిరేన్ అనే వ్యక్తి పేరుతో నమోదై ఉండటంతో ఆయన్ను సచిన్ వాజే వేధించి చిత్రహింసలు పెట్టడంతో ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. దీంతో సచిన్ వాజే పాత్రపై అనుమానాలు వచ్చాయి. ఆయన వసూళ్ల వ్యవహారం బయటకు రావడం కలకలం రేపింది. అసలు

సూత్రధారి వాజేనే అని అందరికీ అర్థమైంది. శివసేన పార్టీతో ఆయనకు ఉన్న సంబంధాల నేపథ్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ కేసును ఎన్ఐఎకు అప్పగించింది. ఎన్ఐఎ చేపట్టిన విచారణలో ముఖేష్ అంబానీని బెదిరించి డబ్బు రాబట్టాలని వాజే ఈ కుట్రంతా పన్నినట్లు వెల్లడించింది.

వసూల్ రాజా అనిల్ దేశ్ముఖ్

మన్సుఖ్ హిరేన్ అనుమానాస్పద మరణం తరువాత ముంబై పోలీసు కమిషనర్ పరమేశ్వర్ సింగ్ను మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం బదిలీచేసింది. ఈ బదిలీని వ్యతిరేకిస్తూ ఆయన నుట్రీంకోర్టును ఆశ్రయించారు. ఆ తర్వాత పరమేశ్వర్ చేసిన ఆరోపణలు మరింత సంచలనం రేపాయి. ఇదంతా

తదితరులు అక్కడే ఉన్నారని పరమేశ్వర్ సింగ్ చెప్పారు.

అనిల్ దేశ్ముఖ్ మీద వచ్చిన అభియోగాలు చాలా తీవ్రమైనవి కావడంతో ఏప్రిల్ మాసంలో హోంమంత్రి పదవికి రాజీనామా చేయక తప్పలేదు. అనిల్ మీద వచ్చిన ఆరోపణల ఆధారంగా ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ శాఖ ఆయన మీద మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం (పీఎంఎల్ఏ) కింద కేసు నమోదు చేసింది. ఈడీ దర్యాప్తుకు హాజరు కాకుండా ఆయన తప్పించుకునే ప్రయత్నం చేశారు. దీంతో జులై నెలలో అనిల్కు సంబంధించి సుమారు 4 కోట్ల రూపాయల విలువైన ఆస్తులను ఈడీ జప్తు చేసింది. అయితే బహిరంగ మార్కెట్లో జప్తుచేసిన

మార్పి నెలలో జరిగింది. మాజీ పోలీసు అధికారి సచిన్ వాజేను రాష్ట్ర హోంమంత్రి అనిల్ దేశ్ముఖ్ వసూళ్ల కోసం వాడుకున్నారని పరమేశ్వర్ సింగ్ ఆరోపించారు. నెలకు రూ.100 కోట్ల చొప్పున వసూలు చేయాలని వాజేకు అనిల్ పురమాయించారంటూ తెలిపారు. అంతేకాదు ఈ సొమ్మును సీఎం రాట్లే పేరిట జమ చేయాలన్నారని చెప్పారు. అనిల్ అవినీతి కార్యకలాపాల గురించి తాను ఎన్సీపీ అధ్యక్షుడు శరద్ పవార్, ఉపముఖ్యమంత్రి అజిత్ పవార్ తెలిపానని పరమేశ్వర్ పేర్కొన్నారు. అనిల్ దేశ్ముఖ్ ఫిబ్రవరి నుంచి పలు పర్యాయాలు సచిన్ వాజేను తన అధికార నివాసానికి పిలిపించుకున్నారు. నిధులు సమకూర్చేందుకు సాయపడాలంటూ ఆయన్ను పడేపడే మంత్రి కోరారు. డబ్బులు ఎలా వసూలు చేయాలో చెప్పారని పేర్కొన్నారు.

బార్లు, రెస్టారెంట్ల నుంచి రూ.2 నుంచి 3 లక్షలు వసూలు చేస్తే నెలకు రూ.40 నుంచి రూ.50 కోట్లు సులభంగా జమ అవుతాయి. ఇతర వనరుల ద్వారా మిగతా మొత్తం అందేలా చూడాలని మంత్రి కోరారు. ఆ సమయంలో మంత్రి వ్యక్తిగత కార్యదర్శి పలాండే

ఆస్తుల విలువ సుమారు 100 కోట్ల రూపాయల వరకు ఉండవచ్చని అభిప్రాయపడుతున్నారు.

మరోవైపు బదిలీ ఉత్తర్వులను నిలిపివేసేందుకు మహారాష్ట్ర రవాణా మంత్రి అనిల్ పరబ్, మాజీ హోం మంత్రి అనిల్ దేశ్ముఖ్లను 10 మంది డీసీపీలు కలసి రూ. 40 కోట్ల రూపాయలు ముట్టజెప్పారని మాజీ పోలీసు అధికారి సచిన్ వాజే ఆరోపించారు. ముంబై పోలీసు కమిషనర్ గా ఉన్న పరమేశ్వర్ సింగ్ జారీచేసిన బదిలీ ఉత్తర్వుల్ని వెనక్కి తీసుకోవడానికి ఈ సొమ్ములు ముట్టజెప్పినట్లుగా వాజే చెప్పారు. దేశ్ముఖ్ మాజీ వ్యక్తిగత కార్యదర్శి సంజీవ్ పలాండే, వ్యక్తిగత సహాయకుడు కుందన్లపై నమోదైన కేసుకి సంబంధించి ఈడీ దాఖలుచేసిన చార్జ్ షీటులో వాజే చేసిన ఆరోపణల్ని ప్రస్తావించారు. జులై 2020లో ముంబైలో 10 మంది డీసీపీలను బదిలీ చేస్తూ పరమేశ్వర్ సింగ్ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ఈ బదిలీ ఉత్తర్వులపై అప్పటి హోంమంత్రి దేశ్ముఖ్, రవాణా మంత్రి పరబ్ తీవ్ర అసంతృప్తిగా ఉన్నారని వాజే పేర్కొన్నారు.

ఎన్కౌంటర్ స్పెషలిస్టుగా పేరున్న సచిన్ వాజే

అనిల్ దేశ్ముఖ్

అజిత్ పవార్

నవాబ్ మాలిక్

గతంలో శివసేన కార్యకర్తగా పనిచేశారు. గతంలో పలు కేసుల వివాదాల్లో నష్టపడతూ ఉన్నాడు. ఉద్ధవ్ రాత్రే ప్రభుత్వం ఏర్పడ్డ తర్వాత ఆయన్ని మళ్ళీ విధుల్లోకి తీసుకున్నారు. ప్రముఖ జర్నలిస్టు, రిపబ్లిక్ టీవీ అధినేత అర్జున్ గోస్వామిని అరెస్టు చేసిన బృందానికి నాయకత్వం వహించారు.

అజిత్ పవార్ బినామీ ఆస్తుల చిట్టా

అనిల్ దేశ్ముఖ్ వ్యవహారం ఇలా ఉంటే తాజాగా మహారాష్ట్ర డిప్యూటీ సీఎం అజిత్ పవార్ కు ఇన్ కం ట్యాక్స్ డిపార్ట్ మెంట్ అక్రమాస్తుల కేసులో నోటీసులు ఇచ్చింది. ఆయనకు సంబంధించి పలు రాష్ట్రాల్లో రూ. 1,000 కోట్ల పైగా బినామీ ఆస్తులను

సంబంధించిన స్పార్కింగ్ సాయిల్ కంపెనీలో ఉన్నట్లు ఈడీ ఒక ప్రకటనలో తెలిపింది. 2019లో ముంబై పోలీసు శాఖలోని ఆర్థిక నేరాల విభాగం నమోదు చేసిన ఎఫ్ఐఆర్ ఆధారంగా మనీ లాండరింగ్ నిరోధక చట్టం కింద ఈడీ దీన్ని దర్యాప్తు చేసింది. అసలు గురు కమోడిటీ సర్వీసెస్ అన్నది డమ్మీ కంపెనీ అని ఈ సంస్థ పేర్కొంది. దీనిపై ఇంకా విచారిస్తామని అధికారులు తెలిపారు.

కాగా అజిత్ పవార్ మీద గతంలోనే అవినీతి ఆరోపణలున్నాయి. ఆయన కాంగ్రెస్-ఎన్సీపీ ప్రభుత్వ

జోనల్ డైరెక్టర్ సమీర్ వాంఖడేను లక్ష్యంగా చేసుకొని సంచలన ఆరోపణలతో బురదజల్లే ప్రయత్నం చేస్తున్నారని. సమీర్ వాంఖడే డబ్బు గుంజేందుకే షేరూక్ తనయునిపై కేసు నమోదు చేశారని, బెయిల్ ఇచ్చేందుకు రూ. 25 కోట్లు లంచం అడిగారని ఆరోపించారు నవాబ్ మాలిక్. క్రూజ్ నౌకలో ఎన్సీపీ దాడులు నకిలీవని, అక్కడ డ్రగ్స్ ఏమీ దొరకలేదని వ్యాఖ్యానించారు. షేరుకేని అన్యాయంగా టార్గెట్ చేశారని విమర్శించారు.

అంతేకాదు సమీర్ మతం మీద, వ్యక్తిగత జీవితం, కుటుంబ సభ్యుల మీద ప్రెస్ మీట్లు పెట్టి, టీవీ ట్రైల్ వేదికగా వరుసగా ఆరోపణలు చేస్తూ వస్తున్నారు నవాబ్ మాలిక్. తనపై మంత్రి చేసిన వ్యాఖ్యలను సమీర్ వాంఖడే ఖండించారు. నవాబ్ మాలిక్ తమ కుటుంబ ప్రతిష్టకు భంగం కలిగించారంటూ సమీర్ వాంఖడే తండ్రి ధ్యాన్ దేవ్ బాంబే హైకోర్టులో పరువు నష్టం దావా చేశారు. హైకోర్టు నవాబ్ మాలిక్ కు చురకలు అంటించింది. ఏమైనా చెప్పదలచుకుంటే కోర్టుకు వచ్చి సమాధానం చెప్పాలని న్యాయస్థానం ఆయన్ని ఆదేశించింది.

అనిల్ దేశ్ముఖ్, అజిత్ పవార్, నవాబ్ మాలిక్.. ఈ ముగ్గురూ మహారాష్ట్ర అఘాడీ సర్కార్ భాగస్వామ్య పక్షం ఎన్సీపీకి చెందినవారే. వీరి నిర్వాకం కారణంగా ముఖ్యమంత్రి ఉద్ధవ్ రాత్రే చిక్కుల్లో పడ్డారు. అనిల్, అజిత్ మీద తీవ్ర అవినీతి ఆరోపణలు ఉన్నా ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి. ఇప్పటికే సచివ్ వాజ్ ప్యవహారంతో ఉద్ధవ్, శివసేనపై పెద్ద ఎత్తున విమర్శలు వచ్చాయి.

అనిల్ దేశ్ముఖ్ మీద ఆరోపణలు రాగానే వెంటనే చర్యలు తీసుకునేందుకు ప్రయత్నం చేయలేదు ఉద్ధవ్ రాత్రే. మాజీ పోలీస్ కమిషనర్ పరమ్ బీర్ సింగ్ చేసిన ఆరోపణలపై సీబీఐ దర్యాప్తునకు బాంబే హైకోర్టు ఆదేశాలు జారీచేసినప్పుడు నిలుపుదలను కోరుతూ ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించింది. ఈ విన్నపాన్ని సుప్రీంకోర్టు తిరస్కరించడంతో ఉద్ధవ్ ప్రభుత్వ పరువుపోయింది. ముఖ్యమంత్రి ఉద్ధవ్ అవినీతిపరులను రక్షించేందుకు పడుతున్న తంటాలు మహారాష్ట్ర ప్రజలతోపాటు దేశ ప్రజలందరికీ అర్థమైపోయాయి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

‘అఘాడీ’

ఐటీ అధికారులు గుర్తించి అటాచ్ చేసినట్లు సమాచారం. ఈ ఆస్తులన్నీ అజిత్తోపాటు ఆయన కుటుంబీకులకు సంబంధించినవిగా చెబుతున్నారు. ఈ ఆస్తులను తన అక్రమార్కంతో బినామీ షేర్ మీద కొనలేదని 90 రోజుల్లోగా అజిత్ పవార్ నిరూపించుకోవాల్సి ఉంది. ఏదో ఒకటి తేలే వరకు ఈ ఆస్తులను అక్రమంగా సంపాదించినట్లుగానే ఐటీ శాఖ పరిగణిస్తుంది. ఈ కేసులో ఐటీశాఖ విచారణ పూర్తయ్యేదాకా అజిత్ పవార్ తన ఆస్తులను విక్రయించడానికి వీలేదు.

గత జూలైలోనే పవార్ కు చెందిన కొన్ని ఆస్తులను ఐటీ శాఖ జప్తు చేసింది. మహారాష్ట్ర స్టేట్ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు స్వామ్తో దీనికి లింక్ ఉన్నట్లు ఈ సంస్థ వర్గాలు తెలిపాయి. షుగర్ ఫ్యాక్టరీని అజిత్ పవార్ తో బాటు ఆయన భార్య సునీత్ర అజిత్ పవార్ కూడా నిర్వహిస్తున్నట్లు ఈడీ అధికారులు వెల్లడించారు. ప్రస్తుతం ఈ ఆస్తులు గురు కమోడిటీ సర్వీసెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ పేరిట ఉండగా వీటిని జరందేశ్వర్ షుగర్ మిల్స్ కంపెనీకి లీజుకు ఇచ్చారు. ఈ మిల్స్ కి చెందిన మెజారిటీ షేర్లు అజిత్ పవార్ కి

అనిల్ దేశ్ముఖ్, అజిత్ పవార్, నవాబ్ మాలిక్.. ఈ ముగ్గురూ మహారాష్ట్ర అఘాడీ సర్కార్ భాగస్వామ్య పక్షం ఎన్సీపీకి చెందినవారే. వీరి నిర్వాకం కారణంగా ముఖ్యమంత్రి ఉద్ధవ్ రాత్రే చిక్కుల్లో పడ్డారు. అనిల్, అజిత్ మీద తీవ్ర అవినీతి ఆరోపణలు ఉన్నా ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి.

హయాం (1999-2014)లో నీటి పారుదల శాఖ మంత్రిగా పనిచేశారు. అప్పట్లో చేపట్టిన ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల్లో రూ. 70వేల కోట్ల మేర జరిగిన అవకతవకలపై ఎన్సీపీ విచారణ జరిగింది. ఈ కుంభకోణానికి సంబంధించి ఉన్న 9 కేసులపై దర్యాప్తును నరైన ఆధారాలు లేని కారణంగా నిలిపివేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు, అయితే అవసరమని భావిస్తే కోర్టు గానీ, ప్రభుత్వం కానీ ఈ కేసులను తిరిగి తెరచివచ్చునని అంటున్నారు.

నవాబ్ మాలిక్ నోటి దురుసు

తాజాగా బాలివుడ్ ను కుదిపేస్తున్న డ్రగ్స్ కేసు అనేక మలుపులు తిరుగుతోంది. నటుడు షేరూక్ ఖాన్ తనయుడు ఆర్కన్ ఖాన్ క్రూయిజ్ లో పట్టుబడటం సంచలనం సృష్టించడం తెలిసిందే. ఈ కేసులో అసలు నిందితులను రక్షిస్తూ కేసును దర్యాప్తు చేస్తున్న అధికారిని బలిచేసే కుట్రకు తెరలేచింది. ముఖ్యంగా ఎన్సీపీ నేత, మహారాష్ట్ర మైనారిటీ వ్యవహారాల మంత్రి నవాబ్ మాలిక్ నార్కోటిక్స్ కంట్రోల్ బ్యూరో

హుజురాబాద్ ఉపఎన్నికలు తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి పార్టీకి ముచ్చెమటలు పట్టించింది. ముఖ్యంగా ఆ పార్టీ అధినేత కేసీఆర్ కు గట్టి ఝుల్క్ ఇచ్చింది. ఉద్యమ కాలం నుంచీ, పార్టీ ఆవిర్భావం నుంచీ ఏనాడూ లేనంత అసహనానికి గురిచేసింది. ఆయన మాటతీరులో తేడానే దీనికి ఆనవాలుగా నిలిచింది. ఆయన వ్యాఖ్యల తీరే దీనికి నిదర్శనంగా కనిపించింది. ఎప్పుడు ఏం చేస్తారో, ఏ సమయంలో ఏం మాట్లాడతారో, అసలు ఏ సందర్భంలో మీడియా సమావేశం నిర్వహిస్తారో, మీడియా సమావేశం పెట్టినా ఏ అంశానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తారో అన్నది ఎవరికీ అంతుబట్టదు. ఎప్పుడైనా పరిస్థితులు ప్రతికూలంగా ఉన్నప్పుడు మీడియాకు దూరంగా ఉండేందుకు, బహిరంగంగా మాట్లాడేందుకు కేసీఆర్ సాహసించారు. కొంతకాలం వేచిచూసి.. పరిస్థితులను అనుకూలంగా మార్చుకొని, తన మాటలు ప్రజలు వింటారన్న విషయాన్ని రూఢీ చేసుకున్న తర్వాతే మీడియా ముందుకు వస్తారు. కానీ, అనూహ్యంగా హుజురాబాద్ ఉపఎన్నిక ఫలితం తర్వాత కేసీఆర్ ఈనెల 7వ తేదీన ప్రెస్ మీట్ పెట్టారు. అదీ ఒక్కసారి కాదు.. మరునాటిరోజు కూడా మీడియా ముందుకు వచ్చారు. అంతేకాదు. ఇకపై రోజూ వస్తూనే ఉంటానని కూడా సంచలన ప్రకటన చేశారు.

అసహనంతో కేంద్రం

తీరు గురించి తెలుసుకునేందుకు ఏపీకి చెందిన రాజకీయ నాయకులు, యువత ఆసక్తి చూపించారు. హుజురాబాద్ ఉపఎన్నిక ఫలితాలను రౌండ్ రౌండ్ కూడా తెలుసుకునే ప్రయత్నాలు చేశారు. ఇక, బెట్టింగ్ రాయుళ్లంతే ఏపీలోనే ఎక్కువగా బెట్టింగ్ లు కట్టారు. అది కూడా ఎవరు గెలుస్తారన్న విషయం మీద కాదు.. ఈటల రాజేందర్ కు ఎంత మెజారిటీ వస్తుందన్న పాయింట్ పై బెట్టింగ్ లు నడిచాయి.

తెలంగాణలో అధికార పార్టీ టీఆర్ఎస్.. హుజురాబాద్ ఉపఎన్నికలను అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకుంది. దేశంలోనే ఇప్పటివరకు ఏ ఉపఎన్నికకూ ఏ పార్టీ కూడా ఇవ్వనంత ప్రాధాన్యం తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి ఇచ్చింది. కేసీఆర్ ఇప్పటివరకు ఏ ఎన్నికలకూ ఇవ్వనంత స్థాయిలో హుజురాబాద్ కు వరాల జల్లు ప్రకటించారు. అటకెక్కించిన ప్రతిపాదనలు, పథకాలను కూడా బూజు దులిపి ఆచరణలోకి తెచ్చారు. ప్రధానంగా దళితబంధు పథకాన్ని తెరమీదకు తీసుకొచ్చారు. హుటాహుటిన జీవో జారీచేసి కొన్ని కుటుంబాలను ఎంపిక చేసి దళితబంధు కింద ఆర్థిక సాయం చేశారు. ఒక్క కుటుంబానికి గతంలో కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో పది లక్షలరూపాయలు ప్రయోజనం చేకూరుస్తామని ప్రకటించారు. అయితే, వేళ్లమీద లెక్కబెట్టగలిగేంత మందికే ఇప్పించారు. వాటికి కూడా సవాలక్ష నిబంధనలు, షరతులు, ఆంక్షలు విధించారు. కొత్త రేషన్ కార్డులు, పింఛన్ సదుపాయం కల్పించే వయసును 60 యేళ్లనుంచి 57 యేళ్లకు

తగ్గించడం వంటి పెండింగ్ హామీలను నెరవేర్చేందుకు శ్రీకారం చుట్టారు. అయితే, అవి కూడా తాత్కాలికమే అన్న భావన తెలంగాణ జనంలో కలిగింది. ఉపఎన్నికల సమయంలో తప్ప ఆ తర్వాత వీటి పురోగతి కనిపించడం లేదు. అంతేకాదు, ఈ ఎన్నికల్లో అధికార పార్టీ నగదు వరద పారించిందన్న విమర్శలున్నాయి. ఈ వాదనను బలపరిచే వీడియోలు కూడా బయటపడ్డాయి. దేశవ్యాప్తంగా చర్చనీయాంశంగా మారాయి.

అయితే, ఈ స్థాయిలో ప్రయత్నాలు చేసినా, రాష్ట్రంలోని మెజారిటీ మంత్రులు, ఎమ్మెల్యేలు, ఇతర ప్రజాప్రతినిధులందరినీ హుజురాబాద్ లో మోహరించి.. ప్రచార పర్యం సాగించినా టీఆర్ఎస్ అభ్యర్థి విజయం సాధించకపోవడం ఆ పార్టీలో, ముఖ్యంగా కేసీఆర్ లో అసహనానికి కారణమైందంటున్నారు. అందుకే మీడియా ముందుకు వచ్చి.. ముఖ్యమంత్రిగా ఇన్నాళ్లు వ్యవహరించిన తన సహజశైలికి భిన్నంగా మాట్లాడారన్న విశ్లేషణలు సాగుతున్నాయి. ప్రధానంగా కేంద్ర ప్రభుత్వంపై గతంలో ఎన్నడూ చేయని రీతిలో విమర్శలు చేయడం, బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ ని వ్యక్తిగతంగా దూషించడం గమనిస్తే.. ఆయనలో అసహనం ఏ స్థాయిలో ఉందో తెలిసిపోతుందంటున్నారు. ప్రస్తుతం నెలకొన్న పరిస్థితులు, బీజేపీ గతంలో కంటే బలపడిందన్న సంకేతాలు వెలువడుతున్న కారణంగా పరిస్థితి తన చేజారి పోకూడదన్న కారణంగానే కేసీఆర్ విమర్శల జడివాన కురిపించారని

కేసీఆర్ మాటల్లో ఆవేదన, ఆక్రోశం, బాధ కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించాయి. ఆయన తీవ్ర అసహనంగా ఉన్నట్లు కనిపించింది. తెలంగాణ ఆవిర్భావానికి ముందు ఉద్యమ కాలంలో మినహా.. అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత ఈ స్థాయిలో భావోద్వేగానికి గురైన దృశ్యం కనిపించలేదు. మాటతీరులో ఈ స్థాయిలో మార్పు, ఆక్రోశం, కోపం, ఈ స్థాయిలో సవాళ్లు గోచరించలేదు. ఎప్పటిలాగే ఈ పరాభవాన్ని బయటకు కనిపించనీయకుండా మౌనంగా ఉంటారేమో అనుకున్నారు. కానీ, ఎవరూ ఊహించని విధంగా, ఉన్నపశంకగా మీడియా ముందుకొచ్చి రాజకీయ విశ్లేషకులనే ఆశ్చర్యపరిచారు.

వాస్తవానికి హుజురాబాద్ లో జరిగిన ఉపఎన్నికలు దేశవ్యాప్తంగా చర్చను లేవనెత్తింది. హుజురాబాద్ ఉపఎన్నిక జరిగిన రోజే.. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని బద్వేలు అసెంబ్లీ నియోజకవర్గానికి కూడా ఉపఎన్నిక జరిగింది. కానీ, ఏపీలోనూ హుజురాబాద్ ఎన్నిక గురించే విస్తృతంగా చర్చ జరిగింది. పోలింగ్ రోజు వర్సెంటేజీ గురించి, పోలింగ్ జరుగుతున్న

అంటున్నారు. ముఖ్యంగా రైతుల్లో ఆదరణ పెంచుకునే లక్ష్యంతో పదే పదే రైతు జపం చేసిన కేసీఆర్.. తెలంగాణలో పండిన వరి పంట మొత్తాన్ని కేంద్రమే కొనుగోలు చేయాలన్న నినాదాన్ని అందుకున్నారు. అలాగే, పెట్రోల్, డీజిల్ ధరలను కేంద్రమే తగ్గించాలని డిమాండ్ చేశారు.

వాస్తవానికి కేంద్రం పెట్రోల్ పై రూ. 5, డీజిల్ పై రూ. 10 (లీటర్ కు) ఎక్సైజ్ సుంకం తగ్గించిన తర్వాత రాష్ట్రాలు కూడా వ్యాట్ తగ్గించుకోవాలని, ఫలితంగా పెట్రోల్ ధరలు సామాన్యులకు అందుబాటులోకి వస్తాయని విజ్ఞప్తి చేసింది. కేంద్రం వినతి మేరకు చాలా రాష్ట్రాల్లో ఇప్పటికే వ్యాట్ తగ్గించారు. కానీ, తెలంగాణలో ఇప్పటివరకూ తగ్గించలేదు. దానిపై ఇప్పటికే బీజేపీ కార్యచరణ రూపొందించింది. టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ఇంధన ధరలపై వ్యాట్ తగ్గించాలని నిత్యం డిమాండ్లు చేస్తూ నిరసన

మాత్రం టీఆర్ఎస్ నేతలు చేశారు. ఈ వ్యవహారంపై అప్పట్లోనే తీవ్ర విమర్శలు వచ్చాయి. ఎన్నికలు జరుగుతాయన్న సంకేతాలు వచ్చిన వెంటనే టీఆర్ఎస్ ఈ పథకాన్ని ప్రకటించింది. అయితే, నోటిఫికేషన్ విడుదలయ్యాక.. షరామామూలుగానే ఎన్నికల కమిషన్ వరదసాయం పంపిణీని నిలిపి వేసింది. ఎన్నికలు ముగిసిన తర్వాత మిగిలిన బాధితులందరికీ వరదసాయం పంపిణీ చేస్తామని కేసీఆర్, కేటీఆర్ అప్పట్లో ప్రకటించారు. కానీ ఫలితాల తర్వాత ఆ పథకం బుట్టదాఖలయింది. మరోవైపు.. జీహెచ్ఎంసీ మాత్రం మెజారిటీ బాధితులకు ఆ సాయం డబ్బులు అందించామని లెక్క చూపించింది. ఇక, టీఆర్ఎస్ నాయకులైతే క్షేత్రస్థాయిలో ఎంతగా చెలరేగిపోవాలో అంతగా చెలరేగిపోయారన్న ఆరోపణలు భారీగా వచ్చాయి. మంత్రిలను చాలా ప్రాంతాల్లో జనం అడ్డుకున్నారు. తమకు వరదసాయం అందలేదని మొరపెట్టుకున్నారు. కానీ, వాళ్ల వేదన అరణ్యరోదనే అయింది.

ఇప్పుడు హుజూరాబాద్ లో దళితబంధు పరిస్థితి కూడా అలాగే తయారయింది. అప్పుడు చెప్పినట్లే ఇప్పుడు కూడా ఎన్నికల తంతు ముగియగానే.. దళితబంధు పథకాన్ని కొనసాగిస్తామని, ఎవరూ ఆందోళన చెందవద్దని కేసీఆర్ పదే పదే ప్రకటించారు. కానీ, ఎన్నికలు ముగిసి ఆయన చెప్పిన నవంబర్ 4వ తేదీ గడిచిపోయినా దళితబంధు తిరిగి మొదలైన సంకేతాలు ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. పైగా.. కేసీఆర్ మీడియా ముందుకు వచ్చి ఆ అంశాన్ని తెరమరుగుచేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారన్న విశ్లేషణలు కూడా సాగుతున్నాయి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

పై అక్కసు

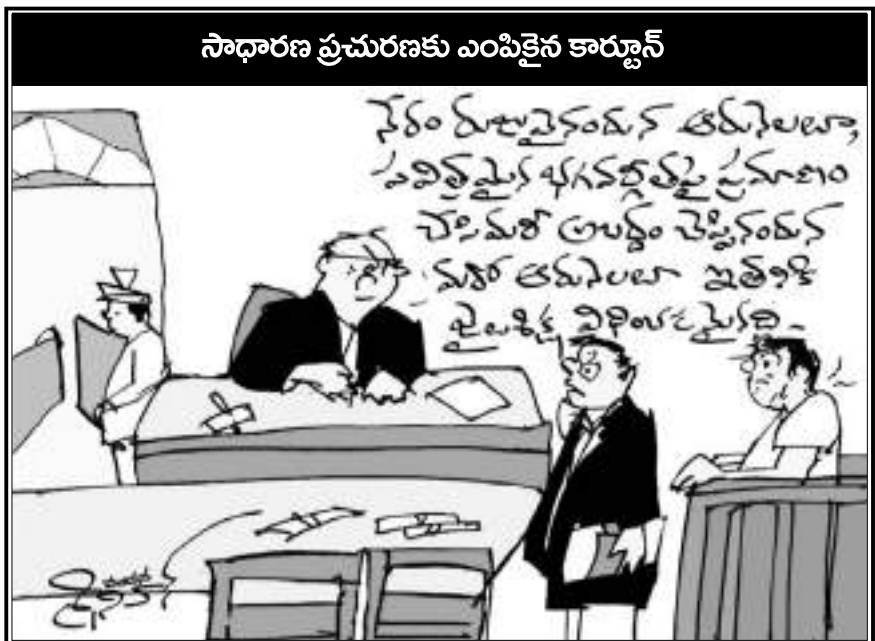
కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తోంది. వాటినుంచి జనం దృష్టిని మళ్లించే లక్ష్యంతో కేసీఆర్ తనదైన అస్త్రాన్ని ప్రయోగిస్తున్నారని చెబుతున్నారు. ఫలితంగా 'ఓక్కడెట్టుకు రెండు పిట్టలు' అన్న చందంగా ఇటు.. హుజూరాబాద్ ఎన్నికల్లో ఓటమి నుంచి స్థానికులను ఆ వాతావరణం మరిచిపోయేలా ఉండటంతో పాటు బీజేపీని ఆత్మరక్షణలో పడేయడం కేసీఆర్ లక్ష్యంగా తెలుస్తోంది. మరోవైపు దళితబంధు నుంచి కూడా ప్రజల దృష్టిని మళ్లించవచ్చన్న వ్యూహం ఉండొచ్చంటున్నారు.

కేంద్రంపై నేరుగా విమర్శలు గుప్పించిన కేసీఆర్.. బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ పై వ్యక్తిగతంగా విరుచుకుపడ్డారు. కేసీఆర్ అవినీతికి పాల్పడుతున్నారని, ఆయన్ను త్వరలోనే జైలుకు వంపస్తామని బండి సంజయ్ వలమార్లు వ్యాఖ్యానించారు. దానికి కేసీఆర్ గట్టి కొంటరిచ్చారు. తనను జైలుకు పంపి బతికి బట్టకడతావా? అంటూ తీవ్రస్థాయిలో ప్రశ్నించారు. చాలావరకు వ్యక్తిగత విమర్శలు కొనసాగాయి. మరుసటిరోజు ఉదయం బండి సంజయ్ కేసీఆర్ కు కొంటరిచ్చారు. కేంద్రం వరిధాన్యం కొనలేదని ఎక్కడా, ఎవరితోనూ చెప్పలేదని బాయిల్డ్ రైస్ మాత్రమే కొనబోమని పేర్కొన్నారుంటూ కొంటర్ ఇచ్చారు. అలాగే, కేసీఆర్ విమర్శలను ఫూటుగా తిప్పికొట్టారు. కానీ, అనూహ్యంగా అదేరోజు మధ్యాహ్నం మళ్లీ మీడియా ముందుకు వచ్చిన కేసీఆర్.. మరోసారి బండి సంజయ్ వ్యాఖ్యలకు కొంటర్ ఇచ్చారు. ఇలాగే ఇస్తూనే

ఉంటానని ప్రకటించారు.

దళితబంధు ఊసే లేదు!

గతేడాది సరిగ్గా ఇదే సమయంలో జరిగిన జీహెచ్ఎంసీ ఎన్నికల వేళ వరదల్లో నష్టపోయిన ప్రతి కుటుంబానికి పదివేల రూపాయల ఆర్థిక సాయం ప్రకటించింది, ప్రభుత్వం. క్షేత్రస్థాయిలో ఆ బాధ్యతను అధికారులకు కాకుండా.. టీఆర్ఎస్ నేతలకు అప్పగించింది. నగదు సాయం ప్రభుత్వమే చేసినా, లబ్ధిదారుల ఎంపిక, డబ్బుల పంపిణీ

రాజధాని అమరావతి రైతులు తలపెట్టిన అమరావతి - తిరుమల మహా పాదయాత్ర నిర్విఘ్నంగా కొనసాగేలా చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే. కాని రైతులే రాళ్లేస్తారని, ఘర్షణలు జరుగుతాయని ప్రభుత్వం చెప్పడం విడ్డూరం. పోలీసులు ఉన్నది దేనికి? ప్రజలను, శాంతిభద్రతలు మరిరక్షించడానికి కాదా? ఈ ప్రశ్న ఇప్పుడే కాదు రెండేళ్ల నుంచి రాష్ట్రంలోని ప్రజలందరిని వేధిస్తోంది. రాళ్లేసే సంగతి తెలిసిన ప్రభుత్వానికి రాళ్లేసే వారిని గుర్తించి ఈ విషయాన్ని నిరూపించి వారిని అదుపులోకి తీసుకోవచ్చు కదా! అది మాత్రం చేయరు. పోలీసులు అధికారపార్టీ చెప్పినట్లు వినడం మూమూలైపోయినా, వైకాపా అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి ఇంకా పెరిగిపోయింది. ప్రభుత్వం అధికార దుర్వినియోగానికి పాల్పడి పోలీసు వ్యవస్థను తన కార్యకర్తల్లా ఉపయోగించుకుంటోందని విపక్షాలు ఆరోపిస్తున్నాయి.

పాదయాత్ర చేస్తే

ఈ నేపథ్యంలో ఇటీవల పోలీసులు చేస్తున్న కవ్వొంపు చర్యలు తాము చేపట్టిన అమరావతి - తిరుమల మహా పాదయాత్రను భగ్నం చేయవచ్చని రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. పాదయాత్రకు వాడవాడలా మద్దతు పలికేవారిని కూడా ర్యాలీలో పాల్గొనేవారి సంఖ్యతో కలిపేసి నిబంధనలు ఉల్లంఘించినట్లు పోలీసులు, ప్రభుత్వం హెచ్చరిస్తోంది. ఇది తమ భావప్రకటనా స్వేచ్ఛను హరించి నట్లుగానే రైతులు ఆరోపిస్తున్నారు. గత ప్రభుత్వాలు ఇలాగే ఆలోచిస్తే రాజకీయపార్టీలు చేపట్టిన పాదయాత్రలు ఎవరూ చేసేవారు కాదు. అధికారం లభించేది కాదు. ఈ విషయాన్ని అధికారపార్టీ గుర్తించింది కాబోలు ప్రజల వ్యతిరేకత సంఘటిత మవుతోందని భావించి భయపడుతుందా అనేది కూడా సందేహం కలుగుతుంది. అధికారాన్ని అడ్డుపెట్టుకుని ఉద్యమాన్ని అణచివేసేందుకు ప్రయత్నిస్తే, నిపురుకప్పిన నిపులా ఉన్న ప్రజాగ్రహం దావానలంగా మారి ప్రభుత్వాన్ని కబళించకమానదని అందరూ హెచ్చరిస్తున్నారు.

విభజిత ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఏడేళ్లయినా ఇంత వరకు రాజధాని లేదు. రాజధాని ఏదంటే ఎవరూ చెప్పలేని పరిస్థితి దాపురించింది. ఇప్పుడు రైతులు జరుపుతున్న

తురగా నాగభూషణం

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

మహాపాదయాత్ర కూడా ఈ రాజధాని వల్ల వచ్చిందే. 2013లో కేంద్ర ప్రభుత్వం రాజధానిని ప్రకటించక, దానిని నిర్మించకుండా తెలంగాణను ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి విడదీసింది. పదేళ్ల పాటు ఉమ్మడి రాజధానిగా హైదరాబాద్ ఉంటుందని చెబుతూ, హైదరాబాద్ నుంచి వచ్చే ఆదాయాన్ని మాత్రం ఏపీకి రాదని చెప్పారు. ఈ దుర్భారమే నేటి పరిస్థితికి కారణం. నాటి కేంద్ర ప్రభుత్వమే ఏపీకి మరో రాజధానిని నిర్మించి అప్పుడు తెలంగాణను విడదీస్తే ఈ అనిశ్చితి ఉండేది కాదు. రాష్ట్రం విడిపోయాక 10 సంవత్సరాలు ఉమ్మడి రాజధాని హైదరాబాద్ లో ఏపీ ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు నిర్వహించుకునే అవకాశం ఉన్నా నాటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు ఏపీకి రాజధాని నిర్మించేందుకు ప్రయత్నించారు. గుంటూరు జిల్లా తుళ్లూరులో తాత్కాలిక రాజధాని కార్యక్రమాలు ప్రారంభించారు. ఏపీకి రాజధాని గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాల మధ్యన ఏర్పాటుచేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. రైతుల నుంచి భూముల సేకరణకు ప్రయత్నించారు. పలు విడతలుగా జరిగిన చర్చల్లో ఈ ప్రాంతంలోని 29 గ్రామల్లో 34 వేల ఎకరాలను ఇచ్చేందుకు రైతులు అంగీకరించారు. అమరావతి భూమి పూజకు స్వయంగా ప్రధానమంత్రి హాజరై శంకుస్థాపన చేశారు. అనంతరం ఆయన ఆక్కడి బహిరంగ సభలో మాట్లాడుతూ, రాజధానికి అన్నివిధాలా సహకారం అందిస్తామని వాగ్దానం చేశారు. ఈ మేరకు రాష్ట్ర పునర్విభజన చట్టంలో రాజధాని నిర్మాణానికి ఆర్థికంగా సహాయం చేసేందుకు అన్ని విధాలుగా సహకరించారు. రూ. 2,500 కోట్ల నిధులు కేటాయించారు. మరో రూ. 5 వేల కోట్ల వరకు రుణం లభించే ఏర్పాట్లుచేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా బాండ్లను అమ్మి కొంత నిధులు

సేకరించింది. ప్రజలు కూడా స్వచ్ఛందంగా నిధులు అందించారు. అప్పుడు ప్రతిపక్ష నేతగా ఉన్న నేటి ముఖ్యమంత్రి అమరావతి రాజధానిని సంపూర్ణంగా బలపర్చుతున్నామని 30 వేల ఎకరాల భూమి అవసరం అని కూడా చెప్పారు. ఆ తర్వాత అక్కడ నిర్మాణాలు ప్రారంభమయ్యాయి. రూ. 43 వేల కోట్ల విలువైన భవన నిర్మాణ పనులకు కాంట్రాక్టులు ఇచ్చారు. 16వేల ఎన్జీవోలు, 144 ఐఎస్, ఐపీఎస్ అధికారుల భవనాలు, జడ్జిల భవనాలు, మంత్రులు, ఎమ్మెల్యేలు, సీనియర్ ఉన్నతాధికారుల భవనాలు ప్రారంభమయ్యాయి. తాత్కాలిక హైకోర్టు పూర్తయింది. వీటిలో కొన్ని 90శాతం, కొన్ని 60 శాతం, కొన్ని 30 శాతం పూర్తయ్యాయి. రహదారులు, డ్రైనేజీలు, విద్యుత్ వ్యవస్థ ఏర్పాటు పనులు జరుగుతున్నాయి.

మాట మార్చిన వైకాపా

ఈ నేపథ్యంలో 2019లో అధికారం లభించిన వైకాపా ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో ఏక రాజధాని వద్దని, మూడు రాజధానులుండాలని ప్రకటించింది. అమరావతితో పాటు విశాఖ, న్యాయరాజధానిగా కర్నూలు ఉండాలని చెప్పింది. రాజధాని రైతులతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న సీఆర్డీఏను రద్దుచేసింది. మంత్రులైతే అమరావతి ముంపు ప్రాంతమని ప్రకటించారు. ఇది సృశానంతో సమానమని మంత్రి బొత్త సత్యనారాయణ బహిరంగంగా మాట్లాడారు. ప్రభుత్వం అంతటితో ఆగక శాసనసభలో తీర్మానం చేసింది. దానిని శాసనమండలికి పంపారు. వారు దానిని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపారు. అయినా ప్రభుత్వం దానిని మరలా గవర్నరుకు పంపి ఆమోదింప చేసుకుంది. అయితే అమరావతి రైతులు దీనిని సవాలు చేస్తూ కోర్టులో కేసు వేశారు. ఇప్పుడది న్యాయస్థానంలో ఉంది. ఏకవ్యక్తి స్వామ్యంతో నడిచే ప్రాంతీయ

తప్పా?

పార్టీలు తమ అవసరాలు, అవకాశాల గురించి తప్పు ప్రజల బాగోగుల గురించి ఆలోచించటానికి ఇదో ఉదాహరణగా జాతీయ పార్టీ అయిన భాజపా ఏనాడో చెప్పింది.

700 రోజులగా శాంతియుత ఉద్యమం

అమరావతి రాజధానిగా ఉండాలని రాజధాని రైతులు శాంతియుతంగా చేస్తున్న ఉద్యమం దాదాపు 700 రోజులకు దగ్గరపడింది. రాజధానికి స్థలాలిచ్చిన రైతులు కుటుంబాలతో సహా టెంటులో కూర్చుని రోజుల తరబడి ఉద్యమిస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామికి తమ బాధను చెప్పుకునేందుకు తిరుమలకు వెళ్లాలని అమరావతి రైతుల ఉద్యమ జేఏసీ ప్రకటించింది. ప్రభుత్వం అనుమతివ్వకపోవడంతో హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. తిరుమల పాదయాత్రకు షరతులతో కూడిన అనుమతిని న్యాయస్థానం ఇచ్చింది. 157 మంది మాత్రమే ర్యాలీలో ఉండేలా, పార్టీల రహితంగా, బహిరంగసభలు నిర్వహించరాదని, డీజే సెల్టింగ్లు, రెచ్చగొట్టేలా వ్యాఖ్యలు చేయరాదని.. న్యాయస్థానం చేసిన నిబంధనలు పాటిస్తామని రైతులు అంగీకరిం

చారు. ఈ మేరకు దీపావళి ముందు రోజుల్లో ర్యాలీని ప్రారంభించారు. సహజంగానే ర్యాలీకి అన్ని పార్టీల మద్దతు లభించింది. ర్యాలీ ప్రారంభ సమయంలో వైకాపా మినహా అన్ని పార్టీలు వచ్చి మద్దతు ప్రకటించాయి. పాదయాత్ర చేరిన అన్ని గ్రామాల్లోని ప్రజలు జేజే ధ్వనులతో రైతులను ఆహ్వానిస్తున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో రైతుల కాళ్లు కడిగి, పూలుజల్లి తమ మద్దతును ప్రకటిస్తున్నారు. గుంటూరులో పూజారులు, ముల్లాలు, క్రిస్టియన్ ఆచార్యులు వచ్చి ప్రార్థనలు చేసి, హారతులిచ్చి యాత్ర విజయవంతం కావాలని దీవిస్తున్నారు.

ఉద్యమాన్ని ఎలా వివరాలనుకుంటున్నారా?

ఈ యాత్ర ప్రారంభానికి ముందు నుంచే పోలీసులు, ప్రభుత్వ పెద్దలు వివాదాస్పద వ్యాఖ్యలు చేస్తున్నారు. ర్యాలీలో ఉన్నవారు రాళ్లదాడి చేస్తారని, శాంతిభద్రతలు క్షీణిస్తాయని ఆరోపిస్తున్నారు. ర్యాలీ ప్రారంభమైన నాలుగు రోజులకే ప్రభుత్వానికి ఉద్యమ వేడి తగిలినట్లు కనిపిస్తోంది. ర్యాలీని ఎలాగైనా ఆపేయాలని నిర్ణయించుకున్నది. ర్యాలీలో రైతులు అత్యంత సహనంగా, అమరావతి జై అంటూ నినాదాలు మాత్రమే చేస్తూ ఉత్సాహంగా నడుస్తున్నారు. ట్రాఫిక్కు ఇబ్బందులు కలగకుండా వారే తాడు పట్టుకుని వరుసల్లో నడుస్తున్నారు. పోలీసులు ర్యాలీని ఫోటోలు తీస్తున్నారు. డ్రోన్లను ఉపయోగించి వీడియోలు తీస్తున్నారు. ర్యాలీ ప్రకాశం జిల్లాలో ప్రవేశించగానే చీరాల డీఎస్పీ వచ్చి 2,500 మంది పాల్గొన్నారని, పార్టీలు కూడా పాల్గొన్నాయని, ట్రాఫిక్కు అడ్డంకిగా ఉందని పేర్కొంటూ తమకు సంజాయిషీ ఇవ్వాలని అమరావతి రైతు జేఏసీకి నోటీసులు ఇచ్చారు. పాదయాత్రలు చేసేవారిని ఆదరించడం భారతీయ సంస్కృతి. ర్యాలీకి ఆహ్వానం పలికే రాజకీయ పార్టీల కార్యకర్తలు జెండాలు తీసుకుని వస్తున్నారు. పూజారులు, ముస్లిం, క్రైస్తవ మతాచార్యులు తమ ఆచార సంప్రదాయ దస్త్రాలు ధరించి వస్తున్నారు. మీరు సంఘ వ్యతిరేకతకు కాదు కదా? ఆహ్వానించిన భాజపా, తెదేపా, కమ్యూనిస్టు, కాంగ్రెస్ రాజకీయపార్టీలు నిషేధిత పార్టీలా? అసలు ర్యాలీకి ఎలాంటి ఇబ్బందులు కలుగ

కుండా రక్షణ కల్పించాల్సిన బాధ్యత పోలీసులది. కాని పోలీసులే ర్యాలీలో పాల్గొన్న రైతులను నిషేధిత వ్యక్తులుగా పరిగణించడం సరికాదు. రాజధాని నిర్మాణానికి స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చి తమ భూములివ్వడమే రైతులు చేసిన పాపమా? అలా చేసి నందుకే వారు నేడు ఈ ప్రభుత్వం దృష్టిలో దోషులయ్యారా? అని రాష్ట్రప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నారు.

పాదయాత్రలు ఆంధ్రప్రదేశ్లో కొత్తేం కాదు. అలాగని అది నిషేధమూ కాదు. ప్రజల సమస్యలు తెలుసుకోవడానికి ప్రతిపక్ష నాయకులు పాదయాత్ర చేసేవారు. చంద్రబాబు అధికారంలో ఉండగా ఒకసారి వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి పాదయాత్ర చేశారు. రాష్ట్రం మొత్తం పర్యటించారు. అధికారంలోకి వచ్చారు. తర్వాత చంద్రబాబు పాదయాత్ర చేశారు. అలాగే వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి మరణించాక కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి పాలనలో జగన్మోహన్రెడ్డి ఓదార్పు యాత్ర చేశారు. తర్వాత ఆయన సోదరి కూడా ఓదార్పు యాత్ర చేసింది. 2014 తర్వాత మరల చంద్రబాబు పాలనలో జగన్ ప్రజా సంకల్ప యాత్ర చేశారు. 2019లో అధికారంలోకి వచ్చారు. ఇప్పుడు రైతులు తమ సమస్య పరిష్కారానికి ప్రజల మద్దతు కోరుతూ అమరావతి నుంచి తిరుమలకు మహా పాదయాత్ర చేస్తున్నారు. దానిలో తప్పేంటి? అమరావతి రైతుల సమస్య పరిష్కరిస్తే వారు పాదయాత్ర చేపట్టేవారు కాదు కదా! 34 వేల ఎకరాలిచ్చి నోరుమూసుకొని కూర్చోవాలా? ప్రజల సమస్యలు పరిష్కరిస్తే ఉద్యమాలెందుకు చేస్తారు? తప్పంతా ప్రభుత్వం వైపు ఉంచుకుని, దానిని ఎదుటివారిపై నెట్టి, దానిని సమర్థించుకునేందుకు మరిన్ని తప్పులు చేసేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నట్లు ప్రజలు ఆరోపిస్తున్నారు. 700 రోజులుగా ప్రభుత్వం తమ ఉద్యమాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ, రెచ్చగొడుతున్నారెచ్చిపోకుండా, బాతులు తిడుతున్నా తట్టుకుని, కనీస సదుపాయాలు, సహకారం ఇవ్వకున్నా శాంతి యుతంగా తాము కట్టుబడిన అంశం కోసం పోరాడుతూ నిలబడ్డామనే చారిత్రక సత్యాన్ని అమరావతి రైతులు ప్రపంచానికి చాటారు. ప్రజల సమస్యలు స్వయంగా తెలుసుకునేందుకు మీరు పాదయాత్ర చేస్తే రాని ముప్పు ఇప్పుడెందుకు వస్తుంది. మీరు లక్షలాది మందితో పాదయాత్ర చేసినప్పుడు లోపించని శాంతిభద్రతలు పరిమితంగా రైతులు చేస్తున్న ర్యాలీలో ఎందుకు లోపిస్తాయి? అమరావతి రైతుల ఉద్యమం శాంతియుతంగా జరుగుతుందనేది ప్రపంచం మొత్తానికి తెలుసు. అమరావతి వ్యవహారం కోర్టు పరిధిలో ఉంది. తమ సమస్యలు మాత్రమే రైతులు దేవునికి చెప్పుకునేందుకు వెళ్తున్నారు. మీది సక్రమమైన వాదన అయినప్పుడు ర్యాలీకి భయపడాల్సిన పనిలేదు.

'రొమమంబిర నిర్మణం,
వొరణ్ని సుందలికరణ,
శంకరుల విగ్రహావిత్కరణ
భారతీయులందరికీ ఒక్కటే!

ఆసేతు హిమాచల పర్యంతం అన్నమాట భారతదేశానికి నాడీ వ్యవస్థ. భారతీయులకు సంబంధించి ఆ మాటే నిత్యం, ఆ పలుకే సత్యం. రామేశ్వరం నుంచి, హిమసానువుల మధ్య నివసించే ప్రజలంతా భారతీయులు ఒకే మహా సాంస్కృతిక వైభవానికి వారసులు అన్న అమృతభావనకు ఆకృతిని ఇచ్చిన మహానుభావుడు శంకర భగవత్పాదులు. వారు కైవల్యం చెందిన కేదార్నాథ్‌లో ఆ మహా ద్రష్ట విగ్రహాన్ని ఈ నవంబర్ 5న భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఆవిష్కరించారు. 12 అడుగుల ఎత్తయిన ఆ అద్భుత ప్రతిమను చూసి, తన జీవితంలోనే ఆ కళాఖండం సమక్షంలో గడిపిన తన క్షణాలు పునీతమైనవని అనుకుంటున్నారని ప్రధాని మోదీ ఉద్వేగంతో చెప్పుకున్నారు. అయోధ్య రామమందిర పునర్ నిర్మాణం, వారణాసి సుందరీకరణ, ఇప్పుడు కేదార్నాథ్‌లో శంకరుల విగ్రహవిష్కరణ సారూప్యత కలిగి ఉన్నాయని అంటూ ప్రధాని చేసిన వ్యాఖ్య ఆలోచింపజేస్తుంది. ఆ జగద్గురువు మోక్షం పొందిన స్థలంలోనే ఉన్న పాత సమాధి స్థానంలో కొత్త విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరించుకున్నారు. భారత జాతి తరఫున మోదీ ఆ పవిత్ర కార్యక్రమం నిర్వహించారని అనుకోవచ్చు. 2013లో ఉత్తరాఖండ్‌ను ముంచెత్తిన వరదలలో భగవత్పాదుల సమాధి కూడా చెదిరిపోయింది. అది శంకరుల జీవితం, తత్త్వం మానవీయ విలువలతో కూడినవని ప్రధాని గుర్తు చేసుకున్నారు. మనిషిలో మానవత్వం మృగ్యమైపోరాదన్న పరమ సత్యాన్ని మానవాళి విస్మరించకూడదని ఆ అద్భుత సాధువు ఆకాంక్షించిన సంగతి గుర్తు చేసుకుంటే నిజంగానే మనసు పులకరిస్తుంది. సన్యాసికీ, సమాజానికీ ఉన్న బంధానికి నిరుపమానమైన భావ్యం చెప్పి, సన్యాసాశ్రమానికి కొత్త దారి చూపిన సనాతనులు శంకరులు. జీవితంలోని దశలను, ఆ దశలలోని వాస్తవికతను, భ్రమల నుంచి జీవితం క్రమంగా విముక్తం కావడం గురించి విప్పి చెప్పిన మహోన్నత తాత్త్వికులు శంకరులు. కేరళలోని కాలడికి చెందిన ఈ ఎనిమిదో శతాబ్దపు పుణ్యపురుషుడు అద్వైత వేదాంతాన్ని ప్రపంచానికి అందించారు. జీవాత్మ, పరమాత్మ వేర్వేరు కాదంటుందా సిద్ధాంతం. ఈ

ప్రతిమ ఎదుట ప్రధాని

దేశ సాంస్కృతిక అఖండత్వాన్ని శాశ్వతం చేస్తూ దేశం నలుమూలలా నాలుగు మరాలను (పూరి, ద్వారక, శృంగేరి, బదరి) స్వామి ఆవిష్కరించారు. దేశంలోని 18 శక్తి పీఠాలు, నాలుగు విష్ణు ధామాలు, 12 జ్యోతిర్లింగాలను దర్శించుకున్నారు. బ్రహ్మసూత్రాలు, మనీషా పంచకం, కనకధారా స్తవం వంటి అజరామర ఖండికలు, ఎన్నో గ్రంథాలు రాశారు. కొందరు కారణజన్ముల మాదిరిగానే, వారు కూడా తన

32వ ఏట పాంచభౌతిక శరీరాన్ని వీడారు. అది కేదార్నాథ్‌లో జరిగింది. పన్నెండు జ్యోతిర్లింగాలలో అదొకటి.

అది శంకరుల విగ్రహవిష్కరణతో పాటు, ఉత్తరాఖండ్‌కు సంబంధించిన పలు ఇతర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో కూడా ప్రధాని మోదీ పాల్గొన్నారు. ఎన్నో మౌలిక కట్టిన పథకాలను ప్రారంభించారు. రూ. 130 కోట్లతో ఆ పనులు చేపడతారు.

ఆ శిల్పి అరుణ్

ఈ అద్భుత ప్రతిమను కర్ణాటక రాష్ట్రం, మైసూరుకు చెందిన శిల్పి అరుణ్ యోగిరాజ్ నిర్మించారు. 2019లో ఈ పని ప్రారంభమైంది. దేశం నలుమూలలా ఉన్న నాలుగు సమూహాలను స్వీకరించి, వాటి ఆధారంగా ఈ శిల్పం చెక్కారు. మొత్తం ఏడుగురు శిల్పులు ఈ నిర్మాణంలో అహరహం పాటుపడ్డారని యోగిరాజ్ చెప్పారు. తన శిల్పాన్ని ప్రధాని ఆవిష్కరించడం ఎంతో ఆనందంగా ఉందని ఆయన అన్నారు.

Comrades!... You may perhaps feel that you have failed in your mission to liberate India. But let me tell you that this failure is only of a temporary nature. No setback and no defeat can undo your positive achievements of the past... ...Therefore remain true to India and do not for a moment waver in your faith in India's destiny. The roads to Delhi are many and Delhi still remains our goal...The sacrifices of your immortal comrades and of yourselves will certainly achieve their fulfilment. There is no power on earth that can keep India enslaved. India shall be free and before long. Jai Hind.

(కామ్రేడ్స్!... భారత్ విమోచన లక్ష్యంలో విఫలమయ్యామని బహుశా మీరు అనుకుంటున్నారుమో! ఈ వైఫల్యం తాత్కాలికమే. గతంలో మీరు సాధించిన ఘన విజయాలను ఏ ప్రతిబంధకమూ ఏ ఓటమీ వమ్ము చేయలేవు. ...కాబట్టి భారత్‌కు తగ్గట్టు మెలగండి. భారత భవిష్యత్తుపై విశ్వాసం చెదరనివ్వకండి. దిల్లీకి చాలా దూరం ఉన్నాయి. ఇప్పటికీ మన లక్ష్యం దిల్లీనే! మీరు, అమరులైన మీ సహచరులు చేసిన త్యాగాలు ఆ లక్ష్యాన్ని తప్పక సాధిస్తాయి. భూమి మీద ఉన్న ఏ శక్తి భారత్‌ను బానిసత్వంలో అట్టిపెట్టజాలదు. ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి తీరుతుంది.. అదీ త్వరలోనే. జైహింద్.)

1944 ఆగస్టు 15న ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ సైనికులకు నేతాజీ సుభాష్ చంద్ర బోస్ ప్రత్యేక సందేశంలో చేసిన ఉద్బోధ ఇది. మూడేళ్ళ తరవాత సరిగ్గా అదే తేదీన ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. వరాజయాల వరంవరతో జపాన్ డీలా పడి లొంగుబాటుకు మానసికంగా సిద్ధమయింది. చక్రవర్తి ముందు వైఫల్యాన్ని అంగీకరించి జపాన్ ప్రధాని

టోజో రాజీనామా చేశాడు. అంతదాకా మహా పౌరుషంగా ప్రగల్భాలు పలికిన జపాన్ సేనానులు తమ వైఫల్యాల డెబిట్లను ఇతరుల ఖాతాలో వేసే పనిలో పడ్డారు. మొత్తం స్వంధావారంలో ధైర్యాన్ని కోల్పోక, భవిష్యత్తుమీద పరిపూర్ణ విశ్వాసంతో, గెలిచి తీరుతామన్న నమ్మకంతో నిటారుగా నిలబడ్డది సుభాష్ చంద్ర బోస్ ఒక్కడే.

విధిలేని పరిస్థితుల్లో పోరాటం కట్టిపెట్టి రంగం నుంచి అష్టకష్టాలపడి తిరిగొస్తున్న తన సైనికులను నేతాజీ ఎదురెళ్లి అప్యాయంగా రిసీవ్ చేసుకున్నాడు. అటునుంచి మేమ్మో వెళ్లి, తీవ్ర గాయాలతో, మలేరియా, అతిసార వ్యాధులతో తిరిగొచ్చిన సైనికులు 2 వేల మంది చికిత్స పొందుతున్న హాస్పిటల్‌ను నేతాజీ దర్శించాడు. ప్రియతమ నేతాజీని కళ్ళారా చూడగానే సైనికులకు ప్రాణాలు లేవొచ్చాయి. వారి మొగల్లో కొత్త కళ వచ్చింది. బెరిబెరి వ్యాధితో మొగంవాచి, నానా యాతన పడుతున్న ఒక సైనికుడిని 'మళ్ళీ ఎప్పుడు డ్యూటీకి వస్తావు?' అని నేతాజీ తమాషాగా అడిగాడు. 'రంగానికి కదలమని మీరు ఎప్పుడు ఆర్డర్స్ ఇస్తే అప్పుడే' అని బదులిచ్చాడతడు. ఇక్కడ సదుపాయాలు ఎలా ఉన్నాయి అని ఆయన ఎవరిని అడిగినా 'రూస్ వీ రాణి రెజిమెంటు నర్సులు మమ్మల్ని బాగా చూసుకుంటున్నారు. మా ఇంట్లోవాళ్ల కంటే ఎక్కువగా మాకు సేవ చేస్తున్నారు' అని రోగులు చెప్పారు. ఆస్పత్రిలో మందుల కొరత, వైద్య సిబ్బంది కొరత తీవ్రంగా ఉన్నా అక్కడి నర్సులు రేయంబవళ్ళు కష్టపడి సైనికులకు ఇష్టంగా చేస్తున్న సేవ నేతాజీని కదిలించింది. బేలా దత్ అనే 18 ఏళ్ల బెంగాలీ అమ్మాయి తానొక్కతే 85 మంది అతిసార రోగుల కేసులు చూస్తూ, వారి బట్టలు ఎప్పటికప్పుడు మారుస్తూ, ఒళ్ళు శుభ్రం చేస్తూ అద్భుత సేవ కావినన్న నంగతి తెలుసుకుని నేతాజీ ముగ్ధుడయ్యాడు. ఆమెకు అక్కడికక్కడే ప్రమాషన్

ఇచ్చాడు.

పరామర్శలయ్యాక మాండలేలో మొదటి డివిజన్‌లోని కమాండర్లతో సమావేశమై యుద్ధంలో వారి అనుభవాలను, అభిప్రాయాలను వివరంగా అడిగి తెలుసుకున్నాడు. జపాన్ సైన్యం చేసిన మోసాలను, ఆ సైన్యానికి, ఐఎన్‌ఎకీ నడుమ సమన్వయానికి ఉద్దేశించబడ్డ హికారీ కికాన్ ఏ అవసరాలూ తీర్చలేక, ఎందుకూ పనికిరాక తానే పెద్ద న్యూసెన్సుగా మారిన వైనాన్ని కమాండర్లు వివరించారు. అన్ని సరఫరాలకూ జపాన్ మిలిటరీ మీద ఆధారపడటం వల్ల వచ్చిన అసర్థాలను నేతాజీ గ్రహించి, ఇకపై సైన్యానికి యుద్ధసామగ్రి, రేషన్లు వగైరా అన్ని సరఫరాలను స్వయంగా తామే చూసుకోవాలని నిర్ణయించాడు. దానికోసం ప్రత్యేకంగా 12 మందితో ఒక 'వార్ కౌన్సిల్' ఏర్పాటు చేశాడు. అక్కరకురాని హికారీ కికాన్ ప్రమేయం లేకుండా అన్ని వ్యవహారాలను నేరుగా జపాన్ ప్రభుత్వం తోనే తేల్చుకోవటం కోసం నేతాజీ టోక్యో వెళ్లాలనుకున్నాడు. దానివల్ల తమ ప్రాముఖ్యం ఎక్కడ తగ్గిపోతుందోనని భయపడ్డ జపాన్ సైన్యాధికారులు శాయశక్తులా అడ్డుపుల్లలు వేశారు. సైపాన్ సమరంలో జపాన్ ఓటమి దరిమిలా టోజో రాజీనామా అనంతరం జనరల్ కైసో నాయకత్వంలో కొత్తప్రభుత్వం ఏర్పడటం బోస్‌కు అనుకూలించింది. అన్ని విషయాలు మాట్లాడుదాము రమ్మని బోస్ నూ, బర్మా ప్రభుత్వాధినేత డాక్టర్ బా మా నూ కొత్త ప్రధాని

నన్ను చం

ఆహ్వానించాడు. వార్ కౌన్సిల్ సభ్యులైన ఎ.సి. చటర్జీ, కియాన్ లతో కలిసి 1944 అక్టోబర్ 29 న నేతాజీ టోక్యో వెళ్ళాడు. విదేశాంగమంత్రి, వార్ మినిస్టరు, పలువురు మిలిటరీ, సివిల్ ఉన్నతాధికారులు విమానాశ్రయంలో నేతాజీకి సాదర స్వాగతం పలికారు. ప్రధాని కైసో ఆయన గౌరవార్థం ఇచ్చిన విందులో భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి సర్వవిధాల మద్దతు ప్రకటించాడు.

నేరుగా జపాన్ మీదే మిత్రరాజ్యాలు చేస్తున్న వైమానిక దాడులు, పసిఫిక్‌లో వరస పరాజయాలు గమనించాక యుద్ధంలో జపాన్ శక్తులు ఉడిగాయని సుభాష్ బోస్‌కు అర్థమయింది. నూతన ప్రధాని కైసోనూ, కేబినెట్ మంత్రులనూ కలిసినప్పుడు ఆయన తన డిమాండ్లను మొగమాటం లేకుండా వారిముందు పెట్టాడు. సమాలోచనలు చాలారోజులు సాగాయి. ఆజాద్ హింద్ ప్రభుత్వానికి టోక్యోతో నేరుగా సంబంధం ఉండేందుకు అనువుగా రాయబారి

పరామర్శలయ్యాక మాండలేలో మొదటి డివిజన్‌లోని కమాండర్లతో సమావేశమై యుద్ధంలో వారి అనుభవాలను, అభిప్రాయాలను వివరంగా అడిగి తెలుసుకున్నాడు. జపాన్ సైన్యం చేసిన మోసాలను, ఆ సైన్యానికి, ఐఎన్‌ఎకీ నడుమ సమన్వయానికి ఉద్దేశించబడ్డ హికారీ కికాన్ ఏ అవసరాలూ తీర్చలేక, ఎందుకూ పనికిరాక తానే పెద్ద న్యూసెన్సుగా మారిన వైనాన్ని కమాండర్లు వివరించారు.

నియామకం, ఐఎన్ఎకు జపాన్ మిలిటరీ నియంత్రణతో నిమిత్తం లేని సర్వస్వతంత్ర ప్రతిపత్తి, ఐఎన్ఎ సేనాబలం 45 వేలకు పెంపు, ఆజాద్ హింద్ ప్రభుత్వానికి తిరిగి తీర్చే ప్రాతిపదికన జపాన్ ప్రభుత్వ ఋణం వంటి అనేక అంశాలను బోక్సో ఆమోదించింది. ఆ ప్రకారమే ఒక రాయబారిని కూడా నియోగించింది. (సరైన నియామకపత్రాలు లేని కారణంతో అతగాడికి దర్శనం ఇవ్వటానికి కూడా బోస్ నిరాకరించిన వైనాన్ని ఇంతకూ ముందు ఒక అధ్యాయంలో చెప్పుకున్నాం.)

యుద్ధంలో వరస దెబ్బలతో ఆర్థికంగా, సైనికంగా అన్నివిధాల చితికిన జపాన్ ఐఎన్ఎకు సహాయం చేయగలిగిన స్థితిలో లేదు. అదే తనకు ఎవరు సహాయం చేస్తారా అని దిక్కులు చూస్తున్నది. ఆ సంగతి ఇంపీరియల్ మిలిటరీ హెడ్క్వార్టర్స్ పెద్దలతో మాట్లాడినప్పుడు బోన్ కు బాగా తేటపడింది. యుద్ధంలో నష్టపోయిన ఆయుధాలను, ఇతర సైనిక ఎక్స్ ప్లైట్లను తిరిగి సమకూర్చుకోవటానికి మాకేమైనా సహాయం చేయగలరా అని బోస్ వాళ్ళను అడిగాడు. మేమే కరువులో ఉన్నాం. ఇంతకుముందు మేము సమకూర్చిన చిన్న తరహా ఆయుధాలు గట్లా మీరు తిరిగి ఇచ్చేస్తే బావుంటుంది -అని వారు ఎదురు డిమాండు పెట్టారు!

బ్రిటిష్ ఇండియాపై సాయుధ సంగ్రామం కొనసాగించటానికి జపాన్ ను నమ్ముకుని ప్రయోజనం లేదని తేలాక నేతాజీ ఇక ఏమి చెయ్యటమా అని

డివిజన్ కమాండర్ కల్నల్ అజీజ్ అహ్మద్ బాంబు దాడిలో తీవ్రంగా గాయపడినందున పోపా వెళ్లి అ డివిజన్ కమాండ్ బాధ్యత తీసుకోమని నన్ను ఆదేశించాడు. ఇంఫాల్ అపరేషన్లో నా కింద పనిచేసిన మొదటి డివిజన్ ట్రూప్స్ నుంచి సెలవు తీసుకుని నేను నేతాజీతో కలిసి మెయిక్కిలాకు, అటు నుంచి పోపాకు బయలుదేరాను. మరునాడు రాత్రంతా నడిచి 20 వ తేదీ తెల్లవారే లోపు మెయిక్కిలాకు 20 మైళ్ల దూరం లోని ఇండో అనే గ్రామానికి చేరుకున్నాము. పొద్దంతా శత్రు విమానాలు గద్దెల్లా చక్కర్లు కొడుతుంటాయి. కాబట్టి బయట తిరగటం ప్రమాదం. రాత్రివేళ కూడా లారీలు , కార్లు లైట్లు ఆర్పేసి ప్రయాణం చేస్తాయి.

పగలంతా ఆ ఊళ్ళో అగి ఉన్నప్పుడు మాకు ఓ కబురు తెలిసింది. పాకోకా ప్రాంతంలో నెహ్రూ

ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

కాదు. పోపా వెళ్ళే ఆలోచన మానుకుని వెంటనే వెనక్కి మరలాలని మేము కోరాము. ఆయన వినలేదు. సరే! ముందు నేను పోపా వెళ్ళి మిలిటరీ పరిస్థితి చూసివచ్చి మిమ్మల్ని తీసుకెళ్తాను. ఈ లోపు మీరు దగ్గరలోని ఐఎన్ఎ హాస్పిటల్ తనిఖీకి వెళ్ళండి - అని నేను నచ్చచెప్పి ఒప్పించాను.

తన మిలిటరీ సెక్రటరీ మేజర్ మహబూబ్

పటం ఎవరి తరం?!

తలపట్టుకోలేదు. 1944 డిసెంబరు మధ్యలో బోక్సోనుంచి మలయాకు తిరిగొచ్చినది లగాయతు 1945 ఆగస్టులో జపాన్ మిత్రరాజ్యాలకు సరెండర్ అయ్యేంతవరకు స్వశక్తి స్వావలంబన, సొంత వనరుల మీదే ఆధారపడి ఎన్ని సమస్యలు ఎదురైనా, ఎన్ని ఎదురుదెబ్బలు తగిలినా సాయుధ పోరాటాన్ని కొనసాగించాడు. జపాన్తో ఒడంబడిన ప్రకారం మలయా రక్షణకు ఐఎన్ఎ మూడో డివిజన్ ను నియోగించాడు. ఇగ్రావద్ది నదిని దాటి బర్మాలోకి దూసుకొస్తున్న బ్రిటిష్ సేనలతో ఐఎన్ఎ రెండో డివిజన్ మెయిక్కిలా రంగంలో 1945 ఫిబ్రవరి నుంచి ఏప్రిల్ వరకూ హోరాహోగీగా పోరాడింది. కేవలం ఆదేశాలిచ్చి ఊరుకోకుండా నేతాజీ ఆ సమయాన కదనరంగానికి వెళ్లి సుప్రీం కమాండర్ గా ఎంత ధైర్యం, ఎంతటి తెగువ చూపాడన్నదానికి షానవాజ్ ఖాన్ గ్రంథం లోని ఈ వాక్చిత్రం ఒక మచ్చుతునక:

యుద్ధరంగంలో ఉన్న సేనల తనిఖీకి నేతాజీ 1945 ఫిబ్రవరి 18న పయన్మనాకు వచ్చాడు. రెండో

బ్రిగేడ్ కామకాన్సున్న ప్రాంతాలు శత్రువు వశమయ్యాయి. ఘర్షణలో మన సైనికులు పెద్దసంఖ్యలో చనిపోయారు. అక్కడినుంచి మెయిక్కిలా మీదికి శత్రుదళాలు రావచ్చు. అది తెలిశాక - వాళ్ళ కంటే ముందే మనం అక్కడికి వెళదాం అన్నాడు నేతాజీ. చీకటిపడగానే బయలుదేరి కాసేపట్లో మెయిక్కిలా చేరుకున్నాం. అప్పటికి మాండలే రంగంలోని జపాన్ సేనలను టాంకులతో విమానాలతో ఊచకోత కోసి బ్రిటిష్ ఆర్మీ మాండలేను ఆక్రమించింది. అక్కడినుంచి మెయిక్కిలా - రంగూన్ దారి పట్టి , ఇగ్రావద్ది నదిని దాటి, మేమున్న వైపు దూసుకొస్తున్నది. జపాన్ వారి రోడ్డు, రైల్ రవాణా వ్యవస్థకు మెయిక్కిలా కీలకం. అది కనుక శత్రువుకు స్వాధీనమయితే బర్మాలో జపాన్ సైనిక వ్యవస్థ మొత్తం చచ్చబడిపోతుంది. భీషణ సంగ్రామం జరగబోతున్నప్పుడు నేతాజీ అక్కడ ఉండటం క్షేమం

అహ్మద్, నేను కలిసి ఆ అర్ధరాత్రి బయలుదేరే ముందు నేతాజీ మాకు ఇకపై యుద్ధంలో ఎలా పోరాడాలన్న దానిపై వివరంగా ఆదేశాలిచ్చాడు. ఆశ్చర్యకర విషయం ఏమిటంటే అప్పటికి బర్మాలో జపాన్ పని అయిపోయింది - అని మామూలు మనుషులకు కూడా అర్థమయింది. కానీ నేతాజీ మాత్రం అన్నివైపులనుంచీ ప్రచండంగా తరుముకొస్తున్న శత్రువును తప్పుక గెలవగలమనే ఇంకా నమ్ముతున్నాడు. 'అక్షకాలామి మొత్తం ఆయుధాలు దించి లొంగిపోయినా సరే మన పోరాటం కొనసాగించాలి. బ్రిటిషువాళ్ళు మన దేశం వదిలి పోయేంతవరకు మనం పోరాడవలసిందే' అని మమ్మల్ని సాగనంపుతూ అన్నాడు. నేను పోపా వెళ్లి డివిజన్ కమాండ్ చార్జి తీసుకుని రెజిమెంట్ కమాండర్లు జి.ఎస్.ధిల్లాన్, పి.ఎస్.నహగల్ లకు అవసరమైన ఆదేశాలిచ్చాను. 25వ తేదీన నేను, మహబూబ్ అహ్మద్ వెనక్కి వెళ్లి

వైద్యుడు కల్చల్ రాజు కాక నేతాజీ వెంట వెళ్ళటానికి ఒక్కరికి మాత్రమే చోటు ఉంది. ఆయన నావైపు తిరిగి 'నాతో నువ్వు రా' అన్నాడు. నేను కారును గ్రెనేడ్లు, అమ్యునిషన్లతో నింపాను. తప్పించుకునే అవకాశం ఎంత మాత్రం లేదు. ఆ సంగతి మా అందరికీ తెలుసు. అయినా ఎవరూ అద్దెర్య పడలేదు. ఒకటి మాత్రం ఖాయం. మమ్మల్ని ప్రాణాలతో పట్టుకోవటం శత్రువు తరం కాదు.

మేము కారు ఎక్కే సరికే నేతాజీ లోడ్ చేసిన టాపీ గన్ ఒక్కో పెట్టుకుని కూచున్నాడు. కల్చల్ రాజు రెండు గ్రెనేడ్లను, జపనీస్ ఆఫీసరు ఒక టాపీ గన్ ను పట్టుకున్నారు. నా చేతిలో బ్రెన్ గన్ ఉంది. జపాన్ అధికారి ఫుట్ బోర్డ్ మీద నిలబడి ఆకాశంలో

శత్రు విమానాలను కనిపెట్టసాగాడు. రాజు డ్రైవర్ పక్కన కూచున్నాడు. నేను, నేతాజీ వెనక సీట్లో చెరో కిటికీ గుండా చూస్తూ అప్రమత్తంగా ఉన్నాం.

అదృష్టవశాత్తూ శత్రువిమానాల బారిన పడకుండా, ఏ రోడ్ బ్లాకులూ లేకుండా 40 నిమిషాల్లో మేము 20 మైళ్ళ దూరంలోని ఇండో గ్రామం చేరాం. మేము ఊళ్ళో అడుగు పెట్టామో లేదో శత్రు విమానాలు మెషిన్ గన్లతో కాల్పులు మొదలెట్టాయి. ఐదు నిమిషాలు ఆలస్యమైనా మేము రోడ్డు మీద వాటికి చక్కగా చిక్కేవాళ్ళమే. ఆరుబయట ఫైర్ విమానాల వాత పడటం ఎంత భయంకరమో ఆ అనుభవం లేనివారు ఊహించలేరు. ఒక్కో విమానంలో పది పన్నెండు హెవీ మెషిన్ గన్లు ఉంటాయి. రైల్వే ఇంజన్లను, టాంకులను ధ్వంసం చేయటానికి వాడే 10 అంగుళాల కాల్బ్రెడ్జిలను మనుషుల మీద ఉపయోగించటానికి బ్రిటిష్ సైన్యం సంకోచించదు. అవి కనుక తగిలితే శరీరం ఆనవాలు మిగలకుండా చిద్రమవుతుంది.

ఆ కాలాన ఎక్కడ చూసినా బ్రిటిష్ ఏజెంట్లు ఉండేవారు. మొదట మేము ఊరికి దగ్గరలో నాగజెముడు పొదలమాటున దాక్కున్నప్పుడు బర్మానాడొకడు మమ్మల్ని అనుమానంగా చూసి వెళ్ళాడు. ఎందుకైనా మంచిదని మేము వెంటనే ఒక మైలు దూరంలోని దట్టమైన అడవిలోకి వెళ్ళాం. అంతలోనే రెండు బ్రిటిష్ విమానాలు మేము వదిలిపెట్టిన చోటుకు వచ్చి పొదల చుట్టూ తక్కువ ఎత్తులో చక్కర్లు కొట్టసాగాయి. మమ్మల్ని చూసివెళ్ళిన వాడు బ్రిటిష్ ఇన్సార్జర్లు అని తేలిపోయింది. ఆ రోజంతా ఎన్నో విమానాలు మాకోసం ఆ ప్రాంతమంతా గాలిస్తూనే ఉన్నాయి. మేము వాటి కంట పడలేదు. విమానదాడి నుంచి తప్పించుకోవటానికి నేను నేతాజీకి ట్రెంచ్ తవ్వి పెట్టాను. ఒకసారి సరిగ్గా మేము దాక్కున్న స్థలం పైనే చెట్టంత ఎత్తులో విమానాలు తెగ తిరిగాయి. మేమిద్దరం ట్రెంచ్లో కదలకుండా ఉన్నాం. అప్పుడే ఓ పెద్ద నల్ల తేలు నేతాజీ మెడకు అంగుళం దూరంలో కనిపించింది. నేతాజీ కూడా దాన్ని చూశాడు. కానీ అలికిడి అయితే విమానాల బారిన పడతాము కాబట్టి కదలకుండా ఉండిపోయాడు. ఓ నిమిషం తరవాత ఇంకో పొద వైపు విమానాలు వెళ్ళాయి. మేము ఊపిరి పీల్చుకుని తేలును చంపేశాం. ఆ రోజంతా అడవిలోనే ఉన్నాము. నేను దగ్గరలోని పొలంలోకి వెళ్లి పెనలు, సెనగలు దొరికినన్ని పట్టుకొచ్చాను. వాటితోనే కడుపు నింపుకున్నాము.

చీకటి వడ్డాక నేతాజీ వయస్కునాకు బయలుదేరాడు. నేను మెయిక్కిలాకు తిరిగివెళ్ళి అక్కడ పోరాడుతున్న సైనికులను వేరే చోటికి తరలించటం లాంటి పనులు చూసుకుని మార్చి 1న పయన్పునాలో నేతాజీని కలుసుకున్నాను. ఈ లోగా ఆయన ఒకటో డివిజన్ లో జబ్బుపడిన వారు కాక మిగిలిన వారితో కల్చల్ రాకూర్ సింగ్ నాయకత్వంలో '౪౩% రేజిమెంటు'ను తయారుచేశాడు. శత్రువు దాడి చేస్తే పారిపోకుండా అక్కడే ఉండి చివరి సైనికుడి ప్రాణం పోయేంతవరకూ పోరాడాలని ఆయన ఆదేశించాడు. తానుకూడా ఆ రేజిమెంటు తోనే ఉండి కడదాకా పోరాడాలని ఆయన అనుకున్నాడు. మేము వద్దని వారించాము. మెయిక్కిలాలో కాలు నిలదొక్కుకుని బ్రిటిష్ సైన్యం ఇటాలిని రావటానికి ఇంకా పక్షం రోజులు పట్టవచ్చు. అక్కడ ఉండి ప్రయోజనం లేదు కనుక మా కోరిక మీద రంగూన్ తిరిగివెళ్లి 1,2,3 డివిజన్లను నడిపించటానికి నేతాజీ అంగీకరించాడు. నేను వెంట ఉండి ఆయనను రంగూన్లో దిగబెట్టి అక్కడినుంచి పోవాలో నా డివిజన్ ను చేరుకున్నాను.

[My Memories of INA And Its Netaji, Maj. Gen. Shahnawaj Khan ,pp.141-149]

మిగతా వచ్చేవారం

జాగృతి నిర్వహించిన ఘనశ్యామల ప్రసాదరావు స్మారక పాటల రచనల పోటీ ఫలితాలు - 2021

బహుమతికి ఎంపికైన పాటలు

- 1) వేద చరితా రాగ భరితా
కలిత లలితా భరతమాతా..
రచన: జంధ్యాల శరత్బాబు
అరసపల్లి, శ్రీకాకుళం
- 2) జగతిని ఘనం మనభారతం...
రచన: ఈశ్వరి (గంటి రాజేశ్వరి)
గుంటూరు
- 3) సకల దేవతల రూపమ్ము
తేజోమయమీ దేశమ్ము..
రచన: సామల కిరణ్
కరీంనగర్
- 4) హిందువుగా పుట్టినాము
హిందువుగా గిట్టతాం..
రచన: పాణ్యం దత్తశర్మ
హైదరాబాద్
- 5) దేశమును ప్రేమించరన్నా మంచిని
పెంపొందించ రన్నా..
రచన: వేమూరి అనంత
రామకృష్ణశర్మ

విజేతలందరికీ రూ. 4 వేలు
చొప్పున నగదు బహుమతి అందజేస్తాం.

విజేతలకు, పోటీలో పాల్గొన్న గేయ
రచయితలందరికీ ఆభినందనలు.

దీపం నిత్య ఆరాధన విశేషం కాగా కార్తీక దీపం, అందునా కార్తీక పౌర్ణమి దీపారాధనను సర్వపాపహరం, సకలార్థ సాధకంగా చెబుతారు. హరిహరులకు ప్రీతిపాత్రమైన కార్తీకమాసంలో దైవసన్నిధిలో ఒక్కసారి దీపం వెలిగించినా పాపనివారణ అవుతుందని శాస్త్ర పురాణాలు చెబుతున్నాయి. కార్తీక పౌర్ణమి నాడు వెయ్యి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ వత్తులను (గుత్తి వత్తులను) ఆలయాలలో, తులసికోటల వద్ద వెలిగించడం ఆచారంగా వస్తోంది.

కార్తీక పున్నమి పుణ్యమేల

దీపం జ్ఞానానికి సంకేతం. అజ్ఞానం, నిర్లక్ష్యం అనే చీకటిని పోగొడుతుంది. పరిసరాలను శక్తిమంతం చేస్తుంది. దీపారాధనలో ప్రాపంచిక పరిజ్ఞానం దాగి ఉందని చెబుతారు. తులసిపూజ, తిలకధారణ, నామ సంకీర్తనంతో దీప ప్రజ్వలనం. దీపం పవిత్రమైనదే కాదు. దాని దర్శనంతో ప్రశాంతత కలుగుతుంది. దీపాన్ని లక్ష్మీదేవి చిరునవ్వులతో పోలుస్తారు. దీపాలతో కళకళలాడే లోగిళ్లు సకల సౌభాగ్యాలకు నెలవులని, దీపాన్ని వెలిగించి పూజిస్తే త్రిశక్తులతో పాటు త్రిమూర్తులను అర్చించినట్లేనని, దీపం వెలిగించిన వారు విద్యావంతులు, జ్ఞానవంతులు, ఆయుష్షుంతులు అవుతారని, మోక్షాన్ని పొందుతారని పెద్దలు చెబుతారు.

అగ్ని సంబంధమైన కృత్తిక నక్షత్రం ప్రధానం కనుక ఈ మాసంలో దీపాలు వెలిగించడం సదాచారం. భారతీయ సంస్కృతిలో తొలి నుంచి అగ్ని ఆరాధన ఉండగా, ఈ మాసంలో అది అత్యంత ప్రధానమైంది. ఈ మాసంలో దేవతలు సయితం భువికి దిగివచ్చి దీపారాధన చేస్తారట. లోకంలోని సమస్త ప్రాణుల హితం కోసం, వాటికి కృతజ్ఞతలు

చెప్పేందుకు కార్తీక పౌర్ణమి నాడు దీపం పెట్టాలని పెద్దలు చెబుతారు. ఆనాడు ఊళ్లలో చేసే దీపారాధన కాశీలో దీపం వెలిగించినంత పుణ్యమని విశ్వాసం. దీపారాధనకు సంబంధించి కార్తీక మాసానికి, ఈ నెలలోని పూర్ణిమకు మరింత ప్రాధాన్యం ఉంది. ఆనాడు తప్పనిసరిగా దీపాలు పెట్టడం సంప్రదాయం. దామోదరుడిని కానీ, ఉమాదేవి సహిత త్ర్యంబక మూర్తిని కానీ ఆవాహన చేస్తారు. దీపదర్శనంలో మానవులకే కాక సృష్టిలోని సకల జీవరాశి పాప పరిహారం కావాలని ఆకాంక్షిస్తారు.

‘కీటా: పతంగా: మశకాశ్చ వృక్షా: జలేష్ఠలే యే నివసంతి జీవా:’

దృష్ట్వా ప్రదీపం నచ జన్మభాగిన: భవన్తి నిత్యం శ్వపచాపి విప్రా:’ ఈ దీప(జ్వాలా)దర్శనంతో జనుల పాపాలే కాక కీటకాలు, పక్షులు, దోమలు, వృక్షాల జన్మనివృత్తి కావాలి. నీటిలోని చేపలు, ఇతర జలచరాలు, ఇతర జంతుజాలం పాపనివృత్తి కావాలి’ అని భావం.

కార్తీక పున్నమికి అనేక ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. ‘దేవ దీపావళి’గా వ్యవహరించే ఆ రోజునే పరమ శివుడు త్రిపురాసురులను సంహరించారు. క్షీరసాగర మథనంలో పుట్టిన హాలాహలాన్ని లోకహితం కోసం శివుడు సేవించి కంఠంలో నిలిపినది ఈ రోజే. ఆనాడే విష్ణువు వేదోద్ధరణకు మత్స్యావతారం దాల్చారు. బృందాదేవి తులసి మొక్కగా అవతరించారు. కార్తికేయుని, గురునానక్ జయంతి కూడా ఆరోజే. కార్తీక పున్నమి రాధాకృష్ణులకు అత్యంత ఇష్టమైనదిగా పేరొంటారు. కృష్ణ భక్తులు ‘రాసపూర్ణిమ’ ఉత్సవం జరుపుకుంటారు. ఆపాద పూర్ణిమ నాడు

ప్రారంభించిన చాతుర్యస్య దీక్షను కార్తీక పౌర్ణమి నాడు విరమిస్తారు. మహారాష్ట్ర ప్రాంతవాసులు కేశబంధన గౌరీవ్రతం చేస్తారు.

కార్తీక పౌర్ణమి నాడు ఇళ్లలో, ఆలయాలలో ఆవునేతితో దీపాలను వెలిగిస్తారు. ఈ దీపోత్సవాలతో పాటు శివాలయాలలో జ్వాలతోరణం ప్రత్యేక ఉత్సవంగా నిర్వహిస్తారు. దీని దర్శనం అనంత పుణ్యఫలాన్ని ప్రసాదిస్తుందని నమ్మకం. పౌర్ణమి నాటి రాత్రి అరటి దొప్పలలో దీపాలను ఉంచి నీటిలో వదులుతారు. క్షేత్రదర్శనం తరువాత నదీదేవతలకు దీపం వెలిగించి హారతి ఇస్తారు.

దీపదానం

అజ్ఞానాంధకారాన్ని తొలగించే జ్ఞాపక శక్తికి ప్రతీకైన దీపాన్ని దానం చేయడం వల్ల జ్ఞానం, ఆయుర్వృద్ధి, విద్య, సకల భోగాలు కలుగుతాయని శాస్త్రాలు చెబుతున్నాయి. కార్తీకంలో చేసే దానాలలో దీపదానం ప్రధానం, శ్రేష్టమైనది. దీపదానం వల్ల వెయ్యి సోయయాగాలు, అగ్నిష్టోమ యాగాలు చేసినంత పుణ్యం లభిస్తుందట. కార్తీక పున్నమి నాడు కార్తీక దీపాల నోము నోస్తారు. ఇది మూడు సంవత్సరాల పాటు కొనసాగించాల్సిన నోము. ఆ రోజున దీపదానం చేస్తారు. బియ్యం పిండితో చలిమిడి చేసి, దానిలో వత్తివేసి వెలుగుతున్న దీపాన్ని దానం చేస్తారు. దానితో పాటు ఉసిరికాయ దానం చేస్తే దారిద్ర్యం తొలగిపోతుందని భావిస్తారు.

అరుణాచలేశ్వరుడి మహాదీపం

తమిళనాడులోని అరుణాచలంపై అగ్నిలింగంగా వెలుగొందుతున్న అదేవుడి ఉత్సవాలలో కార్తీక పౌర్ణమి నాటి దీపారాధన అత్యంత ప్రధానమైంది.

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

రంతిదేవుడి దానగుణం

అన్ని గుణాలలోకి దానగుణం చాలా గొప్పది. దానం వల్ల లభించే పుణ్యం ఇంతా, అంతా అని చెప్పడానికి సాధ్యంకాదు. మానవుడిని తాను చేసిన దానధర్మాల్లో సదా రక్షిస్తాయి. ఉత్తమ లోకాలు ప్రాప్తిస్తాయి. భాగవతంలో రంతిదేవుడి కథ ఈ నీతినే బోధిస్తుంది.

మనువు మనవడు, సంకృతి కుమారుడు రంతిదేవుడు. అతను ధార్మికంగా రాజ్యపాలన చేయటమే కాక, ధార్మికంగా సంపాదించినదానితోనే తృప్తి చెందుతూ, దైవకృప వల్ల లభించిన దానితోనే కుటుంబాన్ని పోషిస్తూ, దానధర్మాలు చేస్తూ జీవించడం వల్ల జగత్పితృభావుడయ్యాడు.

తన కుటుంబం పన్నులున్నా ఇతరులకి దానంచేసేవాడు. కొన్నాళ్లకి తనకున్నదంతా దానంచేసి తినడానికి కూడా ఏమీలేని స్థితికి చేరుకున్నాడు.

ఒకానొక సందర్భంలో రంతిదేవుడు, అతని కుటుంబం కనీసం తాగడానికి మంచినీళ్లు కూడా దొరకక నలభై ఎనిమిది రోజులు నిర్బల ఉపవాసం చేయాల్సి వచ్చింది.

ఒకరోజు అతనికి కొద్దిగా అన్నం దొరికింది. తన కుటుంబంతో పంచుకుని తిందామనుకున్న సమయంలో ఒక బ్రాహ్మణుడు అతని వద్దకి అతిథిగా వచ్చాడు. అతిథిని శ్రీహరిగా భావించి అన్నంలో సగభాగం అతనికి పెట్టి సంతృప్తి పరచాడు. మిగిలిన సగభాగాన్ని తిందామనుకున్న సమయంలో ఒక శూద్రుడు కుక్కని వెంట తీసుకుని వచ్చాడు. తానూ, కుక్క తిండిలేక మాడిపోతున్నామనీ, అన్నం పెట్టమని రంతిదేవుడిని ప్రార్థించాడు. దయార్థుడై పృథ్వీదేవత ఆయన తానూ, తన కుటుంబం మంచినీళ్లు తాగి ప్రాణాలు నిలుపుకుంటామని భావించి మిగిలిన అన్నాన్ని వాళ్లకి పెట్టేసాడు. నీళ్లు తాగుదామనుకుంటున్న సమయంలో ఒక చండాలుడు అక్కడికి వచ్చి, ఆ నీళ్లు ఇచ్చి తన ప్రాణాలు నిలపమని రంతిదేవుడిని ప్రార్థించాడు. తాను తాగబోతున్న నీళ్లని ఆ చండాలునికి ఇచ్చి అతని దాహం తీర్చి ప్రాణాలు నిలబెట్టాడు.

నిజానికి బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు రంతిదేవుడి భక్తిని, దానగుణాన్నీ పరీక్షించడానికి బ్రాహ్మణుడు, శూద్రుడు, చండాలుడి రూపాల్లో వచ్చారు. వీరు తమ నిజరూపాలతో రంతిదేవుడి ముందు ప్రత్యక్షమై అతని దయగుణాన్ని మెచ్చుకుని, ఏదైనా వరం కోరుకోమన్నారు. రంతిదేవుడు త్రిమూర్తులు తనని అనుగ్రహించినందుకు ఎంతో సంతోషించి, భక్తితో వారికి నమస్కరించి తనకి కోల్పోయిన రాజ్యం వద్దు, స్వర్గం వద్దు, మోక్షం కూడా వద్దు. కానీ సర్వప్రాణుల దుఃఖాన్ని పోగొట్టుమని కోరాడు.

త్రిమూర్తులు అతను కోరిన వరం ప్రసాదించి మాయమయ్యారు. ★

ఆ రోజు వేకువజామున ఆలయంలో భంగిదీపం, సాయంత్రం ఆరు గంటలకు కొండపై మహాదీపం వెలిగిస్తారు. శిఖరాగ్ర భాగంలో పెద్ద రాతిపై గల భారీ ప్రమిదలో భారీ పరిమాణంలో నూనె పోసి భారీ వత్తిని వెలిగిస్తారు. మహాజ్వాలగా ప్రకాశించే దానిని దర్శించేందుకు భక్తులు సుదూర ప్రాంతాల నుంచి పెద్ద సంఖ్యలో వస్తుంటారు. తిరుమలేశుడు దేవేరులతో కలసి అరుణాచలేశ్వరుడి మహాజ్యోతిని దర్శిస్తాడట. హిమాలయాల గుహల్లోని తాపసులు దానిని సందర్శించి పరమశులవుతారట. కార్తీకజ్యోతి విశిష్టతకు వీటిని నిదర్శనంగా చెబుతారు. కార్తీక మాసంలో కృత్తికా నక్షత్ర వేళ అరుణగిరిపై దర్శనమిస్తానని పరమేశ్వరుడు భక్తులకు అభయమిచ్చారట. అందుకు భక్తిపూర్వక కృతజ్ఞతతో ఈ మహాదీపోత్సవం నిర్వహించడం ఆనవాయితీగా వస్తోంది.

ఈ క్షేత్రంలో కార్తీక, చైత్ర పౌర్ణమి నాడు ప్రత్యేక ఉత్సవాలు నిర్వహిస్తారు. ఆలయం రాజగోపురం ఎదురుగా ఆ రెండు రోజులూ పెద్ద మంటలు వేయడం సంప్రదాయం. అదే సమయంలో స్వామివారిని గిరి వలయ మార్గంలో ఊరేగించడం విశేషం. నిత్యం అరుణగిరి ప్రదక్షిణలు చేస్తూనే ఉంటారు. ముఖ్యంగా పౌర్ణమి నాడు, అందులోనూ కార్తీకపున్నమి నాటి ప్రదక్షిణను మిన్నగా పరిగణిస్తారు. తిరుమణ్ణాలమలై కార్తీక దీపాలకు ప్రసిద్ధి. ఈ మాసమంతా దీపాలు వెలిగించినప్పటికీ కార్తీక పున్నమి నాడు 'దీప పండుగ'ను మరింత వైభవంగా జరుపుకుంటారు.

శ్రీశైలేశుడికి జ్వాలాతోరణం

కార్తీక పౌర్ణమి నాడు శివాలయాలలో నిర్వహించే జ్వాలాతోరణాన్ని సర్వపాపహరంగా భావిస్తారు. శ్రీశైల క్షేత్రంలో కార్తీక జ్వాలాతోరణ మహోత్సవం నయనానందదాయకం. పౌర్ణమి నాడు సంధ్యా సమయంలో గంగాధర మండపం వద్దకు భక్తులు భారీ సంఖ్యలో చేరతారు. జ్వాలాతోరణాన్ని గడ్డితో తయారు చేయడం సాధారణం కాగా అక్కడ మాత్రం పత్తిదారాలతో రూపొందిస్తారు. దేవాంగులు ఏడాది పాటు పత్తిని వడికి దారం తయారు చేస్తారు. ఆ దారపు

ఉండలను పున్నమి నాటి ఉదయం శిరస్సున దాల్చి మంగళవాయిద్యాల నడుమ ఆలయానికి తీసుకువచ్చి భ్రమరాంబ మల్లికార్జునుల సన్నిధిలో పూజాదికాలు చేస్తారు. వాటిని ఆవునెయ్యి, నువ్వుల నూనెలో నానబెట్టి, సాయం సమయంలో ఆలయం వద్ద స్తంభాలకు తడిగా ఉన్న దారాలను కట్టి వెలిగిస్తారు. త్రిపురాసుర సంహారం తరువాత సతీదేవి పరమేశ్వరుడికి జ్వాలాతోరణం కింద దిట్టి తీశారని పురాణ కథనం. నాటినుంచి శైవ క్షేత్రాలలో జ్వాలాతోరణం సంప్రదాయం వచ్చిందని చెబుతారు. జ్వాలాతోరణ భస్మాన్ని భక్తులు ప్రీతిపాత్రంగా నుదుటిన ధరిస్తారు. జ్వాలాతోరణంలో కాలగా మిగిలిన గడ్డిని పశుగ్రాసంలో కలుపుకుంటే మంచిదని భావిస్తారు.

ప్రశాంతతన, చిరునవ్వి, విభూతి పరిమళాలను వెంటబెట్టుకు వచ్చిన కార్తీకంలో హరిహరాలయాలలో పున్నమి రేయిలో నక్షత్ర దీపోత్సవ దర్శనం పుణ్యప్రదమని పెద్దల మాట.

“నేను స్నానం చేస్తాను. బట్టలు పెద్దగా ఏం తెచ్చుకోలేదు. తెచ్చుకున్నవి వాడేసాను. నైటీలున్నాయి. వాడిని పగలు వేసుకునే అలవాటు లేదు. సాయంత్రం బజారుకు వెళ్లి రెండు సూట్లు కొనుక్కుంటాను” అంది సుధీర.

“నువ్వు డ్రెస్సులు కొనుక్కోవాలంటే కొనుక్కో, కానీ నైటీ వేసుకున్నా ఏం ఫరవాలేదు. మా ఇంట్లో ఆ పట్టింపులేం లేవు. నువ్వు పగలు నైటీ వేసుకున్నా, గౌను వేసుకున్నా, స్కర్ట్ వేసుకున్నా మా అత్తగారు, మామగారూ ఏం పట్టింపుకోరు. అంతగా నీకు ఇక్కడ వేసుకోవడం ఇష్టం లేకపోతే నా డ్రెస్సులున్నాయి. వీనిల డ్రెస్సులున్నాయి. కొనకద్దేదు. అవి నీకు సరిపోతాయి.”

లోపలికి వెళ్లి ఓ కాటన్ బ్లాక్ ప్రింట్ సల్వార్ కుర్తా, చున్నీ తెచ్చి ఇచ్చింది.

సుబ్బరంగా తలస్నానం చేసి జుట్టు ఆర పెట్టుకుంటూంటే, ముగ్గురు కబుర్లు కులాసాగా చెప్పుకుంటున్నారు.

“మీరు మాట్లాడుతూ ఉండండి. నేను మా వంటమనిషి ఏం చేస్తోందో చూసి వస్తాను. నీకు పత్యం కూరలు చేయమని చెప్పి వచ్చాను.” అంటూ వినోద కదిలింది.

“ఏం కూరలు చేయాలో నీకెలా తెలుసు, మీ అత్తగారిని అడిగావా?” అడిగింది వినీల.

“లేదు, ఆవిడకి కూడా పెద్దగా ఏం తెలీదు. పైగా అన్నీ తినచ్చు అంటారు. మొన్ననే మా కొలీగ్ కావేరికి డెలివరీ అయింది, ఆమెనే అడుగుదామను కున్నాను. మా వీధిలో ఓ లేడి డాక్టరుంది. ఆవిడ సలహా కూడా తీసుకున్నాను. ఆ తరవాత మన అమ్మమ్మ డాట్ కామ్ ఉండనే ఉంది. అందులో చూసాను. చాదస్తం అని కాదు కాని, ఆమె చెప్పిన దానితో నేను తృప్తిపడ్డాను. అందుకని నీకేం భయం లేదు” అని అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయింది. ఎప్పటిలా మందులు అన్నీ వినీలకిచ్చింది సుధీర.

మరి కాస్ట్యూమ్స్ సెల్ మోగింది. ఆ ఫోన్ శబ్దం వినగానే వినీల పరిగెత్తుకుని వచ్చింది.

“సుధీరా అది ఎక్కడినుంచో చూడు, నాకు భయంగా ఉంది” అంది వినీల.

“హాస్పిటల్ నుంచి” అని వినీల వైపు చూస్తూ ఆమె చేతికిచ్చింది సుధీర.

“మిసెస్ వినీల” అంది అవతలి కంఠం. ఆ

గొంతు వెనకాల నుంచి మానిటర్ టీక్ టీక్, బీప్ బీప్ మిషన్ల శబ్దాలు వినిపిస్తున్నాయి. ఆమె గుండె ఆగినట్లయింది.

“యెస్. స్పీకింగ్” అని అందర్నీ ఓసారి చూసింది. అంతా ఆమెనే ఏం జరిగిందన్నట్లు బొటన వేలుని ఊపి ప్రశ్నార్థకంగా చూస్తున్నారు.

“నేను శంతనూ బెనర్జీ. స్పెషల్ కేర్ నర్సరీ డ్యూటీలో ఉన్న సీనియర్ హౌస్ ఆఫీసర్ని.”

“ఏం జరిగింది?” భయంగా అడిగింది. “పాప పరిస్థితి మామూలుగా లేదు. రాత్రి బ్రీటింగ్ కష్టం అయింది. ఒక లిప్త పాటు ఆగింది. గుండె కూడా చాలా స్లోగా కొట్టుకోవడం మొదలైంది. కారణాలు తెలీదు. న్యూమో థొరాక్స్ వచ్చింది. అంటే ఏంటో తెలుసా?”

“తెలీదు. ఎప్పుడూ వినలేదు.” “ఇది ఓ అబ్నార్మల్ కండిషన్. లంగ్స్కి, ఛాతిగోడకి మధ్య గాలి చేరుకుంటోంది, దీనితో ఆక్సిజన్ తగ్గి బీపీ తగ్గుతుంది. ఊపిరితిత్తులు కొలాప్స్ అవడానికి కారణం అయింది.”

ఆమె నోట మాట రాలేదు. మౌనంగా సెల్ని సుధీరకిచ్చింది. అంతా వినింది.

“అయ్యో మరి ఇప్పుడు ఏం చేస్తారు?” అని భయంగా అడిగింది.

“మేం అంతా చెయ్యాల్సినది చేసేసాం. చిన్న

జాగృతి - ఎండివై రామమూర్తి స్మారక నవలల పోటీలో మొదటి బహుమతి పొందిన రచన

సర్జికల్ ఇనసిషన్ చేసాం. దానితో లోపల ఉన్న గాలినంతా బయటికి వంపేసాం. దీంతో ఊపిరితిత్తులు క్లియర్ అయ్యి, మూమూలుగా వ్యాకోచం చెందింది”

“ఇప్పుడు ఫరవాలేదా, ప్రమాదం లేదు కదా, మరోసారి రావడానికి అవకాశం ఉందా?”

“ఇప్పుడు ఫరవాలేదని అనచ్చు. కాని ముందు ముందు రాదని మేము మీకు జోన్యం చెప్పము. ఏదైనా జరగచ్చు. అయినా మేం ఉన్నాం. ప్రస్తుతానికి ఏం భయం లేదు. మీ పాప సేఫ్ హాండ్స్ లో ఉంది.”

“థాంక్యూ డాక్టర్” అని ఫోన్ విసీలకిచ్చి, డాక్టరు చెప్పిందంతా అక్కడున్న వాళ్లకి చెప్పింది.

“ఇంత చిన్నరోజుల పాప. ఎన్నో ఇంకా ఎన్ని వినాలో, ఎన్ని ఆపరేషన్లు చెయ్యాలో.” అని పైకి అంటూ అందర్ని చూసింది.

“ఏదో ఫోన్ వచ్చినట్లుంది. పాప ఎలా ఉంది. డాక్టర్లు ఏం అన్నారు?” అంటూ వినోద అత్తగారు వచ్చి, అక్కడున్న కుర్చీలో కూచున్నారు.

డాక్టరు చెప్పిన విషయాలనే వినీల చెప్పింది. చెప్తూ చెప్తూ వినీల ఏడ్చింది. ఆమె తలని తన భుజం మీదకి తీసుకుని తలనిమిరింది.

“సుధీరా నువ్వున్నావు కాబట్టి, మాకు ధైర్యంగా ఉంది. ఇలాంటి సమయాల్లోనే కదా నేనున్నానంటూ మన దగ్గర మన వాళ్లుండాలి. ఇంకా మన మధ్య ఉండాల్సిన దగ్గరితనం రాలేదు. నువ్వు ఎలా ఉంటావో అనుకున్నాను. కానీ నువ్వు చాలా దగ్గరపోయావు. థాంక్యూ సుధీరా” అంది వినీల.

సుధీర నవ్వింది. కానీ మాట్లాడలేదు.

నన్నింతగా పొగడాల్సిన అవసరం లేదు. నేను నాకు ఇష్టమై రాలేదు. విధిలేక, ఓ విధంగా చెప్పాలంటే అయిష్టంగా వచ్చాను. ఇక్కడినుంచి నేను మా ఊరు ఢిల్లీ వెళ్లిపోవాలని అనుకున్నాను..

మళ్లీ మీ అందరిని కలుసు కుంటానని అనుకోవడం లేదు. కాని ఇప్పుడు నేను

ధిల్లీ వెళ్లాలా, వద్దా, ఇక్కడే ఉండిపోవాలా? అన్నదాని గురించి ఆలోచించాలి అని మనసులో అనుకుంది.

“వెళ్దామా, అపరాజితని చూద్దానికి?” అంది వినీల, సుధీరని చూస్తూ.

తల ఊపింది. చూద్దానికి సుధీర, వినీల వెళ్లారు. వినోద పిల్లలకి పరీక్షలు, తొందరగా వచ్చేస్తారుట. అందుకని ఆమె రాలేదు.

నర్సరీలోకి వెళ్తూనే గాజు తలుపులు దాటు కుంటూ, హ్యూమిడ్ గా, వేడిగా ఉన్నగదిలోకి వెళ్లారు. లోపలికి వెళ్తూనే చేతులు రెండూ లోషన్ తో క్లీన్ చేసుకున్నారు. అపరాజిత ఉన్న దగ్గరికి వెళ్లారు. వైర్లు, ట్యూబుల మధ్య మొహం సరిగా కనిపించలేదు. కళ్లు మూసుకుని ఉన్నాయి. అయితే ఎప్పటి లాగా కాళ్ళూ చేతులూ కదల్చడం ఆపలేదు.

వినీల తన చూపుడు వేలుని అపరాజిత చిన్న అరచేతిలో ఉంచింది. వెంటనే కాకపోయినా మెల్లగా పట్టుకుంది. ఆ పట్టు గట్టిగా ఉంది.

వెంటనే సుధీర వైపు తిరిగింది, “మొదటిసారి ఎలా పట్టుకుందో ఇప్పుడు కూడా అలాగే పట్టుకుంది. ఓ సారి నువ్వు పట్టుకో. అలాగే రెస్పాండ్ అవుతుందో లేదో చూద్దాం.”

సుధీర వేలు పట్టుకోవడం మాట అటుంచి. ఎప్పుడు అంత చిన్న పిల్లలని చూడలేదు, చేతిలోకి తీసుకోలేదు.

ఒకసారి అంశు ఇంటికెళ్తే వాళ్ల పక్కింటి వాళ్ల పాపని తెచ్చి ఆడిస్తున్నారు. పాపకి ఆరైల్లట. చక్కగా నవ్వుతోంది. అటూ ఇటూ తిరుగుతూ అందరినీ ఎంటర్టైన్ చేస్తోంది. అమెని చేతిలోకి తీసుకుంది. ఎత్తుకుంది. ఆడించింది. మెట్రోలో ఎక్కినప్పుడు, మాల్స్ లో పిల్లలు కనబడితే బుగ్గలు పుణికిపెడి. పేరేంటి అని అడిగేది. అంతే.

అలాంటిది నిండా వారం రోజులు కూడా లేని పాప, అరచేయంత ఉన్న పాప వేలు పట్టుకోగలనా! అనుకుంది. ఆ చిన్ని అరచేతిలో ఆమె తన వేలునుంచింది. అపరాజిత తన వేళ్లని అటూ ఇటూ

గంటి భానుమతి

కదిపితే వేలుని పట్టుకుంది, ఆ వేళ్లు గులాబీ రేకులంత మెత్తగా, మృదువుగా ఉన్నాయి. ఏదో విద్యుత్ ప్రవహించినట్లుంది. ఒళ్లు పులకరించింది. ఆమె వేలుని వదలడం లేదు.

సుధీర మెల్లిగా తన వేలుని తీసుకుంది. వెంటనే వినీల తన వేలుని అందించింది. ఆమె తనకు తోచింది ఏదో పాప చెవి దగ్గర అంటోంది. పాప కళ్లు తెరిచింది. వెంటనే వినీల తల ఎత్తింది, సుధీరని చూసింది.

“సుధీరా పాప నా గొంతుని గుర్తు పట్టింది. నన్ను చూసింది. కళ్లు తెరిచింది. మా బంధం గట్టి పడుతుంది. ఇంక పాప ఆరోగ్యం బాగాయిపోతుంది.” అంది సంతోషంగా.

అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన సిస్టర్ ని పాప న్యూమోథొరాక్స్ గురించి అడిగింది.

“అవునండి. ఓసారి పాపకి చేసారు. ఆ తరవాత బాగానే ఉంది.”

“అంటే ఇలాంటిది మళ్లీ రావడానికి ఛాన్స్ ఉందా?” ఆమె మొహంలోకి చూస్తూ ఆతృతగా అడిగింది వినీల.

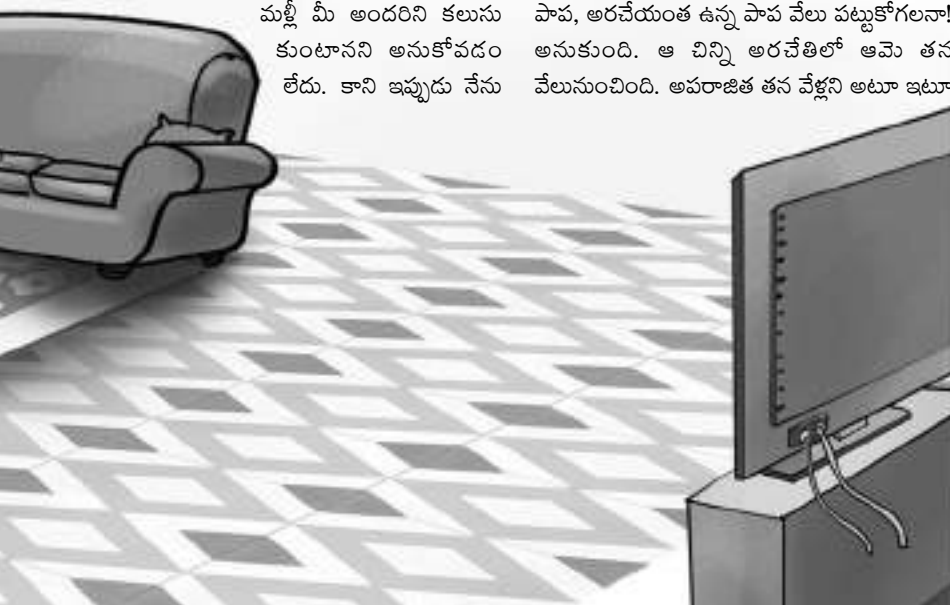
“ఏమో మేడమ్ ఏ క్షణంలో ఏం జరుగుతుందో ఏం చెప్పలేం. ఏదీ ముందుగా ప్రిడిక్ట్ చెయ్యలేం. ఇది లెక్క కాదు కదా మేడమ్, ఈ స్టేప్ తరవాత ఈ స్టేప్ వస్తుంది అని చెప్పడానికి. ఇది జీవితం. అనుకున్నట్లు ఏదీ జరగదు. జోన్యం అంతకన్నా చెప్పం” అక్కడున్న సిస్టర్ అంది.

మళ్లీ వినీల మొహంలో నీలినీడలు. ఇద్దరూ బయటికి వచ్చేసారు.

“ఫరవాలేదు వినీలా అన్నీ సద్దుకుంటాయి. దేవుడి మీద నమ్మకం ఉంచు. అన్నీ ఆ దేవుడే చూసు కుంటాడు. ఏది ఎప్పుడు చెయ్యాలో వాడికే తెలుసు.”

“ఏమో సుధీరా, నేను ఓ ప్రపంచంలో ఉండి పోతున్నాను. అందులో అంతా భయం. ఏ క్షణం ఏం జరుగుతుందో అన్న ఆందోళన, ఆదుర్దా. అందుకే టెలిఫోన్ శబ్దం అంటేనే భయంగా అనిపిస్తోంది, ఏ వార్త తెస్తుందో అని. సుధీరా, దగ్గరివాళ్లని అందులో మరీ చిన్నపిల్లలని పోగొట్టుకోవడం కంటే దురదృష్టం మరొకటి ఉండదు.”

జీవితంలో ఏదీ శాశ్వతంకాదు, ఏదీ ముఖ్యం కాదు అని అనిపించింది సుధీరకి. ఏ రోజున ఏం

జరుగుతుందో తెలీదు. జీవితం ఎన్నిరోజులో తెలీనప్పుడు ఎందుకు ఈ పంతాలు, పట్టింపులు? అదే కాకుండా జీవితం ఎంత చిన్నదో ప్రతీ క్షణం తెలుస్తోంది. ఈ చిన్నజీవితానికి ఎన్నో రంగులు అద్దాలనుకుంటోంది. అవి శాశ్వతం కాదు, ఎక్కువ రోజులుండవు. చివరికి వెలిసి పోతుండేమో ననిపిస్తోంది. ఎందుకంటే ఏదీ కూడా తను అనుకున్నట్లుగా జరగడం లేదు. జీవితం అంటే పెద్దగా అవగాహన లేని నమయంలో ఆనందాన్ని అనుభవించింది. ఇప్పుడే కాస్త అర్థం అవుతున్న సమయంలో కన్నీళ్లు వస్తున్నాయి. అంతలోనే తలుపుల శబ్దం వినపడింది. ఓ నర్సు, ఓ ఆయా, ఇద్దరు డాక్టర్లు నిశ్శబ్దంగా లోపలికొచ్చారు. వాళ్ల చేతిలో చిన్న పాప ఉంది. పైపులు, వైర్లు, మానిటర్లతో సహా అంతకు ముందు మరో చిన్న పాపనీ తీసుకొచ్చి మరో చిన్న ఇంక్యూబేటర్లో ఉంచారు.

వీళ్ల జీవితాలు ఇంతేనా? అక్కడ ఉన్న ప్రతీ పాప కళ్లు మూసుకునే ఉంటోంది. కళ్లు మూసుకున్న ఆ కళ్లల్లో ఏవో కలలు ఉండి ఉంటాయి. అవి సాకారం అవకుండానే ఈ లోకం విడిచి వెళ్లిపోతే! లేదు లేదు. అలా జరక్కూడదు. ఈ పాపలు అందరూ బతకాలి. కిలకిలా నవ్వుతూ వాళ్ల తల్లితండ్రుల జీవితాలలో ఆనందం నింపాలి. చెదు ఆలోచనలు, వేరే ఊహలు మనసులోకి రాకూడదు అని కళ్లు మూసుకుని దేవుడిని కోరుకుంది.

ఈ కొద్ది రోజుల్లోనే అపరాజిత సుధీరకి ఎంతో దగ్గరైపోయింది. తన కూతురేమో అన్నంతగా ఆమెకి అనిపిస్తోంది. దేవుడు ఆ చిన్న పాప మీద పగ

ఈ కొద్ది రోజుల్లోనే అపరాజిత సుధీరకి ఎంతో దగ్గరైపోయింది. తన కూతురేమో అన్నంతగా ఆమెకి అనిపిస్తోంది. దేవుడు ఆ చిన్న పాప మీద పగ పట్టాడా, ముందు ముందు ఏం జరుగుతుందో అన్న భయం కలుగుతోంది. గంటలు ఒకదాని తరువాత మరొకటి జారుతూనే ఉన్నాయి.

పట్టాడా, ముందు ముందు ఏం జరుగుతుందో అన్న భయం కలుగుతోంది. గంటలు ఒకదాని తరువాత మరొకటి జారుతూనే ఉన్నాయి. అన్నీ నిరాశనే పెంచుతున్నాయి. అపరాజితని దేవుడు భౌతికంగా చాలా హింసిస్తున్నాడు. ఆమెని చూడడానికే భయం వేస్తోంది.

అందుకని ఒక్కోసారి వెళ్లకుండా ఉంటే అని కూడా అనిపిస్తోంది. ఒకవేళ అపరాజిత తన కూతురైతే అలాగే అనుకుంటుందా? అనుకోదు. రాత్రి పగలా ఆ పాపని చూస్తూ ఉండిపోవాలనిపిస్తుంది. అపరాజిత తన స్వంత కూతురు కాకపోతేనేం మానసికంగా బాగా దగ్గరైన కూతురు. వెళ్లాలి. అందుకని వెళ్లడం మానకూడదని అనుకుంది. రోజూ ఆసుపత్రికి వెళ్లడం, అపరాజితని చూడడం, అక్కడ పేరెంట్స్ రూంలో కూర్చోవడం. మళ్లీ పాపని చూడడం, ఇంటికి రావడం. ఇదే అయిపోయింది.

ప్రతిరోజూ ఏం జరుగుతోందో, డాక్టర్లు ఏం అంటున్నారో, పాప గురించినవన్నీ కూడా సుధీర ఫోన్ చేసి అత్తగారికి, విక్రాంతికి చెబిస్తోంది. ఈ సంభాషణల మూలంగా మొదట్లో ఉన్న జంకూ అదీ పోయాయి. అందరూ ఎంతో కోళ్ల అయిపోయారు.

ఫోన్ చేసిన ప్రతీసారి ఆరోగ్యం ఎలా ఉంది? మామయ్య గారికి ఎలా ఉంది, నేను బాగానే ఉన్నాను. నువ్వెలా ఉన్నావు? లాంటి సంభాషణల మూలంగా తెలీకుండానే ఎన్నో విషయాలు మాట్లాడే స్తోంది. విక్రాంత కూడా అక్కడి సంగతి, తండ్రి సంగతి, అన్నీ చాలా వివరంగా చెప్పున్నాడు. ఏదైనా కాని తమ మధ్య మొదటి సారి ఢిల్లీలో కలిసి తిరిగినప్పుడు కలిగిన భావాలు, ఆకర్షణ, ఇష్టం కలుగుతున్నాయని సుధీరకి అనిపించింది.

ఆరోజు వినీల మేనత్త కూతురు వాళ్లు బెంగళూరులోనే ఎక్కడో ఉంటారట. వాళ్లు భోజనం తైంకే వచ్చారు. సుధీరకి కాస్త ఇబ్బంది అనిపించింది. ఇలా ఇంటికి వచ్చి, అన్నీ కెలికి

మనుషులని బాధపెట్టే కన్నా ఓసారి ఫోన్ చేసి కనుక్కుంటే సరిపోతుంది కదా అని అనుకుంది. కానీ వాళ్ల రాకకి, వినోద అత్తగారు, మామగారు చాలా సంతోషించారు. వాళ్లు అసలు విషయం పక్కకి పెట్టి, ఏవో విషయాలు మాట్లాడుకున్నారు. వినీల, వినోద కూడా వాళ్ల దగ్గరే కూచున్నారు. విధి లేక సుధీర కూడా అక్కడే కూచుంది. అయితే వాళ్ల మూలంగా వీళ్లకి ఏమీ అలజడి కలగలేదు. ఎప్పటి విషయాలో మాట్లాడు కున్నారు. వాళ్ల కబుర్లకి అంతలేకుండా పోయింది. భోజనాల దగ్గర కూడా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ తింటూంటే అన్నం తక్కువైతే మరోసారి వండుకుని తిన్నారు. ఓ గంట భోంచేసారు. తిన్నాకా మళ్లీ కబుర్లు, టీ తాగి వెళ్తూ వెళ్తూ.. బాధ పడకు. ఆయుర్దాయం ఉంటే పిల్ల బతుకుతుంది. లేకపోతే మనమేం చెయ్యలేం కదా. మన చేతుల్లో ఏం లేదు కదా. అంతా ఆ భగవంతుడి మీద భారం వెయ్యడమే, అంటూ ధైర్యం చెప్పి వెళ్లారు. కుటుంబ పరిధిని పెంచుకోవాలని మామగారు అన్నారు. రోజులు బాగా లేనప్పుడు మనల్ని చూసి మేం ఉన్నామని ధైర్యం చెప్పేవాళ్లు కర్రవైన ఈ రోజుల్లో ఇలాంటి వాళ్లు ఎంత అవసరమో అనుకుంది.

తాతగారు పోయినప్పుడు అమ్మా, నాన్నగారు మాత్రమే హైదరాబాదు వెళ్లారు. కార్యక్రమాలన్నీ పూర్తయ్యాక ఢిల్లీ వచ్చారు. ఎవరూ కూడా పరామర్శించడానికి రాలేదు. ఎవరో మరీ దగ్గర వాళ్లు మాత్రం ఫోన్ చేసారు. తెలిసిన వాళ్లు అసలు రాలేదు. ఫోన్ కూడా చెయ్యలేదు. చెప్పకోవడానికి అందరూ చుట్టాలే. కానీ అక్కరికి రాని చుట్టాలే.

వాళ్లు వెళ్లాకా సుధీర, వినీల అపరాజితని చూడడానికి వెళ్లారు. వెంటనే అనుమతించలేదు.

అందుకని ఎప్పట్లాగే పేరెంట్స్ హాల్లో కూచున్నారు. వినీలకి చాలా ఫోన్లుస్తున్నాయి. అందుకే వాళ్ల మధ్య మాటలు ఎక్కువ రాలేదు. అందుకని సుధీర మగతగా కళ్లు మూసుకుంది. ఒక్కసారి కళ్లుతెరిచి వినీలని చూసింది. కళ్లు మూసుకుని ఉంది.

ఎందుకో ఓసారి వెళ్లి అపరాజితని చూస్తే అని, అనిపించి లేచింది. వినీలని లేపింది. వెంటనే లేవలేదు. రాత్రిళ్లు సరిగా నిద్ర ఉండడం లేదేమో. వినీల సన్నగా తీస్తున్న గుర్రక వినిపించింది. ఇంక డిస్టర్బ్ చెయ్యడం ఇష్టం లేక తనే వెళ్లింది.

(ఇంకా ఉంది)

సత్కార్యాలు ఆచరించడమే ముక్తికి మార్గం

ప్రేమ, ఐకమత్యం, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం, ఆధ్యాత్మికచింతన లాంటివి ఉత్తమ మానవుడిలోని దివ్యసంపద. ఇవి లోపించినప్పుడు ఎన్ని సిరిసంపదలు ఉన్నా వృథా. బాహ్య ప్రపంచాన్ని జయించాలనుకునే ముందు స్వీయలోపాలను సరిదిద్దుకోవడం అత్యంత ముఖ్యం. ఒక వ్యక్తిని కానీ, మతాన్ని కానీ ఉన్నతంగా చెప్పదలచినప్పుడు ఇతరులను, ఇతర మతాలను తక్కువ చేయనక్కర్లేదు. అహంకారం మనిషికి అతి పెద్ద శత్రువు. దానిని విడనాడి వినయం, సేవాభావంతో జీవితాన్ని గడపాలి. మతం, కులం, తెగలకు అతీతంగా మనుగడ సాగించాలి. మానవసేవే మార్గవసేవ అనే సూక్తికి సమాంతరంగా సేవాదృక్పథాన్ని అనుసరించాలి. ఇది సిక్కు మత ప్రవక్త గురునానక్ ప్రబోధం. సామాజిక అంశాలను ఆధ్యాత్మికతకు జోడించి మానవ జాగృతికి తపించిన మహనీయుడు గురునానక్. ఈ సృష్టిలో ఎవరి కన్నా ఎవరూ తక్కువా, ఎక్కువా కాదని బోధించారు. స్త్రీపురుషుల మధ్య వివక్షను నిరసించారు. పురుషులకు జన్మనిస్తున్న మహిళలు వారి కంటే ఎలా అల్పులు? అని ప్రశ్నించారు. భగవంతుని కృపకు ఇరువురు సమపాత్రలేనని అభిప్రాయపడ్డారు. భగవంతుడు తాను అన్ని చోట్ల ఉండలేక తనకు మారుగా స్త్రీని సృష్టించాడనే భావనను ఆయన వాదన బలపరుస్తుంది. మహిళలను పరిపూర్ణంగా గౌరవించడంతో పాటు వారికి సమాన ప్రతిపత్తి కల్పించాలని ఐదు శతాబ్దాల క్రితమే ఆయన ప్రబోధించారు.

మానవ మనుగడకు డబ్బు అవసరమే కానీ డబ్బే ప్రధానం కాదన్నాడు నానక్. 'డబ్బును జేబులో దాచుకోవాలి కానీ గుండెల్లో కాదు.' అనేవారు. ఆర్జించిన దానిలో పదోవంతును అలా వినియోగించాలంటూ 'దశ్వాంద్' అనే భావనను ప్రవేశపెట్టారు. పనిచేసే వాడికే తినే హక్కు ఉంటుందని ఆనాడే చెప్పారు. దానిని ఆచరించి చూపారు. సమాజంలో విశేష మన్ననలు అందుకుంటున్నా పొలాలలో పనిచేస్తూ జీవనం సాగించి ఆదర్శంగా నిలిచారు.

హిందూమతంలోని తాత్వికత పట్ల ఆకర్షితులై జీవిత రహస్యాల అన్వేషణకు ఇల్లు వదలివెళ్లారు. ఆయన సోదరి బీబీ నాన్కి, తమ్ముడు అత్యంత పిన్న వయస్సులోనే ఆయనలోని దైవత్వాన్ని చూడగలిగారు. అప్పట్లో ఆమె దీనిని బహిర్గతం చేయకపోయినా, అనంతర కాలంలో గురునానక్ జీ తొలి శిష్యురాలిగా పేరుపొందారు. సిక్కుల ఐదవ గురువు అర్జున్ తన పూర్వ గురువులు అనుగ్రహించిన సూక్తులను, బోధనలను 'గురు గ్రంథ సాహిబ్'గా సంకలనం

'స్వార్థాన్ని వీడి ఉన్నంతలో సత్కార్యాలు ఆచరించడమే ముక్తికి మార్గం. నిజాయితీతో కూడిన సత్యవర్తనతో జీవించడం, స్వచ్ఛమైన వ్యక్తిత్వం, మంచి నడవడిక కలిగి ఉండడమే భగవంతుని చేరేందుకు ఏకైక అర్హత' అన్నది ఆయన సందేశం. భగవంతుడు జీవకోటికి తండ్రిలాంటివాడు. అందరిలో, అన్నిటిలో పరమాత్ముని చూడగలినవారే భగవత్ కృపకు పాత్రులవుతారని పేర్కొన్నారు.

హిందూ, ముస్లిం సిద్ధాంతాలను క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేసిన ఆయన రెండు మతాల ఆధ్యాత్మిక విషయాల పట్ల లోతైన అవగాహన సాధించారు. కేవలం మాటలలో మతం లేదని, మానవులందరినీ సమంగా చూసేవాడే మనిషిని, తోటివారిని ప్రేమించి, ప్రేమను పొందకలిగిన వారే భగవంతుడిని చూడగలరని ప్రబోధించారు. టిబెట్, అరేబియా, దక్షిణాసియా దేశాలతో పాటు అవిభక్త భారత్ లో ఐదుసార్లు పర్యటించి తన వాణిని వినిపించారు. వీటినే 'ఉదాస్' యాత్రలు అంటారు. నానక్ చూపిన మార్గమే సిక్కుమతంగా రూపుదిద్దుకుంది. గురుశిష్య సంబంధాలను వటిష్ట పరుస్తూ సర్వమానవ సమానత్వం, ప్రేమతత్వాన్ని పెంపొందించేలా సిక్కు ధర్మాన్ని ప్రతిపాదించారు. మూఢాచారాలను, మతం పేరిట జరిగే అనాచారాలుగా భావించి వాటిని వ్యతిరేకించారు. వివిధ మతాలలోని మంచి చెడులను గమనించి సరళమైన ధోరణిలో ఆధ్యాత్మికత ప్రబోధానికి ఉపక్రమించారు. అలా ప్రజల భాషలో చేస్తున్న ధర్మప్రచారంతో ప్రభావితమైన వారు తమలోని లోపాలను సరిదిద్దుకునేవారట. ఆయన రూపొందించిన మతం సర్వ సమృతమై గురుగోవిందసింగ్ వరకు పదిమంది గురువుల నేతృత్వంలో వికసించింది.

నేటి పాకిస్తాన్ లోని రావీ నదీతీరంలోని నన్కానా సాహిబ్ లో సంప్రదాయ కుటుంబంలో 1469లో జన్మించిన నానక్ ఐదేళ్ల వయస్సు నుంచే నిరంతరం దైవ నామస్మరణ చేస్తుండేవారట. చిన్నతనం నుంచి ప్రశ్నించి, ఆలోచించే తత్వం కలిగిన ఆయన

చేశారు. అందులో గురునానక్ చేసిన బోధనలు, సూక్తులు నిత్యసత్యాలని, ప్రతి మానవుడు ఆచరించ దగినవని వాటిని బట్టి తెలుస్తుంది.

ఏ రంగంలోనైనా సమర్థతే గణనీయం తప్ప వారసత్వం కాదన్నది గురునానక్ నిశ్చితాభిప్రాయంగా చెబుతారు. సమర్థ పాలకులతోనే సుపరిపాలన అందుతుందన్నట్లే సమర్థ గురువులతోనే జ్ఞానం అందుతుందని విశ్వసించారు. పాలకుల, జ్ఞాన ప్రదాతల ఎంపికలో వారసత్వం లాంటి అంశాలను పరిగణలోకి తీసుకోరాదన్నది ఆయన భావనగా కనిపిస్తుంది. ఆత్మజ్ఞానం, అనుభవం కలవారి వల్ల మరింత ప్రయోజనం కలుగుతుందని భావించి ఉంటారు. అందుకే ఆయనకు శ్రీచంద్, లక్ష్మీదాస్ అనే కుమారులు ఉన్నప్పటికీ గురుపరంపర వారసులుగా వారిని ప్రకటించలేదు. తన శిష్యుడు లెహ్ ను గురుపీఠం వారసునిగా ఎంపిక చేశారు. ఆయనే (లెహ్) గురు అంగద్ గా ప్రసిద్ధులు.

సిక్కు అనేది శిష్య అనే సంస్కృత పదానికి లౌకిక భాషారూపంగా చెబుతారు. అతనికి గురువే దేవుడు. ఆయన చెప్పే మంచే దైవం. గురువులు వాక్కుల ఆధారంగా పవిత్రజీవితాన్ని కొనసాగించాలి. ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతికి, జ్ఞానసముపార్జనకు ప్రతి ఒక్కరికి గురువు అవసరం. గురువు లేకుండా వాటిని సాధించలేరు. గురువు ఆదేశంతోనే భగవంతుడి సందేశం వినిపిస్తుంది. జ్ఞానం చేకూరుతుంది. గురుశిష్య సంబంధం సర్వమతాలకు వర్తిస్తుంది. ప్రజలు నానక్ ను గురువుగా భావిస్తూ ఆయనను అనుసరించారు కనుక శిష్యుల పేరిట సిక్కు మతం రూపుదిద్దుకుంది. ఈ మతం ప్రకారం గురువాజ్ఞనే దైవసూచనగా పాటించాలి. గురువు పట్ల అచంచల మైన భక్తి విశ్వాసాలు కలిగి ఉండాలి. గురు ప్రబోధం తోనే దైవం సర్వత్రా వ్యాపించి ఉన్నాడని, శిష్యరికంలో జీవిత సార్థకత ఉందని సమ్మతారు.

ఎ. రామచంద్ర రామసుజ్జ
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

చాలా సిగ్గుగా ఉంది నాకు.

జీవితంలో ఇంత సిగ్గుపడే పని చెయ్యలేదు. చేసే అవసరం రాలేదు.

నాన్న వ్యవసాయం చేసేవారు. పంటలమ్మి డబ్బులు లోస్తకు పోగా మిగిలినవి అమ్మచేతికి ఇచ్చి లోపల పెట్టమనేవారు. తనకు కావలసినప్పుడు అడిగి తీసుకునేవారు.

ఇల్లు జరపడం, మా స్కూలు ఫీజులూ అన్నీ అమ్మనడిగే తీసుకునేవాళ్ళం. అమ్మ అన్నీ లెక్క రాస్తూ ఉండేది.

నాన్నగారెప్పుడు అమ్మను లెక్క అడిగేవారు కాదు. అయినా అమ్మ రాస్తూనే ఉండేది. నయాపైసాతో సహా రాస్తూనే ఉండేది.

“నాన్నగారు చూడరు గదా ఎవరికోసం లెక్కలు?” అని అక్క అడిగితే..

“నాన్నగారు ఎప్పుడయినా అడిగితేనే” అనేది కాదు. నాన్నగారు అడగరన్న నమ్మకం అంతగా ఉండేది.

“మన సంసారం ఓ లెక్కా పద్ధతిలో

ఉండాలంటే.. మనకి మనం ఎంత ఖర్చులో బ్రతుకుతున్నామో తెలియాలంటే, ఎక్కడ దుబారా చేసామో చూసుకోవాలంటే లెక్కలు రాయడం తప్పనిసరి. లెక్కలు రాస్తే ఖర్చులు మన అధీనంలో ఉంటాయి” అనేది.

అమ్మను చూసి మాకు అలవాటైంది. చిన్ని చిన్ని పుస్తకాలు కొని ఏరోజు అమ్మ దగ్గర తీసుకున్నాదీ దాని ఖర్చు రాసేవాళ్ళం. నాన్నగారి లాగే అమ్మ కూడా ఆ పుస్తకాలు చూసేది కాదు.

పెద్దవాళ్ళం అయిపోయాం. డిగ్రీ వరకు చదివించి అక్కకు, నాకు పెళ్లిళ్లు చేసేశారు. తమ్ముడింకా చదువుకుంటున్నాడు.

నేను కాపురానికి వచ్చాను. శ్రీరాం సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్, మంచి సాలరీ. నాన్నగారిచ్చిన కొంత డబ్బులతో అపార్ట్‌మెంట్ కొనుక్కున్నాం.

కూతుళ్ళకు కూడా ఆస్తిలో భాగమిచ్చిన ఆదర్శవంతుడవయ్యా అనేవారు నాన్నగారిని ఎరిగినవాళ్లు.

ఇల్లు ఏర్పడింది కానీ చేతిలో డబ్బులు వచ్చే ఆదాయాలేవీ లేవు. ఉదయం లేస్తే అన్ని శ్రీరాం తేవాల్సిందే, ఇల్లు జరగాల్సిందే.

సంవత్సరమయినా శ్రీరాం సాలరీలో ఒక్కపైసా ముట్టుకోలేకపోయాను. అన్నీ అతనే తెచ్చేవాడు. ఏదైనా కావాలంటే తీసుకెళ్లి కొనిచ్చేవాడు తప్పితే “తెచ్చుకో” అని డబ్బులు చేతిలో పెట్టేవాడు కాదు. “నీ దగ్గర ఉండనీ” అని రూపాయి కూడా ఇచ్చేవాడు కాదు.

ఎంత మంచి ఇంట్లో ఉన్నా, ఎంత మంచి చీరలు కడుతున్నా చేతిలో చిల్లుగవ్వ లేకపోవడం చిన్నతనంగా అనిపించేది. ఎక్కడికైనా ఒంటరిగా షాపింగ్ వెళ్లాలన్నా.. ఇంట్లో ఏదైనా అయిపోతే తెచ్చుకోవాలన్నా.. పుట్టింటికి వెళ్లి రావాలన్నా... అక్క పిల్లలకు ఏవైనా గిఫ్ట్‌లివ్వాలన్నా... శ్రీరాంను అడగాల్సిందే.

అప్పుడు గిట్టిగా ఉండేది. ఇంత చిన్న చిన్న ఖర్చులకు కూడా ఆయన్ని అడగాల్సి వస్తుందే అని ఒక్కోసారి ఇచ్చేవాడు. ఒక్కోసారి “వీలుకాదు”

అనేవాడు.

ఆస్తి ఉన్నా భర్త మంచి పాజిషన్ లో ఉన్నా ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేకపోవడమంటే ఇదే.

కాన్సిడెస్ దెబ్బతిని పోయింది. ఏదైనా శ్రీరాంను అడిగి చేయాలి. అతనొప్పుకోకపోతే ఊరుకోవాలి.

ఇదేమంత పెద్ద సమస్య కాదు. చిన్న సంఘర్షణ.

కొద్దిగా ఇగో ప్రాబ్లమ్.

అమ్మకు నాన్న ఇచ్చినట్లు మొత్తం పెత్తనం

తనకివ్వకపోయినా ఏదో నెలవారి

ఖర్చులుంటాయి. ఈ డబ్బు వాడుకోవోయ్ అంటూ కొంత మనీ అతను తనకిస్తే బావుండు

అనిపిస్తుంది పాకెట్ మనీలాగ.

అతను ఇవ్వడు, నేను అడగను.

పుట్టింటికి వెళ్లినప్పుడు నాన్నకు చెప్పాను.

“నాన్న అతన్ని నా దగ్గర కొన్ని డబ్బులు

ఉంచమని చెప్పండి. నేను దుబారా చేయనని

కూడా చెప్పండి” అని.

“బాధలేవీ లేనివాళ్లు టైమ్ పాస్ కోసం ఏదో

ఒక బాధను తమకు అపాదించుకొని బాధపడుతూ ఉంటారు. అది ఒక హాబీ. వాళ్లెప్పుడూ బాధలోనే ఉంటారు.” అన్నాడు” నువ్వు అంతే అన్నట్లుగా.

“చిన్నప్పటి నుంచి చూస్తున్నా మీరు అమ్మకు ఇచ్చే ప్రాధాన్యం. ఆ ప్రాధాన్యానికి నేను తగనా నాన్నా?” అని అడిగా. అమ్మ నవ్వుతూ చూస్తోంది.

“నువ్వు పుట్టిన వాతావరణం నీకెలాంటి వ్యక్తిత్వం ఏర్పరచిందో అతను పుట్టిపెరిగిన వాతావరణం అతనికి ఒక వ్యక్తిత్వాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. బహుశా అతని తండ్రి అతనిలా ఉండేవాడేమో” అన్నారు.

“పరిష్కారం లేదా అమ్మా?” అడిగాను.

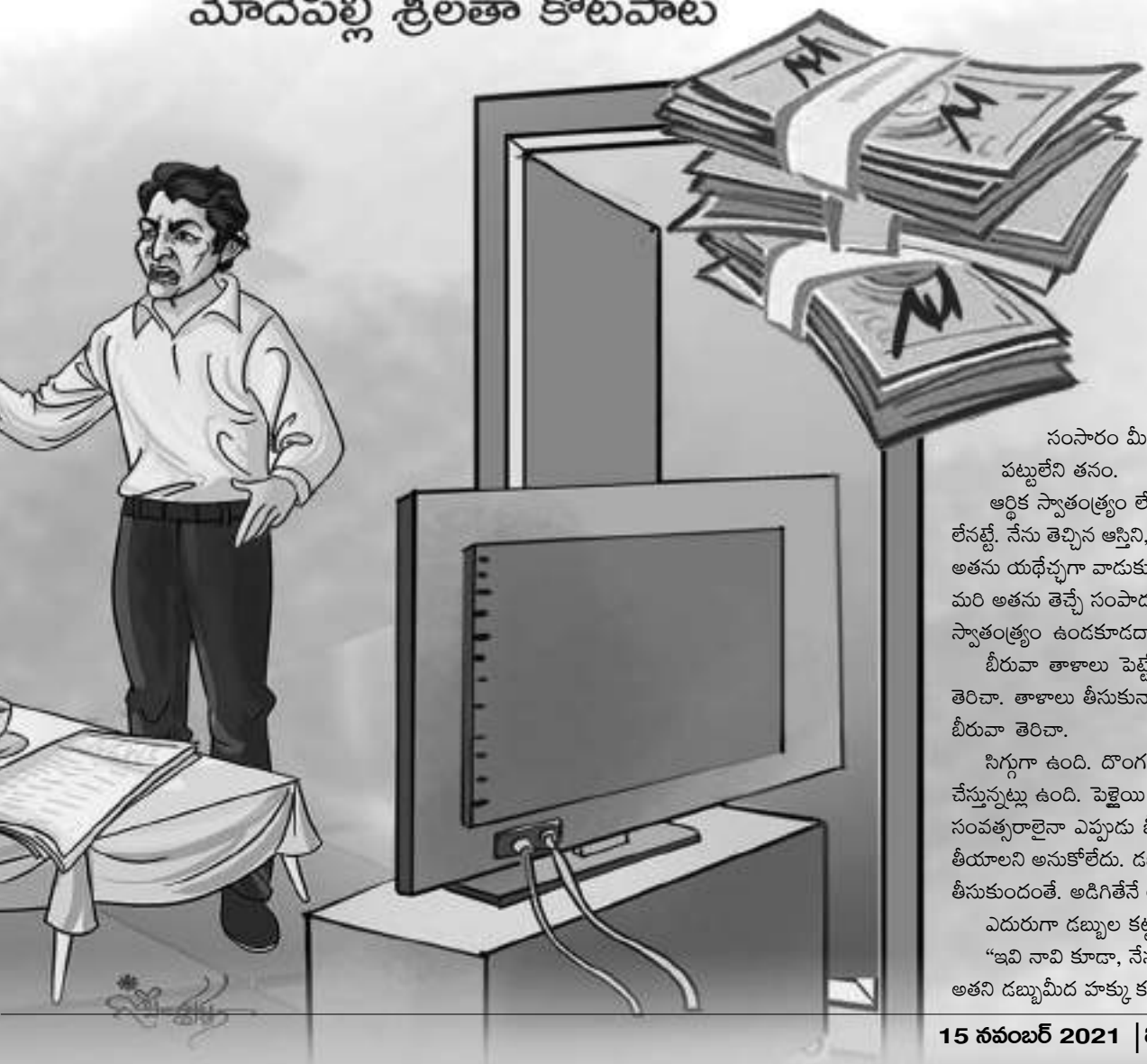
“వాడి చూడు అతని డబ్బులు. అతని రియాక్షన్ ను బట్టి నువ్వు నడుచుకోవచ్చు” అన్నారు నాన్న.

ఇంటికి వచ్చేసాను.

మనసులో ఏదో పరాయితనం. తన

విడ్డు

మోదేపల్లి శ్రీలతా కోటపాట

సంసారం మీద తనకు

పట్టులేని తనం.

ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేకుంటే ఆస్తిత్వం లేనట్టే. నేను తెచ్చిన ఆస్తిని, ఇంటిని అతను యధేచ్ఛగా వాడుకుంటున్నాడు. మరి అతను తెచ్చే సంపాదనపై నాకు స్వాతంత్ర్యం ఉండకూడదా?

బీరువా తాళాలు పెట్టే వాడరాబ్ తెరిచా. తాళాలు తీసుకున్నా. మెల్లగా బీరువా తెరిచా.

సిగ్గుగా ఉంది. దొంగతనం చేస్తున్నట్లు ఉంది. పెళ్లెయి రెండు సంవత్సరాలైనా ఎప్పుడు బీరువా తీయాలని అనుకోలేదు. డబ్బులు అడిగి తీసుకుందంతే. అడిగితేనే అతనిచ్చేవాడు. ఎదురుగా డబ్బుల కట్టలు.

“ఇవి నావి కూడా, నేనతని భార్యను. అతని డబ్బుమీద హక్కు కల దానను.

ఇది దొంగతనం కాదు. అతిసామాన్యం.” అని మనసును హిప్పట్రైజ్ చేసుకున్నా.

ఒక వెయ్యి రూపాయలు తీసుకున్నా. చేతులు వణికాయి. బీరువా తలుపులు మూసి ఫ్యాన్ కిందకు వచ్చి నిలబడ్డా. ఎంతో హాయిగా ఉంది. ఇక అతను నాకు ఇవ్వకపోయినా తను తీసుకోవచ్చు. ఇప్పుడు నాకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం వచ్చేసింది. పైన ఫ్యాన్ తో కలిపి గిర్రున తిరిగాను. మొహం రెండు అరచేతులతో కప్పుకుని లోలోపలే నవ్వుకున్నా. చక్కగా రెడీ అయి బజారుకు వెళ్లి ఓ స్వెట్టర్ కొన్నా.

“ఏమిటోయ్ మహా సంతోషంగా ఉన్నావు?”

అని అడిగాడు శ్రీరాం.

“ఈరోజు నాకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది”

అన్నా.

“ఇది ఆగస్ట్ నెల కాదే!” అన్నాడు శ్రీరాం.

“అందరికీ కాదు ఓన్నీ నాకే” అన్నా.

“అదేలా?” అనడిగాడు.

“నేను మన డబ్బుల్లోంచి ఓ వెయ్యి రూపాయలు తీసుకుని మీకో మంచి స్వెట్టర్ గిఫ్ట్ తెచ్చా. ఈ చలికాలం మీకు ఎంతో ఉపయోగపడు...” అని పూర్తిచేయకుండా ఆపేసి, శ్రీరాం ముఖంలో మారుతున్న రంగుల్ని చూసి.

“నా బీరువా ఎందుకు ముట్టుకున్నావు?” అని తీక్షణంగా అడిగాడు.

అప్పటికే కళ్లు ఎర్రబడ్డాయి. ముక్కు పుటాలు అదురుతున్నాయి.

“ఆ డబ్బులు నేను కారు కొనడానికి జమచేస్తున్నా. నన్నడక్కుండా ఎందుకు తీసుకున్నావ్?” అని సోఫాలో ఉన్న దిండును విసిరి నేలకేసి కొట్టాడు.

“అసలు ఆ డబ్బు ముట్టుకునే ధైర్యం

రచయిత్రి పరిచయం

ఎం.ఎ., ఎల్.ఎల్.బి. చదువుకున్నాను. గత 20 సంవత్సరాలుగా రచనలు చేస్తున్నాను. మొదటి నవల ‘వెన్నెలస్పర్శ’. పద్నాలుగు నవలలు, ఐదు సీరియల్స్, 200 కథలు రాశాను. నాలుగు కవితా సంపుటాలు వెలువరించాను.

ఎన్నో అవార్డులూ, బిరుదులూ పొందాను.

వంద పాటలు రాశాను. 108 సాయి కీర్తనలు రాశాను. శ్రీలత శతకం రాసి తొలి వచన శతకంగా గుర్తింపు పొందాను.

నా కథకు తృతీయ బహుమతి లభించడం ఆనందంగా ఉంది.

నీకెక్కడిది? పైగా నాకో చింపిరి స్వెట్టర్ కొంటావా! కావాలంటే నేను కొనుక్కోనా! పైగా ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమని పేరొకటా! ఇంకోసారి ఇలా జరిగితే నేనూరుకోను. అది నా డబ్బు, నా కష్టాధిపత్యం. అవసరాలన్నీ తీరుస్తున్నా కదా! నీ కింక డబ్బెందుకు? ఒకవేళ కావాలంటే మీ పుట్టింటికి వెళ్లి తెచ్చుకో, నా డబ్బు ముట్టుకోకు” అని కరాఖండిగా చెప్పి బెడ్ రూమ్ లోకెళ్లి తలుపు వేసుకున్నాడు.

కళ్లు విరుచుకున్నాయి. నోరు తెరుచుకుపోయింది. శరీరం నిశ్చలమైపోయింది.

మనసు మూగపోయింది. నుదుటి మీద నుంచీ చెమట, మెదడు పెటిల్లున పేలినట్లయింది.

నిజంగా సిగ్గువేసింది. టీ పాయ్ మీద ఉన్న పేపర్, పెన్ను తీసుకున్నా.

“నేను కొన్నిరోజులు మా పుట్టింట్లో ఉండి వస్తాను. నాకోసం మాత్రం మీరు రాకండి. నన్ను మరోసారి సిగ్గుపడేలా చేయకండి” అని రాసి పెట్టి గడప దాటి కదిలాను.

* * *

ఒంటరిగా వచ్చిన నన్ను చూసి అమ్మనాన్నల కళ్లు ఆశ్చర్యంతో విచ్చుకున్నాయి.

“నాన్నా నాకివ్వవలసింది అపార్ట్ మెంట్ కాదు జాబ్ అపాయింట్ మెంట్” అని లోపలికి వెళ్లిపోయా.

* * *

మరో ఆరు నెలలకు అమ్మా నాన్నల ఆశీర్వాదం తీసుకుని శ్రీరాం దగ్గరకు బయలుదేరా! ఇంట్లో ఉన్నాడు. వెళ్లేసరికి తలుపు తీసి ఆశ్చర్యంగా చూశాడు. చటుక్కున పక్కకు జరిగి లోపలికి దారి ఇచ్చాడు.

సూటిగా బీరువా దగ్గరకు వెళ్లి హాండ్ బ్యాగు లోంచి డబ్బుల కట్టలు తీసి అతని డబ్బుల కట్టల పక్కన పెట్టా.

అయోమయంగా చూస్తున్నాడు శ్రీరాం.

“అది నీ డబ్బు. ఇది నా డబ్బు అని కాదు అనాల్సింది, ఇది మన డబ్బు అని.”

“మీ డబ్బులు నేను వాడుకునే హక్కు నాకిస్తారో లేదో కాని నా డబ్బు మనం ఇద్దరం వాడుకోవచ్చు. నేను జాబ్ చేస్తున్నాను. ప్రతి నెలా మన డబ్బు మనకు ఉపయోగపడుతూనే ఉంటుంది.” అన్నా ప్రశాంతంగా.

అప్రయత్నంగా అతని తల వంగిపోయింది.

“నన్ను క్షమిస్తావా?” అనడిగాడు దీనంగా.

“లేదు! కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. నేనేమిటో నాకు చూపించారు. ఇక ఏనాటికీ డబ్బు విషయంలో నేను సిగ్గు పడకుండా చేశారు.” అన్నాను.

అతని కళ్లవెంట ధారావాహికంగా కన్నీళ్లు దొర్లాయి.

“ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం అంటే భర్త తెచ్చిన డబ్బును స్వేచ్ఛగా వాడుకోవడమే కాదు. తాను ఆర్జించిన డబ్బును వాడుకోవడం” అనిపించింది నాకు.

శ్రీరాం చేతిలో చేయి వేసి “ఇది తప్ప కాదు! తరతరాలుగా వస్తున్న కొన్ని అధికారాలు.

ఇప్పుడవి తిరగబడుతున్నాయంతే” అన్నా.

“ఇక నేను సిగ్గు పడాల్సిన అవసరం లేదు” అనిపించింది కూడా.

అతను సిగ్గుపడ్డాడు.

సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కార్టూన్

సార్... సోషల్ మీడియాలో మన విషయాలు పోస్ట్ చేయాలంటే లక్ష... ప్రత్యక్షిని ఎత్తుంచేస్తూ పోస్టుల పెట్టాలంటే రెండు లక్షలు అవుతుంటుంది!

Dil main INDIA

Let's
illuminate
the nation
with
Make in India

SURYA

MADE IN INDIA

LIGHTING | APPLIANCES
FANS | STEEL & PVC PIPES

AATMA NIRBHAR BHARAT KI PEHCHAN

SURYA ROSHNI LIMITED

E-mail: consumercare@surya.in | www.surya.co.in | [f suryalighting](https://www.facebook.com/suryalighting) [surya_roshni](https://www.instagram.com/surya_roshni)

Tel: +91-11-47108000, 25810093-96 | Toll Free No.: 1800 102 5657

ఆర్ఎస్ఎస్కు, స్వాతంత్ర్య సమరానికి సంబంధం లేదనే జ్ఞానశూన్యులకు ఈ దేశంలో కొదవలేదు. ఆర్ఎస్ఎస్ స్థాపకులు డాక్టర్ కేశవరావ్ బలిరాం హెడ్గేవార్ వంటి చింతనాపరులు, దూరదృష్టి కలిగినవారు, ద్రష్టులు స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి దూరంగా ఉండిపోయారనీ, ఉండగలరనీ తీర్మానించడం అవకాశవాద రాజకీయ ధోరణి తప్ప, చారిత్రక దృక్పథం కాలేదు. చరిత్రను నిష్పక్షికంగా చూసే దృష్టి అసలే కాలేదు. స్వరాజ్య పోరాటం పదునెక్కుతున్న సమయంలో రెండు భిన్నద్వైవాలుగా ఉన్న గాంధీజీ, నేతాజీ ఇద్దరితోనూ ఆయనకు సాన్నిహిత్యం ఉండేది. డాక్టర్ జీవితం

ఆధారంగా రాసిన 'పెనుతుపానులో దీపస్తంభం' నవల ఈ విషయాలను

సాధికారికంగా ఆవిష్కరించింది. ఇక్కడే ఒక ప్రశ్న, భారత

స్వాతంత్ర్య సమర చరిత్ర సకారాత్మకంగా, వస్వాశ్రయ

దృష్టితో దేశం ముందుకు వచ్చిందా? చరిత్రపుటలకు

ఎక్కకుండా మిగిలినపోయిన వారు ఎందరు?

చరిత్రపుటలలో చేరడం, నమరయోధుల

పింఛనలు, సౌకర్యాలు తీసుకోవడం మా లక్ష్యం

కాదు, దేశ స్వాతంత్ర్యమే మా ఆశయం అంటూ

నిష్ఠామ కర్తృ దృష్టి నాటి స్వరాజ్య సమరయోధు

లలో ఇతోధికంగా ఉంది. స్వాతంత్ర్య పోరాట

యోధుల గురించి మాట్లాడవలసి వచ్చినప్పుడు

చారిత్రక దృక్పథంతో ఉండాలి. మార్క్సిస్టు

దృక్పథంతోనో, కాంగ్రెస్ అనుకూల దృక్పథం

తోనో అంచనా వేయడం సరికాదు. స్వాతంత్ర్యం

వచ్చిన తరువాత భారతదేశం ఏమిటి?

భారతీయుల కర్తవ్యం ఏమిటి అని ఆలోచించిన డాక్టర్

హెడ్గేవార్కు స్వాతంత్ర్య పోరాటంతో సంబంధం లేదని

ప్రచారం చేయడం అజ్ఞానమే.

స్వరాజ్య సమరంలో పేరు ఆశించి

జరుగుతుంది.

2. ధర్మ పరిరక్షణకు సమీకృత, సమైక్య సామాజిక వ్యవస్థ ఉండాలి.

3. అలాంటి సమాజాన్ని నిర్మించడానికి ఉన్నత స్థాయి జాతీయ, వ్యక్తిగత వ్యవహార శైలి కలిగిన వ్యక్తులు అవసరం.

ఈ నిష్కర్షలకు తగినట్లుగా దేశీయులలో వ్యక్తిగత, జాతీయశీలాన్ని నిర్మించేందుకు ఆయన శాఖ అనే తంత్రాన్ని రూపొందించారు. శాఖ ద్వారా సంస్కారాలు పొందిన వ్యక్తులు దేశం మొత్తంలో వివిధ రంగాల్లో పనిచేసి విలువలతో కూడిన సమాజ నిర్మాణానికి కృషి చేస్తారు. విదేశీ పాలన నుండి విముక్తి పొందడానికి, అలాగే దేశాన్ని పటిష్టపరుచుకోవడానికి ఇదే సరైన మార్గమని ఆయన విశ్వసించారు. నిజానికి భారతీయ ధర్మం ఆధారంగా స్వతంత్ర భారతం ఆవిర్భవించాలన్న చింతన తిలక్, అరవిందులు, లజపతిరామ్ వంటివారు కూడా స్పష్టించారు. కానీ ఆ చింతనను తుదికంటా నడిపించాలని తపించినవారు డాక్టర్ జీ.

దేశ కార్యం చేయడమంటే తల్లికి సేవ చేయడం వంటిదేనని అందుకు పేరు ప్రతిష్టలు, గుర్తింపు కోరుకోకూడదని డా. హెడ్గేవార్ స్వయంసేవకులకు (ఆర్ఎస్ఎస్ సభ్యులు) చెప్పతూ ఉండేవారు. అందువల్ల తాము చేసిన దేశసేవ వివరాలు నమోదు చేసుకోవాలన్న ఆలోచన నహజంగానే స్వయంసేవకులకు రాలేదు. సంఘ స్ఫూర్తితో

లేకుండా, ఆ సిద్ధాంతాలను నిరాకరిస్తూ సాగాయి. గాంధీజీ అంటే భక్తి ఉన్నా, కాంగ్రెస్కు బయట ఉండి దేశం కోసం త్యాగాలు చేసినవారూ ఉన్నారు. అలాంటివారిలో డాక్టర్ జీ ఒకరు. స్వాతంత్ర్య సాధన, దేశ సర్వతోముఖ అభివృద్ధి గురించి ఆయనకు కొన్ని దృఢమైన అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. స్వరాజ్య సమరానికి కల్పనతో పాటు స్వతంత్ర భారతం ఎలా ఉండాలి భావించిన ద్రష్ట డాక్టర్ జీ.

1. మన ధర్మం ఆధారంగానే దేశ నిర్మాణం

డాక్టర్ హెడ్గేవార్ వివిధ రాజకీయ, విప్లవ ఉద్యమాల్లో పనిచేశారు. దేశమాత స్వేచ్ఛను కోరుతూ ఈ దేశంలో అనేక సంస్థలు, అనేక పంథాలతో పనిచేశాయి. గాంధీజీ ఉద్యమంలోకి రాకముందు కూడా ఈ దేశంలో స్వాతంత్ర్య సమరం ఉంది. తరువాత చాలావరకు కాంగ్రెస్ పంథాలో, గాంధీజీ చింతనతో సాగాయి. ఇంకొన్ని వాటితో సంబంధం

ప్రారంభమయిన అనేక సంస్థల్లో కూడా ఇదే ధోరణి నేటికీ కనిపిస్తుంది.

ఈ రకమైన ధోరణిని, ఆలోచనను సంఘ స్థాపకులు ప్రయత్నపూర్వకంగా, జాగ్రత్తగా స్వయంసేవకుల్లో నిర్మాణం చేశారు. అందువల్లనే వివిధ రంగాల్లో పనిచేసే స్వయంసేవకులకు ఆ పని చేయడానికి అవసరమైన ప్రేరణ, స్ఫూర్తి ఎక్కడ నుండి వస్తుంది? అలా ఒకపక్క వివిధ కార్యాలలో నిమగ్నమైనప్పటికీ వ్యక్తి నిర్మాణం, హిందూ సంఘటన అనే మౌలిక లక్ష్యంపై వారు ఎలా దృష్టి ఉంచగలుగుతారు అనే విషయాలు బయటవారికి అర్థంకావు. సంఘ కార్యం అంటే సమాజాన్ని సంఘటితం చేయడం. అంతేకాని సమాజంలో

స్వయంసేవకులు చని పోరు

అతిపెద్ద సంస్థగా అవతరించడం కాదు. అవతరించా మని ప్రచారం చేసుకోవడమూ కాదు. సంఘ పద్ధతిని అర్థం చేసుకోవడం ఎందుకు మరింత కష్టమవు తుందంటే ఇటువంటి కార్యపద్ధతి, ఆలోచన కలిగిన సంస్థ ప్రపంచంలో మరొకటి లేదు. ఈ వినూత్నమైన దేశ నిర్మాణ పద్ధతి వల్లనే స్వార్థపూరిత, విఘటన వాద సంస్థలు కొన్ని సంఘంపై, స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో సంస్థ నిర్వహించిన పాత్రపై అసత్య ప్రచారానికి పాల్పడుతున్నాయి.

సమాజాన్ని రక్షించి, బలాన్ని చేకూర్చే పని సంఘం చేస్తుంది. కాబట్టి సంఘం ఏం చేసిందో తెలుసుకోవాలంటే ఆ సంస్థ సంస్థాపకులతో సహా అనేకమంది స్వయంసేవకులు నెరవేర్చిన కార్యాలు, సాధించిన విజయాలను పరిగణలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. స్వాతంత్ర్యోద్యమం విషయంలో కూడా అంతే.

కలకత్తాలో వైద్య విద్య అభ్యసిస్తున్నప్పుడు డా. హెడ్గేవార్ విప్లవకారులతో సన్నిహితంగా

అనుశీలన్ సమితి

కొంతమంది బెంగాల్ యువకులు, స్థానిక వ్యాయామశాలల సభ్యులతో కలసి 1902లో ఈ సంస్థను స్థాపించారు. కొందరు ధాకా కేంద్రంగా, కొందరు కలకత్తా కేంద్రంగా సంస్థను నడిపించారు. కలకత్తా నుంచి కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్న బృందాన్ని జాగాంతర్ బృందం అనేవారు. అనుశీలన్ సమితి పూర్తిగా తీవ్ర జాతీయవాదాన్ని విశ్వసించింది. బ్రిటిష్ అధికారులను భౌతికంగా నిర్మూలించడం, బాంబులు, పాలకులే లక్ష్యంగా హింస వీరి పంథా. అరవింద్ ఘోష్, ఆయన సోదరుడు బరీంద్రనాథ్ ఘోష్ నడిపేవారు. వీరికి బంకించంద్ర చటర్జీ, వివేకానంద, మ్యాజిని వంటి ఇటలీ జాతీయవాదులు ఆదర్శం. మొదట జాతినీ ఏకం చేయడమే లక్ష్యంగా పనిచేశారు. బెంగాల్ నుంచి చాలామంది స్వరాజ్య సమరయోధులు, నేతాజీ సహా ఈ సంస్థతో సంబంధాలు కలిగి ఉన్నారని బ్రిటిష్ అధికారులు ఆరోపించేవారు.

మెలిగేవారు. అనుశీలన సమితి సభ్యులతో ఆయనకు ఉన్న సన్నిహిత సంబంధాల గురించి వారితో కలిసి పనిచేసిన రాంలాల్ వాజపేయి తన స్వీయచరిత్రలో రాశారు, 'దాజీ సాహెబ్ బూటి అర్థిక సహాయంతో కేశవ బలిరామ్ హెడ్గేవార్ కలకత్తాలో అడుగు పెట్టింది ఉన్నత విద్య అభ్యసించడం కోసం కాదు. పులిన్ బిహారీ దాస్ పర్యవేక్షణలో విప్లవ కార్య కలాపాల్లో శిక్షణ పొందేందుకు.' యువకుడైన కేశవరామ్ అనుశీలన సమితిలో అడుగుపెట్టిన అనతికాలంలోనే ఆ సంస్థ ముఖ్య సభ్యుల్లో ఒకరయ్యారు. 1915లో వైద్య పట్టా పుచ్చుకుని నాగ్పూర్లో అడుగుపెట్టిన వెంటనే ఆయన వార్ధాకు చెందిన తన సహచరులైన భాషాజీ కావ్రే, అప్పాజీ జోషిలతో సెంట్రల్ ప్రావిన్స్లో (నేటి ఉత్తర

ప్రదేశ్) విప్లవ కార్యకలాపాలు ప్రారంభించారు.

కానీ ఆ తరువాత కొద్దికాలానికే విప్లవ కార్యకలాపాలు సన్నగిల్లడంతో స్వతంత్ర సాధనకు ప్రత్యామ్నాయ మార్గాన్ని ఎంచుకోవలసి వచ్చింది. దానితో అప్పట్లో బలమైన ప్రజా ఉద్యమంగా ఉన్న భారత జాతీయ కాంగ్రెస్లో ఆయన చేరారు. కాంగ్రెస్ లోనే ఆయన తన స్నేహితులతో కలిసి నాగ్పూర్ జాతీయ సంఘాన్ని ప్రారంభించారు. 1920 నాగ్పూర్లో జరిగిన

భారత జాతీయ కాంగ్రెస్

భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ 1885లో ఆవిర్భవించింది. దాదాభాయ్ నౌరోజీ, గోపాలకృష్ణ గోఖలే, ఫిరోజ్షా మెహతా వంటివారు ఏఓ హ్యూమ్ నాయకత్వంలో ఆరంభించారు. 1905 నాటి బెంగాల్ విభజన వ్యతిరేకోద్యమంతో సంస్థ స్వరూపం మారింది. 1907 సూరత్ కాంగ్రెస్లో చీలిక వచ్చింది. తిలక్ వంటి తిరుగులేని జాతీయవాదిని సంస్థ నుంచి తొలగించారు. 1919లో గాంధీజీ నాయకత్వం చేపట్టారు.

డా. హెడ్గేవార్

సహాయ నిరాకరణోద్యమం

సెప్టెంబర్ 4, 1920న గాంధీజీ ప్రారంభించారు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి సహాయ నిరాకరణతో సమాధానం ఇస్తే పూర్ణ స్వరాజ్యానికి దోహదపడుతుందని ఆయన చెప్పారు. ఇందులో విదేశీ వస్త్రాల బహిష్కరణ కూడా ఉంది. కానీ చారీచారా (ఫిబ్రవరి 4, 1922) హింసాకాండతో గాంధీజీ ఈ ఉద్యమాన్ని హఠాత్తుగా నిలిపివేశారు. ఈ ఉద్యమం పెద్ద కదలికనే తెచ్చింది. విద్యార్థులు విద్యా సంస్థలు, న్యాయవాదులు న్యాయస్థానాలను, ప్రభుత్వోద్యోగులు కొలువును వదిలి ఉద్యమంలో చేరారు.

అఖిల భారతీయ కాంగ్రెస్ సమావేశాల్లో డాక్టర్ల స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలకు నాయకత్వం వహించారు. అప్పుడే నాగపూర్ జాతీయ సంఘం 'సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే తమ లక్ష్యమని' ప్రకటించాలని, దీనికోసం ఒక తీర్మానం ఆమోదించాలని కాంగ్రెస్ కమిటీకి సూచించింది. కాంగ్రెస్కు చేసిన సూచనలో ఇలా పేర్కొంది - 'భారత్ లో ప్రజాస్వామ్యాన్ని నెలకొల్పడంతో పాటు అన్ని దేశాలను పెట్టుబడిదారీ దేశాల కబంధ హస్తాల నుండి విముక్తం చేయడమే కాంగ్రెస్ లక్ష్యం.' కానీ ఆ తరువాత 10 ఏళ్లుగానీ, డిసెంబర్ 1929లో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే తమ లక్ష్యమంటూ తీర్మానం చేయలేకపోయింది.

1920 సమావేశాలలో డా. హెడ్గేవార్ చేసిన సూచనను తీర్మాన కమిటీ తిరస్కరించింది. కానీ మార్చి 21నాటి సంచితలో కలకత్తా నుంచి వచ్చే 'మాడర్న్ రివ్యూ' అనే పత్రిక ఈ సూచన గురించి ఇలా వ్యాఖ్యానించింది - 'ఈ ముసాయిదా తీర్మానం కమిటీ పరిశీలనలో ప్రముఖంగా చర్చకు వచ్చింది.' 1921లో మహాత్మా గాంధీ ప్రారంభించిన సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో తన స్నేహితులతోపాటు డా. హెడ్గేవార్ చురుకుగా పాల్గొన్నారు. జైలు శిక్ష కూడా అనుభవించారు. తన చర్యలను సమర్థించుకుంటూ ఆయన న్యాయమూర్తి స్పెల్లి ఎదుట వినిపించిన వాదన 'అప్పటివరకూ ఆయన చేసిన ఉపన్యాసాల కంటే మరింత తీవ్రంగా, ప్రభుత్వ వ్యతిరేకంగా ఉంది'

అని బ్రిటిష్ వారు భావించారు. దానితో డా. హెడ్గేవార్ కు ఏడాదిపాటు కఠిన కారాగార శిక్ష విధిస్తూ స్పెల్లి తీర్పు చెప్పారు. డా. హెడ్గేవార్ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో అంతటి నిష్ఠ కలిగి ఉండేవారు.

అటవీ సత్యాగ్రహం

ఏప్రిల్ 6, 1930న గాంధీజీ ఉప్పు సత్యాగ్రహం లేదా దండియాత్ర ప్రారంభించినప్పుడు ఆర్ ఎస్ ఎస్ పాల్గొంది. అప్పటికి డా. హెడ్గేవార్ నర్ సంఘచాలకంగా నియమితలయ్యారు. అటవీ సత్యాగ్రహంలో పాల్గొనాలని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు ఆయన తన బాధ్యతలను డా. ఎల్.వి. వరాంజపేకు అప్పగించారు. అది సంఘం శైశవదశ. 1925లో 10,15మందితో ప్రారంభమయిన సంస్థ 1930నాటికి ఇంకా పూర్తిగా వికసించలేదు. అలాంటి స్థితిలో కూడా సంఘ వ్యాప్తికి సంబంధించిన పనిని పక్కన పెట్టి అటవీ సత్యాగ్రహంలో కీలక పాత్ర పోషించారు. బ్రిటిష్ నిరంకుశ పాలనకు నిరసనగా సెంట్రల్ ప్రావిన్స్ లో అటవీ చట్టాలను ఉల్లంఘించాలని నిర్ణయించారు. ఆ ప్రకారమే ఆయన నాయకత్వంలో కొందరు ఆర్ ఎస్ ఎస్ కార్యకర్తలు, కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు నాగపూర్ కు 150 కి.మీ దూరంలోని యావత్ మాల్ అడవులకు వెళ్లారు. దారిలో షాసాద్ దగ్గర స్వాతంత్ర్య సాధన గురించి ఆయన ఒక ఉపన్యాసం ఇచ్చారు. "ఇంగ్లీష్ వారి బూట్లు పాల్స్ చేయడం

దగ్గర నుంచి వారు ఈ దేశం వదిలిపోయేవరకు అదే బూట్లతో వారి తలపై గట్టిగా కొట్టడం వంటి అన్నీ మార్గాలు సహేతుకమైనవే నని నా అభిప్రాయం" అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఆయన అటవీ సత్యాగ్రహంలో పాల్గొని అకోలా జైలులో 9 నెలల శిక్ష అనుభవించారు.

1929 డిసెంబర్ 31న రావి నది ఒడ్డున కాంగ్రెస్ చరిత్రాత్మక లాహోర్ తీర్మానం చేసింది. అందులో 'సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం' కోరుతూ జనవరి 26 ను ప్రతి సంవత్సరం స్వాతంత్ర దినోత్సవంగా పాటించాలని నిర్ణయించింది. కాంగ్రెస్ ఈ విధమైన తీర్మానం చేయాలని డా. హెడ్గేవార్ పదేళ్ల క్రితమే చెప్పారు. అలన్యంగానైనా ఇలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్నందుకు సహజంగానే ఎంతో సంతోషించిన డా. హెడ్గేవార్ జనవరి 26న అన్ని శాఖలలో జాతీయ జెండాను ఎగురవేసి, స్వాతంత్ర్య సందేశాన్ని అందరికీ వినిపించాలని సూచన పంపారు.

ఆర్ ఎస్ ఎస్ కనబరచిన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకత, కాంగ్రెస్ ఉద్యమానికి పూర్తి మద్దతు నివ్వడం వంటివి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి ఆందోళన కలిగించాయి. దానితో సహాయనిరాకరణ ఉద్యమం చల్లబడిన తరువాత ఆర్ ఎస్ ఎస్ ను అణచివేసేందుకు మొట్టమొదటి ప్రయత్నం చేసింది.

1932లో సెంట్రల్ ప్రావిన్స్ ముఖ్యమంత్రి ఇ. గోర్డాన్ మొదటిసారి ఆర్ ఎస్ ఎస్ పై చర్య తీసుకుంటూ

ఉప్పు / అటవీ సత్యాగ్రహం

అటవీ సత్యాగ్రహంలో డాక్టర్ల, ఇతర కార్యకర్తలు

1930లో గాంధీజీ దండియాత్ర ఆరంభించారు. ఇదే ఉప్పు సత్యాగ్రహం. ఆ సమయంలోనే కొందరు కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు, సియోనికి చెందిన ఇతర స్వచ్ఛంద సేవకులు దుర్గా శంకర్ మెహతా నాయకత్వంలో చరిత్ర ప్రసిద్ధ అటవీ సత్యాగ్రహం చేశారు. సియోనికి తొమ్మిది కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న అడవులలో గడ్డి కోయడానికి వెళ్లారు. కొత్త అటవీ చట్టాలకు నిరసనగా ఈ ఉద్యమం నిర్వహించారు. ప్రభుత్వం అడవులలో పెంచుతున్న గంధపు చెట్ల కింద గడ్డి కోయడానికి అక్టోబర్ 9, 1930న స్థానిక గిరిజనులతో కలసి ఏర్పాట్లు చేశారు. కాల్పులు జరిగాయి. నలుగురు గిరిజనులు మరణించారు.

‘ఎంతటి అణచివేత, వ్యతిరేకత ఎదురైనా తన కాళ్ళపై తాను నిలబడాలని సంఘం కృతనిశ్చయంతో ఉంది. దేశీ పాలకులను అభ్యర్థిస్తే, బతిమాలితే స్వరాజ్యం సిద్ధించదు. దానిని శక్తి ప్రదర్శన ద్వారా సాధించుకోవాలి’.

-మే 3, 1942న పునాలో జరిగిన ఒక శిక్షణ శిబిరంలో గురూజీ చెప్పిన ఈ మాటల గురించి సీబిడీ తన నివేదికలో ఇలా పేర్కొంది.

అదేశాలు జారీచేశాడు. ‘ఆర్ఎస్ఎస్ రాజకీయ, మతతత్వ సంస్థ’ కాబట్టి ఆ సంస్థ కార్యకలాపాల్లో ప్రభుత్వోద్యోగులు పాల్గొనరాదని సర్బులర్ జారీ చేశాడు.

ఈ ఆదేశాలను 1933 డిసెంబర్లో స్థానిక సంస్థలలో పనిచేసే ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులకు కూడా వర్తింపజేశారు. స్థానిక ప్రభుత్వ మంత్రి మున్సి కాబట్టి విషయానికి ‘మత రంగు’ పులిమితే మరింత ఉపయోగం ఉంటుందని ఆ పని చేశారు. కానీ సంఘం మాత్రం ప్రభుత్వ వ్యవహారాన్ని సామ్రాజ్య వాద ధోరణిగానే చూసింది తప్ప మతదృష్టితో చూడలేదు. 1940లో హెమామ్ మంత్రిత్వ శాఖ ఒక నివేదికలో “ఈ సంస్థ తీవ్రమైన బ్రిటిష్ వ్యతిరేకతను ప్రదర్శిస్తోంది” అంటూ పేర్కొంది. సీబిడీ నివేదిక మరింత ముందుకు వెళ్లి ‘సైన్యం, నౌకాదళం, పోస్టల్, టెలిగ్రాఫ్, రైల్వే, పరిపాలనా విభాగాల్లో ఆర్ఎస్ఎస్ తమ కార్యకర్తలను ప్రవేశపెడుతోంది. సమయం వచ్చినప్పుడు ఈ విభాగాలను అదుపులోకి తీసుకోవడానికి ఏలగానే ముందస్తుగా ఈ పని చేస్తున్నారు’ అని హెచ్చరించింది.

హెడ్గవార్ 1940లో స్వర్ణస్తులైన తరువాత సర్ సంఘచాలక్ బాధ్యతలు చేపట్టిన ప.పూ. ఎం. ఎస్. గోల్వాలర్ (గురూజీ) ప్రభుత్వోద్యోగులపై విధించిన ఆంక్షల గురించి మే 3, 1942న పునాలో జరిగిన ఒక శిక్షణ శిబిరంలో ప్రస్తావించారు. వారు చెప్పిన మాటల గురించి సీబిడీ తన నివేదికలో ఇలా పేర్కొంది - ‘ఎంతటి అణచివేత, వ్యతిరేకత ఎదురైనా తన కాళ్ళపై తాను నిలబడాలని సంఘం కృత నిశ్చయంతో ఉంది. దేశీ పాలకులను అభ్యర్థిస్తే, బతిమాలితే స్వరాజ్యం సిద్ధించదు. దానిని శక్తి ప్రదర్శన ద్వారా సాధించుకోవాలి’.

క్విట్ ఇండియా ఉద్యమ సమయంలో కొందరు స్వయంసేవకులు విదర్భ ప్రాంతంలోని చిమూర్ అస్టిలో సమాంతర ప్రభుత్వాన్ని నిర్వహించారు. దీనితో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం 125 మంది సత్యాగ్రహులతోపాటు వేలాది మంది స్వయంసేవకులకు జైలు శిక్ష విధించింది. చిమూర్ శాఖ ప్రముఖ్ దాదా నాయక్కు ప్రభుత్వం ఏకంగా ఉరిశిక్ష విధించింది. కానీ ఆ తరువాత హిందూ మహాసభ నాయకుడు

డా. ఎన్.బి. ఖరే జోక్యం చేసుకోవడంతో దానిని కారాగార శిక్షగా మార్చింది. ఆ తరువాత ఈ తిరుగుబాటులో పాల్గొన్న కొద్దిమందిని ప్రభుత్వ ఉరి తీసింది.

కొందరు స్వయం సేవకులు ఢిల్లీ-ముజఫర్ నగర్ రైల్వే లైన్ ను నాశనం చేసేందుకు ప్రయత్నించారు. రైలు పట్టాలకు ఉండే ఫిష్ ప్లేట్లను తొలగించడానికి ప్రయత్నించాడనే ఆరో పణతో హేమూ కలానికి ఉరిశిక్ష విధించింది. 1943లో కలానీని ఉరి తీశారు. ముంబైలోని సింధిలు ఇప్పటికీ హేమూ బలిదనాన్ని గుర్తు చేసుకుంటారు. మేవాన్లోని తహాసిల్ కార్యాలయంపై త్రివర్ణ పతాకాన్ని ఎగరవేయడానికి ప్రయత్నించిన స్వయంసేవకులపై ఆగస్ట్ 11, 1942 న ప్రభుత్వం కాల్పులు జరిపింది. ఆ సంఘటనలో ఆరుగురు చనిపోయారు.

1942 ఉద్యమంలో పాల్గొన్న అనేకమంది నాయకులు అజ్ఞాతంలో ఉన్నప్పుడూ వారికి

జయప్రకాష్ నారాయణ్, అరుణా అసఫాళీ, అమృత్ పట్వర్ధన్ (సంఘం రక్షణలో)

స్వయంసేవకులే రక్షణ, తదితర ఏర్పాట్లు చూశారు. అరుణా అసఫాళీ, జయప్రకాష్ నారాయణ్ లు ఢిల్లీ సంఘచాలక్ లాలా హంసరాజ్ గుప్తా ఇంట్లో ఉన్నారు. అమృత్ పట్వర్ధన్, సానే గురూజీలు పూనా సంఘచాలక్ భావుసాహెబ్ దేశముఖ్ ఇంట్లో ఆశ్రయం పొందారు. క్రాంతివీర్ నానా పాటిల్ అవధ్ సంఘచాలక్ పండిట్ ఎస్.డి. సాత్వలేకర్ ఇంట్లో తలదాచుకున్నారు. సంఘం బలంగా ఉన్నచోట్ల

హేమూ కలానీ (ఉరి కంఠం ఎక్కిన స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు, 1943)

నుండి చాలామంది స్వయంసేవకులు 1942 ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు.

ఆర్ఎస్ఎస్ గురించి 1943 నివేదికలో ఇంటలిజెన్స్ విభాగం ఇలా పేర్కొంది - ‘ఈ దేశం నుండి బ్రిటిష్ ను వెళ్లగొట్టి దేశాన్ని స్వతంత్రం చేయడమే ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రధాన లక్ష్యం.’

భారత్ లో జమ్ము కశ్మీర్ విలీన సమయంలో కూడా ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రముఖ పాత్ర పోషించింది. అప్పుడు కశ్మీర్ సంఘ ప్రచారక్ బాల్ రాజ్ మధోక్ 1947 అక్టోబర్లో శ్రీనగర్లోని ఒక సభలో షేక్

ప్రాఫెసర్ బాల్ రాజ్ మధోక్, కేదార్ నాథ్ సాహ్ని (కశ్మీర్ రక్షణ పోరాట యోధులు)

అబ్దుల్లా ఇచ్చిన ఉపన్యాసాన్ని విని సర్దార్ పటేల్ తోపాటు కొంతమంది ముఖ్య నాయకులకు కీలకమైన సమాచారం అందించారు. అలా అప్పటి సంఘ సర్ సంఘచాలక్ ఎం.ఎస్. గోల్వాలర్ భారత్ లో జమ్ముకశ్మీర్ ను విలీనం చేసేందుకు మహారాజ హరిసింగ్ ను ఒప్పించడంలో కీలక పాత్ర పోషించారు. కేదార్ నాథ్ సహాని కూడా ప్రధాన పాత్ర పోషించారు. సైన్యం కశ్మీర్ నుండి పాకిస్తానీ చొరబాటుదారులను తరిమివేయడానికి చర్యలు ప్రారంభించే వరకు స్వయంసేవకులు శ్రీనగర్ విమానాశ్రయాన్ని కాపాడారు. రావి నది దాటి మాధోపూర్ లో పడిపోయిన మందుగుండు సామగ్రిని తడిసిపోకుండా వీపులపై మోస్తూ వెనుకకు తీసుకువచ్చారు. పాకిస్తానీయులు ఏర్పాటుచేసిన మందుపాతరలను తొలగించడంలో కూడా వారు భారతీయ సైనికులకు సహాయం చేశారు.

ఆగస్ట్ 15, 1947న స్వాతంత్ర్యం వచ్చినా దేశ

విభజన మూలంగా పెద్ద సంఖ్యలో శరణార్థులు ఇక్కడికి వచ్చారు. పాకిస్తాన్ లో హిందువులపై అమానుషమైన దాడులు, అత్యాచారాలు జరిగాయి. ఖండిత భారత్ లో కూడా తన వ్యవస్థ ద్వారా అలజడి, అరాచకం సృష్టించాలని ముస్లిం లీగ్ కుట్ర పన్నింది. అక్టోబర్ 1, 1948న భారతరత్న డా. భగవాన్ దాస్ ఇలా రాసారు - “భారత్ ప్రభుత్వంలోని మంత్రులను, ముఖ్యమైన అధికారులను హతమార్చి, ఎర్రకోటపై పాకిస్తాన్ జెండా ఎగురవేసి ఇక్కడ కూడా తమ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవాలన్న ముస్లిం లీగ్ కుట్ర గురించి ఆర్ఎస్ఎస్ స్వయంసేవకులు ప్రధాని జవహర్లాల్ నెహ్రూ, హోమ్ మంత్రి సర్దార్ పటేల్ లకు ముందుగా సమాచారం అందించారని నాకు తెలుసు.

సకాలంలో ఈ సమాచారాన్ని దేశభక్తులైన ఈ యువకులు అందించి ఉండకపోతే ఈ దేశం ఇప్పటికే పాకిస్తాన్ లో కలిసిపోయేది. లక్షలాదిమంది హిందువులు ఉచకోతకు గురయ్యేవారు. అంతకంటే ఎక్కువమంది బలవంతంగా ఇస్లాంలోకి మతాంతరీకరణ అయ్యేవారు. ఈ దేశం మరోసారి బానిసత్వంలోకి వెళ్లి ఉండేది. దీనినిబట్టి మనకు ఏం తెలుస్తోంది? మన ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా ఆర్ఎస్ఎస్ పై దాడికి చేయడం మానుకుని లక్షలాదిమంది స్వయంసేవకుల శక్తిని దేశం కోసం ఉపయోగించుకోగలగాలి.”

నిజాం వ్యతిరేక పోరాటం

నిరంకుశ నిజాంకు వ్యతిరేకంగా 1938లో భాగ్య నగర్ ఉద్యమం పేరిట ఒక ప్రజా ఉద్యమం

భయ్యజీ దాణి

జరిగింది. అందులో ప్రభాకర్ దాణి (భయ్యజీ దాణి) నాయకత్వంలో 15 వందల మంది స్వయంసేవకులు పాల్గొన్నారు. సంఘ మొదటినుంచి అనుసరించిన పద్ధతి ప్రకారం స్వయంసేవకులు వ్యక్తిగత హోదాలోనే ఆ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. భయ్యజీ దాణి ఆ తరువాత 1946లో సంఘ సర్ కార్యవాహ బాధ్యత చేపట్టారు.

గోవా, డామన్, డయ్యూ, దాద్రా, నగర్ హవేలి, పాండిచ్చేరిల విముక్తి

1954లో ఆజాద్ గోమంతక్ దళ్ దాడి చేసి దాద్రా, నగర్ హవేలిని విముక్తం చేసింది. సిల్వెస్టర్ పై దాడి చేసిన గోమంతక్ సభ్యుల ముందు అక్కడ ఉన్న 175 మంది పోర్చుగీసు సైనికులు లొంగి పోయారు. అక్కడ త్రివర్ణవతాకం రెవరెండ్ లాడింది. ఈ గోమంతక్ దళ్ లో ఎక్కువ మంది స్వయంసేవకులే. ఈ దాడిలో అనేకమంది స్వయం సేవకులు ప్రాణాలు కూడా కోల్పోయారు.

ఈ విజయయాత్రలో రాజా వాకణ్ కర్, నానా కజ్రేకర్ కీలకపాత్ర వహించారు. పోర్చుగీసు పాలన అంతమై గోవాను భారత్ లో విలీనం చేయాలని 1955లో ఆర్ఎస్ఎస్ డిమాండ్ చేసింది. కానీ సైనికచర్య ద్వారా విలీన ప్రక్రియను పూర్తి చేయడానికి ప్రధాని జవహర్లాల్ నెహ్రూ అంగీకరించక పోవడంతో ఆర్ఎస్ఎస్ కార్యకర్త జగన్నాథ జోషి నత్యాగ్రహం ప్రారంభించారు. ఆయన్ని ఇతర సహచరులను పోర్చుగీసు పోలీసులు అరెస్ట్ చేసి జైలులో పెట్టారు.

జగన్నాథ జోషి (గోవా పోరాట యోధుడు)

శాంతియుత నిరసనలు కొనసాగాయి. కానీ సత్యాగ్రహాలపై పోలీసులు తీవ్రమైన చర్యలకు పాల్పడ్డారు. సత్యాగ్రహం కొనసాగుతుండడంతో పోర్చుగీసు పోలీసులు ఆగస్ట్ 15, 1955న కాల్పులకు జరిపారు. అందులో 30 మందికి పైగా సత్యాగ్రహులు ప్రాణాలు కోల్పోయారు.

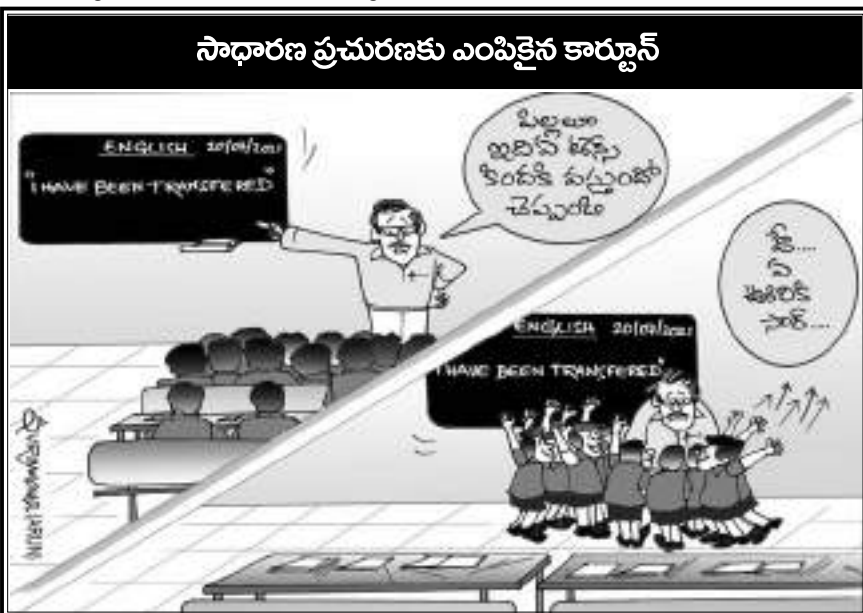
ఇలా స్వాతంత్ర్య సంగ్రామంలో సంఘ స్వయంసేవకులు మొదటి నుండి పాల్గొన్నారు. స్వాతంత్ర్యానికి ముందు సంఘ స్వయంసేవకులు చేసే ప్రతిజ్ఞలో ‘దేశానికి స్వాతంత్ర్యం తెచ్చేందుకు’ అనే పదాలు ఉండేవి. ఆ తరువాత వాటిని ‘దేశపు సర్వాంగీణ ఉన్నతి కోసం’ అని మార్చారు. ఆర్ఎస్ఎస్ స్వాతంత్ర్యానికి, దేశాభివృద్ధికి ఎంతటి ప్రాముఖ్యత, ప్రాధాన్యతనిచ్చిందో ఈ పదాలే తెలుపుతాయి. గిరిజన, రైతాంగ పోరాటాల గురించి, విదేశాలే కేంద్రంగా సాగిన ఉద్యమాల గురించి, దేశంలోనే వ్యక్తులు చేసిన పోరాటం గురించి అనేక రహస్య నివేదికలు ఉన్నాయి. వాటితో పట్టించుకోకుండా, మిగిలిన చారిత్రక వాస్తవాలను చూడకుండా చరిత్ర నిర్మాణం జరగడం శోచనీయం. సిద్ధాంతపరంగా తమతో విభేదించిన వారిని సైతం చరిత్ర పుటల నుండి సౌకర్యంగా జారవిడిచిన చరిత్రకారులకు ఈ దేశంలో కొదవలేదు. భారతదేశ చరిత్రను మార్పిష్టి ధోరణితో చూడడం, రాయడం; ఉదారవాద పంథాలో ఆలోచించడం, నమోదు చేయడం వంటి అవాంఛనీయ విన్యాసాలతో వాస్తవ ఫుటనలు మరుగున ఉండిపోయాయి. ఈ విన్యాసాలన్నీ బ్రిటిష్ అనుకూల ధోరణులేనన్నది ఇప్పటికైనా అర్థం కావాలి. భారత జాతి ఐక్యత, భారతీయత మిథ్య అని చెప్పడానికి అప్రతిహతంగా సాగిపోతున్న కుట్రకు ఇవన్నీ కొనసాగింపు. ఈ విషయం గుర్తించడానికి చాలా సమయమే పట్టింది. అలా మరుగున ఉండిపోయిన ఎన్నో సంస్థలు, వ్యక్తుల చరిత్రలను ఈ ఆజాద్ కౌ అమృత మహాత్మ్యం సందర్భంగా అయినా వెలికి తీసే యత్నం చేయడం ఈ తరం ప్రథమ కర్తవ్యం.

అను: కేశవనాథ్

సంప్రదించిన గ్రంథాలు:

1. Dr. Hedgewar Charitra (Hindi) by N.H.Palkar
2. Dr. Keshav Baliram Hedgewar by Dr. Rakesh Sinha, Publications Division
3. Prof Rajendra Singh ki Jeevan yatra
4. Devendra Swaroop, Sangh beej se vriksha
5. The sangh and Swaraaj by Ratan Sharda
6. Biography of Dr. Hedgewar by Arun Anand

వ్యాసకర్త : క్షేత్ర ప్రచార ప్రముఖ్, ఆర్ఎస్ఎస్

‘మూఢ జహీషా ధనాగమత్సృష్టాం
కురు సద్బుద్ధిం మనసి విత్సృష్టాం
యల్లభసే నిజకర్మోపాత్తం
విత్తం తేన వినోదయతిత్తం’

‘మూఢుడా! ధనం మీద విపరీతమైన అపేక్షను విడిచిపెట్టు. ధనాపేక్ష స్థానంలో మనసులో పుట్టి కోర్కెల మూలాలను మంచి ఆలోచనలవైపు మళ్లించు. నీవు చేసే పని వలన ఏది నీవు ధర్మబద్ధంగా సంపాదిస్తావో అదే నీకు ఆనందాన్నిస్తుంది. దానితోనే నీవు సంతృప్తి పడు!’ అంటారు శంకరులు.

ఇది ఈనాటి యుగ మనోప్రవృత్తులకు చాలా చక్కగా సరిపోతుంది. ఈ శ్లోకం భావాన్ని బాగా అర్థం చేసుకొని ఆచరిస్తే ఈ దేశంలో పేదరికం ఉండదు. ప్రకృతి సంపద అందరికీ కొంతమేరైనా సమానంగా వంపిణీ అవుతుంది. ఎందుకంటే ఈనాడు ప్రతీ రంగంలోనూ ధన సంపాదనే

నిర్వాహణ సూత్రాల్లో వాళ్ల ఆదాయానికి పెద్ద పీట వేయడమే ఈ పరిస్థితికి కారణం.

శంకరులు ఈ విషయ స్థితిని ఎంతో ముందుగా పసిగట్టి ధనంమీద మితిమీరిన ఆశను వదలమన్నారు.

ధనాన్ని వదిలేస్తే జోగి అవుతాడు - ధనాశను వదిలేస్తే యోగి అవుతాడు. ‘యోగస్సు కర్మకౌశలం’ - సరైన కౌశలంతో కర్మను నిర్వహించడమే నిజమైన యోగం-ధనం లేనిదే ఎంత కౌశలం ఉన్నా ఏమీ చెయ్యలేం. ఈ శ్లోకంలో శంకరుల బోధ ఎంతో ప్రయోగాత్మకమైంది, ప్రయోజనాత్మకమైంది. ఈనాటి భారతీయ సమాజంలో అడుగుడుగున ఒక వైరుధ్యం కనిపిస్తుంది. ఇంత గొప్ప సూత్రాలూ, భాష్యాలూ, భావాలతో నిండిన ఆధ్యాత్మిక సంపద ఉన్నప్పటికీ మాన్యులుగా చలామణి అవుతున్న చాలా మంది సామాన్యులకు ఆదర్శంగా నిలవలేక పోతున్నారు.

ఒక్కోసారి భగవద్గీతను బోధించే ఉపన్యాస కేసరుడు సంయమనం పాటించడు. సహనాన్ని సమత్వ దృష్టిని ప్రదర్శించలేడు. వేదవేదాంగాల్ని అధ్యయనం చేసి ధారా ప్రవాహంగా శ్లోకాలు వల్లించే పండితోత్తముడు మానవులందరూ సమానంకాదని వాదిస్తుంటాడు. ప్రజాసేవే మా జీవిత లక్ష్యం అని ప్రకటించే రాజకీయ నాయకులు, వారిని అనుకరించే అధికార గణం అవినీతికి పాల్పడకుండా నిగ్రహించు కోలేకపోతున్నారు. సినిమాల్లో ఎన్నో నీతి కబుర్లు

అన్నాడు పండితుడ్ని. అప్పటికే సకల సౌకర్యాలు అనుభవిస్తున్న ఆ పండితుడికి, భూమి మీద ఆధిపత్యం ఉంటే సమాజంలో గౌరవం ఉంటుందనే భావన కలిగి కొంత భూమిని దానంగా ఇమ్మంటాడు. ఎంత భూమి ఇవ్వాలో రాజుకి తట్టలేదు. ఎంత భూమి కోరాలో పండితుడికి తోచలేదు. ఈనాడు వందల వేల ఎకరాలు దానంగా ఇస్తున్న ప్రభుత్వాల్లాగ, తీసుకుంటున్న కార్పొరేట్ కంపెనీల్లా ఉంది పరిస్థితి. ఈ అనిశ్చిత పరిస్థితికి పరిష్కారంగా రాజు ఏమన్నాడంటే “పండితోత్తమా! మీ కవిత్వంతో నన్నెంతో రంజింపచేసారు. నా ఆనందానికి అవధు లేవు. ఇంత భూమి ఇస్తే సరిపోతుందని నేను నిర్ణయించలేకపోతున్నాను. కాబట్టి సూర్యోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు మీరు నడయాడిన భూతల మంతా మీదే. మీ వెంట ఉండే మా రాజ్యాధికారులు అక్కడికక్కడ మీకు రాసిస్తారు” అని చెప్పాడు.

మర్యాద సదక ప్రారంభించాడు పండితుడు. ఎదురుగా ఎల్లలు లేని భూమి-కొండలు, కోనలు, నదులు, నదాలు శోభాయమానంగా, మనోహరంగా ఎకరం తర్వాత ఎకరం ఆ పండితుని ఆకర్షిస్తున్నాయి. భూమిని ఎకరంగా కొలవగలం - కోరికను నికరంగా కొలవలేం. పండితుని నడక పరుగుయింది. భోజన సమయాన్ని కూడా భూమిగా మార్చుకోవాలను కున్నాడు. దాహం తీర్చుకోవడానికి ఆగి నీళ్లు తాగితే, కొంత భూమికి నీళ్లు వదులు కోవాల్సివస్తుందను కున్నాడు. ఎక్కడా పరుగు ఆవలేదు. కోరికల వేగాన్ని గుండె తట్టుకోలేకపోయింది. సూర్యాస్తమయానికి పండితుని అస్తమయం కూడా దగ్గర పడింది. ఆఖరి శ్వాస వదిలేలోపు రాజ్యాధ్యోగులు ఎంత భూమి రాసివ్వాలని అడిగారు. ‘అరడుగులు’ అంటూ కన్ను మూసాడు పండితుడు.

వందలాది ఎకరాలు ఆక్రమించుకొనే నాయకులు, అక్రమ పద్ధతుల్లో మితిమీరిన వర్తక సామ్రాజ్యాల్ని ఏర్పాటు చేస్తున్న వ్యాపారస్తులు, అవినీతికి పాల్పడు తున్న అధికారులు, ఆకాశాన్నంటే ధరలకు ఫ్లాట్లు, ప్లాటులు అమ్ముతున్న రియల్టర్లు, టన్నుల కొద్దీ నీతులు ఇతరులకు చెప్పతూ తాము మాత్రం పాటించక్కర్లేదను కొనే ప్రముఖులూ! ఒక్కసారి శంకరుల బోధ గురించి ఆలోచించండి - మితిమీరిన ధన సంపాదన మీద దృష్టి ఎందుకు పెట్టరాదన్నది సులభంగానే బోధపడుతుంది.

ఈ సందర్భంలో మహాత్ముడు చెప్పిన మాట గుర్తు చేసుకుందాం “There is enough on this planet for every one's needs, but not for every one's greeds”. అమెరికన్ రచయిత హెన్రీ డేవిడ్ థోరో “That man is the richest whose pleasures are the cheapest” అంటాడు. మనందరం నిరాదరణ మైన కోరికలు కలిగిన సంపన్నులుగా జీవించడానికి ప్రయత్నిద్దాం. అదే శంకరులు ఆశించినది. ★

ముఖ్య ఆశయమైపోయింది. శీఘ్ర ఫలితాలు, త్వరిత గతిన ధనార్జన ప్రాథమిక లక్ష్యంగా సమాజం సాగు తోంది. సమష్టి శ్రేయస్సనే ఆశయాన్ని అధఃపాతా శానికి తోక్మేసారు. వ్యాపారస్తులు, వాణిజ్యవేత్తలు, రాజకీయ నాయకులు, చలనచిత్ర నటులు, నిర్మాతలు, అధికారులు - అందరిదీ ఒకటే లక్ష్యం. ఈజీ మనీ, ఎర్లీ మనీ. ఎవరూ తన లాభాపేక్షను, ఆదాయం మొత్తాన్ని తగ్గించుకొనే ఆలోచన చేయడం లేదు. విపత్తులాచ్చినప్పుడు జోలో పట్టుకొని సినీ నటులు, ఇతరులు వీధిల్లోకి వెళ్తామంటారు తప్ప, తమ బీరువాల్లో మూలుగుతున్న మూటల్ని బయటకు తీయరు. సామాన్యుని వినోద సాధనమైన సినిమా టిక్కెట్లు ధరలు పెరిగినప్పుడు ప్రభుత్వాల్ని పరిస్థితుల్ని చక్కదిద్దమంటారాగాని వాళ్ల పారితోషికాల్ని, ఆదాయాల్ని తగ్గించుకొనడానికి ముందుకురారు. వాణిజ్య వేత్తలు, పారిశ్రామిక వేత్తలు చాలామంది బ్యాంకుల్ని ముంచేసి విదేశాలకు పారిపోతారు తప్ప, విలాసాలు తగ్గించడానికి ఒప్పుకోరు. వ్యవస్థల

వల్లెవేసే నటులు జీవితంలో వాటిని కనీసంగా కూడా పాటించరు. ఎందుకీ వైరుధ్యం? సనాతన ధర్మానికి వారసులుగా ఉన్న మనం, మహనీయుల ధర్మబోధ లను ప్రక్కకుతొసి ప్రక్కదారులు ఎందుకు పడుతున్నాం?

ఇది తీవ్రంగా ఎవరికి వారు వేసుకోవల్సిన ప్రశ్న! శంకరుల తాత్త్విక అంతరంగంలోకి తొంగి చూడక పోవడమే ఈ దుస్థితికి కారణం.

మనందరికీ ఈ జానపద కథ తెల్పిందే! ఒక పండితుడు తన సాహితీ నిపుణతతో రాజుని మెప్పిస్తాడు. రాజు కదా! మీకేమి కావాలో కోరుకో

సమకాలీన వ్యాఖ్య :

డా. దీర్ఘాసి విజయభాస్కర్

నందనాథుల అభిమానం విశేషంగా వడ్డాది మీద ప్రవహిస్తోందన్న భోగట్టా తెలుసుకున్న దరిమిలా చుట్టుపక్కల రాజ్యాలవారు వడ్డాదిని కబళించే ప్రయత్నాలకు ఆదిలోనే హంసపాదు పెట్టుకునేవారు.

అనంతరకాలంలో వడ్డాది సింహాసనాన్ని అధిష్టించిన ప్రతాపార్జునుడి కుమారుడు అర్జున దేవుడూ నందరాజ్యంతో పొత్తును యథాతథంగా కొనసాగించాడు. మైత్రీబంధాలతోనే ముందు కుసాగాడు. అర్జునుడు ఎంతగా పాటుపడినప్పటికీ పద్మాలుగో శతాబ్దం ఆరంభకాలానికి కళింగ రాజ్యాల వ్యవహారాల్లో పెనుమార్పులు చోటుచేసుకున్నాయి. కొత్తగా కాకతీయులు ఈ దిక్కుకే చూడటం మొదలెట్టారు. బయ్యవరం పల్లవులూ, ఢిల్లీ పాదుషాలూ దక్షిణావధాన్ని పరిశీలించడం ప్రారంభించారు. ఎవరెవరో ప్రభువులు సామ్రాజ్య కాంక్షతో దొరికిన కళింగ కోటల్లో దొరికినట్టుగా పాగాలు వేయడానికి పాటుపడ్డారు. ఎవరెవరో కొత్తకొత్త రాజులు 'రవితేజములరగ..' అనేటట్టు ఈ వైపునకే రావడమూ ఆరంభమైంది.

ఇదేసమయంలో అర్జునదేవుడు వరమ పదించడంతో నంద, మత్స్యదేశాలు ఎవరికివారే యమునాతీరే అస్త్రబిరుదోయాయి. ఇరుసింహాసనాల మయాన సాంస్కృతిక సంబంధమైన వ్యత్యాసాలూ పొడసూపాయి. పల్లాలనున్న రేడు నాగరికుడు, గిరుల

మీద వశిష్టున్న రాజు అనాగరికుడన్న భేదం తలెత్తింది. మెల్లగా రెండు రాజ్యాల సందునా విభజన రేఖలు గీసుకుపోయాయి. ఫలితంగా జోడుగద్దెయిలూ గుల్లబారడం మొదలైంది.

సరిగ్గా అప్పుడు మత్స్యరాజ్యాన్ని ఏలుతున్నవాడు దేవేంద్రుడు. నందరాజ్యాన్ని పాలిస్తున్నవాడు వెంకటేశుడు. మారిన పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఇద్దరూ శత్రుభయం తప్పించుకునే ఉపాయాల్లో పడవలసి వచ్చింది. ఒకప్పటి మాదిరిగా కలిసికట్టుగా ఉండక పోతే ప్రమాదమేనని అటూ ఇటూ రాజ్యాల పెద్దలు తలపోశారు. రాజ్య రక్షణే వీరికి ప్రధాన లక్ష్యమైంది. ఇందులో భాగంగానే వివాహబంధాలు అగ్రేసర స్థానాన్ని ఆక్రమించాయి.

ఇదంతా ఎలా జరిగిందంటేను..

* * *

“మీరు వెయ్యి చెప్పండి! లక్ష చెప్పండి! వాళ్లది కొండజాతి. మనం పల్లవు రాజులం. వాళ్లతో మనకు వియ్యం కుదురుతుందా? పైగా వాళ్లు అనాగరికులు.” రుసరుసలాడిపోయాడు వడ్డాది ప్రభువైన అర్జున దేవపుత్రుడు దేవేంద్రుడు. అతని ముఖం జేవురించి నట్టయింది. నేత్రాలు ఎర్రబారి ఉన్నాయి. దట్టమైన కనుబొమలు ముడిపడి ఉన్నాయి. ఆవేశంతో ఒక్కోమాటా కరిసంగా పలుకుతున్నాడు. అప్పటికే తన వాదాన్ని కొంతకాలంగా వినిపిస్తూనే ఉన్నాడు.

కానీ, మాతృమూర్తి, మంత్రివర్యులూ ఒప్పుడం లేదు. ఆ క్షణాన అతని ఎదుట నిలిచింది ఆస్థాన పురోహితుడు, అమాత్యశేఖరుడు అయిన ప్రణవశర్మ గనక సరిపోయింది. మరోపాటివాడయితే ఈ ప్రతి పాదన తెచ్చినందుకు కరవాలానికి ఎరగా మారిపోయి ఉండేవాడే.

వాస్తవం మాట్లాడుకోవాల్సి వస్తే, మత్స్య రాచమందిరంలో ఈ గడబిడ ఇప్పటిది కాదు. నాలుగు మాసాలుగా నలుగుతున్నది. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో నయినా కార్యాన్ని సాధించి తీరాలన్న దీక్షతో ప్రణవశర్మ పనిచేస్తున్నాడు. రాజుగారి మనసు మార్చే చొరవ, లొక్కం, చనువు అతనికి తప్ప మరొకరికి లేనేలేవు. దేవేంద్రుని మాతృమూర్తి, దివంగత వడ్డాది ప్రభువు అర్జునదేవరాజు సతీమణి, మహారాణి పూర్ణిమాదేవి లోపాయికారీగా శర్మకు సహకరిస్తోంది. ఆగ్రహ పడుతున్న దేవేంద్రుని దారికి తెచ్చేందుకు ఆమె గళం కదపవలసివచ్చింది.

“మంత్రివర్యులు చెబుతున్నది సరైన మాటే. నువ్వు ఈ రాజ్యానికి ప్రభువు. ప్రభువంటే తన సుఖం చూసుకునేవాడు కాదు. ప్రజలందరిలోనూ తనను చూసుకునేవాడు. పౌరులందరూ స్వేచ్ఛాయాయువులతో బతికేలా చేసేవాడు.” చెప్పలేక చెప్పలేక చెప్పినట్టుగా నాలుగో మాటలు పలకగలిగింది.

అమ్మమాట ఆలకించిన దేవేంద్రుడు ఉస్సూరు

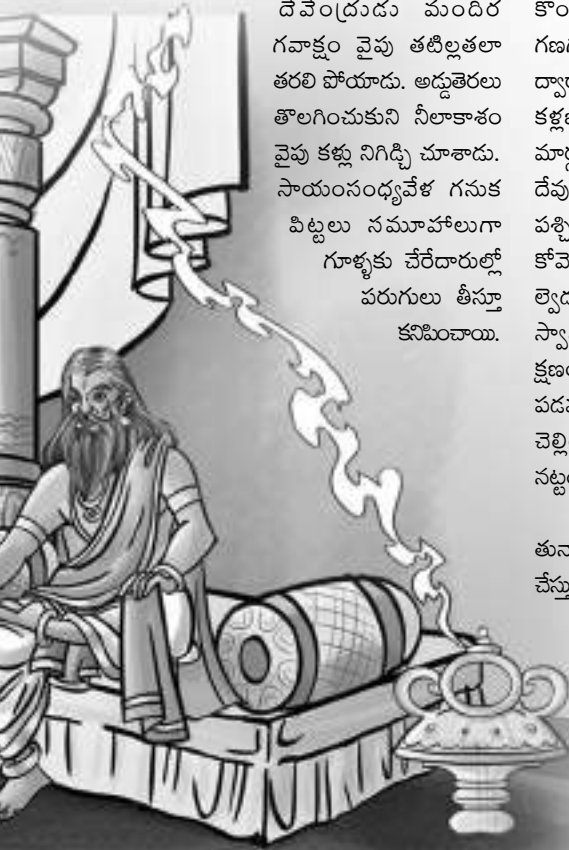

4

మన్నాడు. నిప్పులు ఉమిసినట్టుగా దృక్పథాలు సూటిగా ఆమెవైపు సారించాడు. మందిరమంతా ప్రతి ధ్వనించేలా నిట్టూర్చాడు. మందిరం కొనల్లో ఉన్న పెద్దవత్తుల అముదపు దీపాలు ఆ నిట్టూర్పుల గాఢ నిశ్వాసాల తాకిడికి ఆరిపోయేంతగా వణికి పోయాయి. ప్రభువుల కళ్లనుంచి బయల్బడుతున్న కోపాగ్ని రవరవలు మందిరపు ద్వారానికన్న తేరలను కాల్చేసేటట్టుగా ఉన్నాయి. కొద్దిసేపు అక్కడ మౌనమే నడయాడింది. ప్రణవశర్మ, పూర్ణిమాదేవి నిశ్శబ్దాన్నే ఆశ్రయించారు.

అంతవరకూ వీరి మాటల్ని ఉచితాననం మీద కూర్చుని వింటున్న దేవేంద్రుడు మందిర గవాక్షం వైపు తలీలతలా తరలి పోయాడు. అడ్డుతెరలు తొలగించుకుని నీలాకాశం వైపు కళ్లు నిగిడ్చి చూశాడు. సాయంసంధ్యవేళ గనుక పిట్టలు నమూనాలుగా గూళ్ళకు చేరేదారుల్లో పరుగులు తీస్తూ కనిపించాయి.

‘ఎంతగొప్పవి ఈ పిట్టలు!’ మనసులోనే అనుకున్నాడు.

‘వీటికన్న స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలు పాలకులమైన మాకు లేవు కదా! పేరుకే ఏలికలం. తీరా చూస్తే పక్షులకంటే పిన్నలం. పిట్టల్ని తింటూ, చిక్కులెదురయినప్పుడు చిలకపిట్టలచేత జోస్యం చెప్పించునే భీరువులం.’ హృదయాన్ని కుదిపిన ఆలోచనలతో తనలో తనే ముసిముసిగా నవ్వుకున్నాడు. చల్లగాలి రివటలు రివటలుగా సోకడంతో స్వేదంతో చెమరిస్తున్న అతని శరీరం ఆరుదల పడుతోంది. ఆగ్రహం దూరమై దేవేంద్రుడు చల్లబడుతున్నట్టుగా అయ్యాడు. దక్షిణగాలుల వీస్తుండగా తూర్పు కొండలమీది శ్రీవేంకటేశ్వరుని కోవెల గంటలు గణగణమన్నాయి. వీటికి సరిజోడుగా కోట ప్రధాన ద్వారాన ఎగురుతున్న పతాకం మీది చేప బొమ్మ కళ్లబడింది. ఒక్కసారిగా అతని మనసు శీతల మార్గంలో పయనించింది. హృదయంలోనే తిరుమల దేవునికి నమస్సులు అర్పించుకున్నాడు. ఇంతలోనే పశ్చిమాద్రిన వెలసిన వడ్డాది కులదైవం పార్థసారథి కోవెల నుంచి శంఖనాదం కర్ణపేయంగా బయల్ వెళ్లింది. సంధ్యానివేదన నమయాన అర్చక స్వాములు పూరించే శంఖధ్వానమమి. ఉత్తర క్షణంలోనే దేవకీసుతుణ్ణి తల్చుకున్నాడు. గబగబా పడమటి కిటికీ చేరి ఆ నీలమేఘశ్లామునికి జోతలు చెల్లించుకున్నాడు. మళ్లీ మామూలు మనిషయి నట్టయ్యాడు. ఆసనానికి చేరుకున్నాడు. వెనువెంటనే, “ఎందుకమ్మా! ఇలా మమ్మల్ని వట్టుబడు తున్నారు. ఈ సంబంధమే చేసుకోమంటూ వత్తిడి చేస్తున్నారెందుకు?” తల్లిని నింపాదిగానే ప్రశ్నించాడు.

ఆమె జవాబిచ్చేలోగానే,

“శర్మగారూ! నాకూ, మా చెల్లెలు దేవేంద్రకే ఈ భాగ్యమంతా కట్టబెట్టాలని మీరెందుకు చూస్తున్నారు? ఇందులో మీకు కలిసి వచ్చేదేంటి?” మాతృమూర్తిని ప్రశ్నించినట్టుగా కాకుండా కొంత వెలుకారపు ధ్వనితో ప్రణవశర్మను అడగాలను కున్నది

అడిగేశాడు. ఈ ప్రశ్న పూర్ణిమాదేవిని బాధించింది. ప్రణవశర్మ మాత్రం రాజుగారి మాటల్లోని శ్లేషను గ్రహించినప్పటికీ మనసు గంటు పెట్టుకోలేదు. శర్మవర్యులు చిన్నబోకూడదన్న ధ్యేయంతో పూర్ణిమాదేవి అందుకుంది.

“బిడ్డా! ఇది రాజ్యానికి సంబంధించిన వ్యవహారం. అయినా నీ మంకుపట్టు నీదే అన్నట్టు న్నావు. ఒకప్పుడు మన రాజ్యం బోయకొట్టం. వైశాఖేశ్వరుని తీర్థపురాళ్లనుంచి నందరాజ్యం సరిహద్దుల వరకూ విస్తరించి ఉండేది. ఈ రోజు అనియంకపల్లిన సైతం వదిలిపెట్టి రావాల్సి వచ్చింది. కారణం. మనం బలమైన రాజులం కాకపోవడమే. చోళులు, చాళుక్యుల దెబ్బకి బోయకొట్టపు గౌరవాన్ని కోల్పోవలసివచ్చింది. మన చేయజారిన భూభాగపు ప్రజలందరూ శత్రువుల చేతుల్లో పడుతున్న కష్టాలు నీకు తెలిసినవే. భవిష్యత్తులో మత్స్యరాజ్యం మరింతగా కుంచించుకుంటూ పోవాలా! మన ప్రజానీకం మరింతగా ఆరళ్లు పడాలా?” వేదనతో పరిస్థితుల స్పందినీ ఏకరవుపెట్టింది. డస్సిపోయినట్టయ్యాడు దేవేంద్రుడు. ప్రభుబలం నానాటికీ క్షీణించి పోతోందన్న మాట అతణ్ణి తీవ్రంగా కలచివేసింది.

‘ఒకరకంగా మత్స్యదేశం నేడొక కల్లోల కాసారమైంది. కాకతీయులు, ప్రోలయరాజులు, పల్లవులు ఎప్పుడు మీద పడతారో తెలియదు. రోజుకో నవాలు విసురుతున్నారు. దినానికో విపత్తు తెచ్చిపెడుతున్నారు.’ మనసులోనే ఇవన్నీ అనుకున్నట్టుగా దేవేంద్రుడు భావించినప్పటికీ పెదాలు దాటిన పలుకులుగా నన్నగా బయటపడనే పడ్డాయవి. ఇదే అదునుగా శర్మ కంఠం విప్పాడు.

“మహారాజా! ఒకప్పుడు మత్స్యరాజ్యాన్ని ఒక ఒడ్డుకాసే నందపురం ఇప్పుడు దూరంగా జరిగి పోవడంతో శత్రుదేశాలకు మనం అలుసైపోయాం. ఈ పరిణామం బాహ్యన మన స్థితినే కాదు. అంతరాన మన గతిని తక్కువజేస్తోంది. శత్రుగణాలు సరే. అంతఃశత్రువులూ పెరిగిపోతున్నారు. రావల్లె, కల్యాణపులోవ, మాడుగుల ప్రాంతాల్లో తిరుగు బాటుదారులు చెలరేగిపోతున్నారు. మరోదిక్కున మన ఆర్థిక స్థితిగతులూ అంతంత మాత్రంగానే ఉన్నాయి. నిత్యకరవులు పట్టి పీడిస్తుండటంతో మత్స్యం దిగనాసిల్లి పోతోంది. అంతర్యుద్ధానికి పునాదులు పడకముందే

డా॥ చింతకింది శ్రీనివాసరావు

మేలుకోవలసి ఉంది. ఈ సమస్యలన్నింటినీ పరిష్కరించుకుని క్షేమతీరానికి చేరాలంటే ఉన్నది ఒక్కటే మార్గం. అదే మీ పెళ్లిమార్గం.” చెప్పవలసింది చకచకా చెప్పేశాడు. అలకించిన దేవేంద్రుడు కణతలకు చేతులు చేర్చుకుని అలోచనలో పడి పోయాడు. అప్పటికే శర్మ ఊరుకోలేదు.

“ప్రభూ! చెల్లెలుగారికీ మీకూ ఈ యోగం ఎందుకు పట్టిస్తున్నారని ప్రశ్నించారు కదూ? అందుకు ఒకే ఒక సమాధానం. మేం తరతరాలుగా మీ ఉప్పు తింటున్నవాళ్లం. మీరు ఇవ్వగా వంశపారం పర్యంగా జయంతి నారాయణపురం అగ్రహారాన్ని అనుభవిస్తున్నవాళ్లం. మేం మీ అమాత్యులం. అన్నం పెట్టే చేతిని రక్షించుకోవడం మా ధర్మం. మేం వడ్డాది సింహాసనానికి బద్ధులం. అదే మా వద్దతి.” సందట్లో నందడిగా తన నిబద్ధతనూ రాజుకు ఎరుక పరుచుకున్నాడు. కంగారుపడ్డాడు దేవేంద్రుడు. అనవసరంగా ప్రణవయ్యను వెటకరించినట్టుగా తలపోశాడు. పూర్ణిమాదేవి సంతోషానికి అవధులేవు.

ఇక్కట్లకూ గురికావడం దైవలీల. జలరాశియే కార్యస్థలిగా జాతి పతాకాన రెపరెపలాడవలసిన చేప నేడు మడుగు ఎండి గిలగిలలాటడం లలాటలిఖితం.’ మనసులోనే భావన చేస్తూ,

“రాజమార్గాన్ని ఈ విధంగా నిష్కుంటకం చేసుకోవడం కోసం అమ్మాయిలను ఇచ్చిపుచ్చుకోవడం ఈ నాటిది కాదు మహారాజా! యుగాల నుంచి ఈ జగన వర్ధిల్లుతున్నదే. సాక్షాత్తు మనం ఇలవేల్పుగా పూజించే ఆ పార్థసారథి సైతం తన చెల్లెలు సుభద్రను అర్జునుడికిచ్చి పెళ్లిచేయడం వెనుక ద్వారక ప్రజలను శత్రుసైన్యాల నుంచి కాపాడుకోవడమూ ఒకానొక వ్యూహమే. పాండవ మధ్యముడు ప్రమీలను చేపట్టినా, ఉలూచికి పెనిమిటి అయినా రాజ్యనందరక్షణే ప్రథమలక్ష్యం.” సవివరంగా మనవి చేసుకున్నాడు.

ఈ మాటలతో దేవేంద్రుని మనసు మెత్తబడటం మొదలైంది. అయినా అతని గుండెకొమ్ముల్లో ఎక్కడో ఒక అనుమానం ఉండనే ఉంది. భుజబలాన్ని కాదని, బాంధవ్యాల సాయంతో సింహాసనాన్ని

“ఒదిగితిమి కొడుక.. కొదువ కొంచెము లేదు.. అనే పెద్దల మాటను పాటిస్తానని యువరాణి దేవేంద్రాలు నాతో చెప్పింది. దేశం కోసం, దేశప్రజల కోసం అన్నగారు చేసే ఏ నిర్ణయానికయినా కట్టుబడి ఉంటానంది. ఎవరి ఇంటికొడలుగా వెళ్లమన్నా వెళతానంది.” టకటకా తేల్చి చెప్పేసింది. నిరుత్సాహపడ్డట్టుగా అయ్యాడు దేవేంద్రుడు.

సరిగ్గానే స్పందించినట్టుగా మంత్రివర్గులను కళ్లతోనే అభినందించింది. కొన్ని క్షణాలు ఇలా దొర్లిపోయాక మహారాజు మరో సందేహాన్నీ బయటపెట్టాడు.

“అమాత్యశేఖరా! మా తండ్రి అర్జునరాజుల వారుగానీ, మా పితామహుడు ప్రతాపార్జున దేవరాజయ్యగానీ ఇలాంటి కుండమార్పిళ్లకు తలపడలేదే. శత్రురాజ్యాలను నెగ్గకు వచ్చేందుకు వివాహబంధాలబాట పట్టలేదే.” వ్యాకులత చుట్టుకున్న ఎడదను ప్రణవశర్మ ముందు పరచనే పరిచాడు. రాజు వల్లించిన ఈ వల్లింపు శర్మను సంకటంలో పడవేసింది. నిప్రాణకూ గురిచేసింది.

‘ఎలా ఉండే మత్స్యరాజ్యం ఎలా అయింది! కాలమహిమ అంటే ఇదేనేమో! దుర్వ్యధనాదులు ఉత్తర గోగ్రహణానికి తెగబడితంత పశుసంపద కలిగిన భూమి. నేడు నాలుగు గడ్డిపరకలకు నోచక గండక్షామాన పడటం వైపరీత్యం. శత్రురాజులచూపు ప్రసరించడానికే ఒల్లని మత్స్యం. ఈ వేళ నానా

కాపాడుకోవడం ఎందుకనో పెద్దగా నచ్చడం లేదు. అందుచేతనే చివరి ప్రయత్నంగా,

“నా సంగతి సరేనండి! ప్రజల కోసమంటూ మభ్యపెడుతున్నారు గనక ఆ అనాగరిక నందకొండ పాపను పెళ్లాడతాను. నా జీవితాన్ని ఫణంగా పెడతాను. కానీ, చెల్లెలు దేవేంద్రాలు ఈ కుండ మార్పిడికి సమ్మతి తెలియజేస్తుందా? మన భాష కాదు. మన యాన కాదు. మన తిండి కాదు. మన జాతి కాదు. కొండబాబుతో కలిసి బతుకు పంచు కోగలదా?” అడ్డుపుల్ల వేయబోయినట్టుగా అన్నాడు.

తదుత్తరక్షణలోనే తనవంతు వచ్చినట్టుగా తలంపు చేసిన పూర్ణిమాదేవి,

“ఒదిగితిమి కొడుక.. కొదువ కొంచెము లేదు.. అనే పెద్దల మాటను పాటిస్తానని యువరాణి దేవేంద్రాలు నాతో చెప్పింది. దేశం కోసం, దేశప్రజల కోసం అన్నగారు చేసే ఏ నిర్ణయానికయినా కట్టుబడి ఉంటానంది. ఎవరి ఇంటికొడలుగా వెళ్లమన్నా

వెళతానంది.” టకటకా తేల్చి చెప్పేసింది. నిరుత్సాహ పడ్డట్టుగా అయ్యాడు దేవేంద్రుడు.

“ఆఖరికి చెల్లాయిని సైతం త్యాగం చేసి సింహాసనాన్ని నిలుపుకుంటున్నాను. రాజు ఎవడయినా రాజే. కన్నుగాడు కత్తిమరవడు.. వెజ్జముంజ చెడిపి మరవడు.. అనే సామెత ఊరికే పుట్టలేదు. ప్రభువులు అధికారాన్ని ఎప్పుడూ మరచిపోలేరు. వదిలిపెట్టలేరు. దాన్ని నిలబెట్టుకునేందుకు ఎవరినయినా బలి చేస్తుంటారు. సరేలేండి. మీరంతగా చెబుతున్నప్పుడు మీ నిర్ణయమే అమల్లోకి తెండి. పాతరాతియుగపు కన్యను తెచ్చి ప్రతిష్ఠాత్మకమైన విరాటపు రానికి కోడలిగా చేస్తున్నారన్నమాట. కానివ్వండి. మీ మాటే కానివ్వండి.” నిస్సహగా పలికాడు.

ప్రభువులవారి ఆ నిస్సత్తువ మాటలు ప్రణవ శర్మను కదిలించాయి. ఇప్పటిస్థితిలో అన్యంగా ఏదైనా పలికితే గనక మహారాజు పెళ్లికి సుముఖత చూపకుండా మరోసారి కొరెక్కినా ఎక్కుతాడన్న ప్రాప్తకాలజ్ఞతతో మిన్నకున్నాడు.

పూర్ణిమాదేవి మటుకు మాట్లాడక తప్పదన్నట్టుగా అయింది.

“నువ్వు నందకుమారిని పెళ్లి చేసుకుంటున్నంత మాత్రాన ఆ రాజ్యాన్ని తక్కువగా చూడకు. నువ్వు విరాటరాజు వంశీకుడివయితే వాళ్లు వాకాటక ప్రభువులు. వాళ్లేం తేరగా దొరికేవాళ్లు కాదు. అనవసరంగా కాంతలను చులకన చెయ్యకు. మన రాజ్యంలోనూ ఆడపిల్లలున్నారు.” కఠినంగానే మాట్లాడింది. విద్ధూరపడ్డాడు దేవేంద్రుడు.

‘అదెలాగ..’ అన్నట్టుగా తల్లి ముఖంలోకి చూశాడు. అందుకు ప్రతిగా పూర్ణిమ ధ్వజమెత్తి నట్టుగా వాక్కులు విరజిమ్మింది.

“నందరాజ్యం నువ్వనుకున్నంత తేలికయినది కాదు. ఇప్పటివరకూ మత్స్యదేశం ఈ పాటి క్షేమంగా ఉందంటే నాడు నందులు అందించిన సహాయ సహకారాలూ ఇందుకు హేతువే. సాక్షాత్తు జిజ్ఞయిని చక్రవర్తి విక్రమాదిత్యుడు తన కుమార్తె ప్రభావతిని కోడలిగా నందపురానికి పంపిన సంగతి మనమెవ్వరం మరచిపోకూడదు. విక్రమప్రభువే కాళ్లు కడిగి నందరాజు ప్రబలభైరవుణ్ణి అల్లునిగా పొందాడు. అందుకు గుర్తుగా నందరాజ్యంలో విక్రమార్కుని ముప్పుయిరెండు మెట్ల సింహాసనాన్ని ప్రబలభైరవుడు నిలిపాడు. అంతటి సామ్రాజ్యానికి జామాతవపు తున్నావు గుర్తుపెట్టుకో. ఇంకా చచ్చిగా చెప్పవలసివస్తే మీ తండ్రి, మీ తాతయ్య నందరాజ్యంతో నెరిపిన స్నేహబంధమంతా నీ హయాంలోనే చెదిరిపోయింది. నువ్వు, నీ దళవాయిలూ ఆ మైత్రీగంధాన్ని దుర్వినియోగం చేసి గిరిసంపదను చాలావరకూ ఘోర్తు పరుచుకున్నారన్న విషయాన్ని ఎవరు దాచగలరు?” గంభీరమైన స్వరంతో చెప్పిన రక్కస ముగించింది.

(ఇంకా ఉంది)

సింధుశాఖ దేశాలు వేదికగా జరిగిన ఐసీసీ టీ-20 ప్రపంచకప్ నూవర్ -12 దశ నుంచి భారత్ నిష్క్రమించింది. గ్రూప్ లీగ్ ఆఖరి మ్యాచ్ ఆడకముందే సెమీఫైనల్స్ నాకౌట్ రౌండ్ కు దూరమయింది. ఐసీసీ అత్యాశ, జీసీసీబ పేరాశలకు భారీమూల్యమే చెల్లించింది. కెప్టెన్ విరాట్ కోహ్లా, ప్రధాన శిక్షకుడు రవిశాస్త్రిలతో పాటు కోట్లాదిమంది అభిమానులకు తీవ్ర నిరాశను, ఘోర అవమానాన్ని మిగిల్చింది.

భారత క్రికెట్ కు భంగపాటు!

ప్రపంచంలోనే అత్యంత భాగ్యవంతుడైన భారత క్రికెట్ కథ మళ్ళీ మొదటికొచ్చింది. ఐసీసీ నిర్వహించే ప్రపంచ క్రికెట్ టోర్నీలలో భారత్ విజేతగా నిలువ లేదని మరోసారి తేలిపోయింది. సింధుశాఖ దేశాలు వేదికగా జరిగిన 2021 ఐసీసీ టీ-20 ప్రపంచకప్ సెమీఫైనల్స్ నాకౌట్ రౌండ్ చేరకుండానే భారతజట్టు పరాజయభారంతో టోర్నీ నుంచి నిష్క్రమించక తప్పలేదు. ప్రపంచ టీ-20 క్రికెట్లో రెండో ర్యాంక్ హోదా, ప్రపంచ మేటి విరాట్ కోహ్లా, రోహిత్ శర్మ, రాహుల్, జడేజా, బుర్రూ, షమీ, అశ్విన్ లాంటి ఆటగాళ్లు భారత్ ను ఆదుకోలేకపోయారు. టైటిల్ సంగతి అటుంచి కనీసం లీగ్ దశను దాటించ లేకపోయారు.

దెబ్బ మీద దెబ్బ

పాకిస్తాన్, న్యూజిలాండ్ ప్రధాన ప్రత్యర్థులుగా, అఫ్ఘానిస్తాన్, స్కాట్లాండ్, నమీబియా లాంటి పసికూన జట్లున్న గ్రూప్-2 లీగ్ లో తలపడిన భారత్ పరిస్థితి ఆదిలోనే హంసపాదుగా మారిపోయింది. ప్రారంభ మ్యాచ్ లో చిరకాల ప్రత్యర్థి పాకిస్తాన్ చేతిలో ఎదురైన 10 వికెట్ల ఘోరపరాజయంతో పాతాళానికి పడిపోయింది. ఆరునూరైనా నెగ్గితిరాల్సిన రెండో రౌండ్ మ్యాచ్ లో సైతం న్యూజిలాండ్ చేతిలో ఎదురైన ఓటమితో నాకౌట్ రౌండ్ రేసుకు దూరమై పోయింది. మిగిలిన మూడు జట్లపై భారీ విజయాలు సాధించినా ప్రయోజనం లేకపోయింది.

ప్రస్తుత ప్రపంచ కప్ ప్రారంభానికి ముందు

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

వరకూ ఐసీసీ టోర్నీలలో పాకిస్తాన్ పై 12-0 రికార్డుతో ఓటమి అంటే ఏమిటో ఎరుగని భారత్ దుబాయ్ వేదికగా ఘోరపరాజయాన్ని మూటగట్టు కోవాల్సి వచ్చింది. అంతేకాదు, గత 18 సంవత్సరాలుగా ఐసీసీ ప్రపంచ టోర్నీలలో న్యూజిలాండ్ ప్రత్యర్థిగా పరాజయ పరంపరను కొనసాగించక తప్పలేదు.

తిలాపాపం! తలాపిడికెడు!

కర్ణాటక చావుకి కారణాలు కోటి అన్నట్లు.. టీ-20 ప్రపంచకప్ లో భారత్ వైఫల్యానికి కారణాలు చాలానే ఉన్నాయి. కేవలం ఏడు వారాల సమయంలోనే కోట్ల రూపాయలు కురిపించే ఐపీఎల్ పట్ల ఆటగాళ్లకు ఉన్న శ్రద్ధ, అంకితభావం భారతజట్టుకు ఆడుతున్న సమయంలో లేకపోడం ఒక కారణమైతే, ఐసీసీ, బీసీసీబల క్రికెట్ వ్యాపారంలో భారత క్రికెట్ బలిపశువుగా మారిపోడం ప్రధాన కారణంగా చెప్పుకోవాలి.

అంతర్జాతీయ క్రికెట్ మండలికి సమకూరే మొత్తం ఆదాయంలో 90 శాతం భారత్ నుంచే వస్తోంది. దీంతో భారత క్రికెట్ చుట్టూనే ప్రపంచ క్రికెట్ పరిభ్రమిస్తోంది. ఐసీసీ, బీసీసీబలకు వేలకోట్ల రూపాయల ఆదాయం రావాలంటే భారతజట్టు క్రికెట్ మూడు ఫార్మాట్లలోనూ సిరీస్ వెంట సిరీస్, టోర్నీ వెంట టోర్నీ ఆడక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అంతేకాదు, భారత క్రికెట్ బోర్డు బంగారు బాతుగుడ్డు ఐపీఎల్ లోనూ ఆటగాళ్లు ఆడితీరక తప్పని పరిస్థితి నెలకొంది. దీంతో క్రికెటర్లకు తగిన విశ్రాంతి లేకుండాపోయింది.

కరోనా భయంతో గత కొద్దిమాసాలుగా బయో బబుల్ లో ఉంటూ మానసిక రోగుల్లా మారిపోయిన భారత క్రికెటర్లు జూన్ నెలలో ఇంగ్లండ్ పర్యటన ముగించుకొని.. ఐపీఎల్-14 రెండోదశ పోటీలలో పాల్గొనటానికి నేరుగా దుబాయ్ చేరుకొన్నారు. ఐపీఎల్ ముగిసిందో లేదో కనీసం విశ్రాంతి లేకుండా ప్రపంచకప్ లో పాల్గొనటానికి సిద్ధమయ్యారు.

మిగిలిన ప్రధాన జట్లన్నీ తగిన విశ్రాంతితో పూర్తిస్థాయిలో సిద్ధమై వస్తే విరాట్ కోహ్లా నాయకత్వంలోని భారతజట్టు మాత్రం మితిమీరిన ఆత్మవిశ్వాసంతో బరిలో నిలిచి వరుస ఓటమిలతో కోట్లాదిమంది అభిమానులకు గుండెకోతను, పరాజయ భారాన్ని మిగిల్చింది.

బీసీసీబ తన ఆదాయం కోసం ఆటగాళ్ల మానసికస్థితిని ఏమాత్రం పట్టించుకోకుండా జట్టు ప్రయోజనాలను పణంగా పెట్టి ప్రత్యక్ష ప్రసార హక్కులు దక్కించుకొన్న స్టార్ స్పోర్ట్స్ కు వంత పాడటంతో అసలుకే మోసం వచ్చింది. ఈ మెగా టోర్నీలో భారత్ మ్యాచులన్నీ రాత్రి పూటే జరిగేలా, బ్రాడ్ కాస్టర్ కు కోట్ల వర్షం కురిసేలా పెద్దపాటలు ఖరారు చేయటం కొంపముంచింది. భారత మ్యాచులకు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న క్రీకేట్ సామ్మి చేసుకోవడానికి ఐసీసీ ఇలా బరి తెగించడమే భారత జట్టును నిలుపునా ముంచింది. మంచు ప్రభావం కారణంగా మొదటి రెండు మ్యాచుల్లో భారత జట్టుల్లు, బౌలర్లు ఎంతగా ఇబ్బంది పడ్డారో మరి చెప్పాల్సిన పనిలేదు. అంతేకాదు, భారత్-పాకిస్తాన్, భారత్-న్యూజిలాండ్ మ్యాచులకు దాదాపు వారంరోజుల విరామం ఇవ్వడం, కేవలం వారంతం, పండుగ రోజుల్లోనే భారత మ్యాచులు వచ్చేలా కార్యక్రమం రూపొందించారు. ఇలా చేయడం కూడా భారత్ కు శాపంగా మారింది. ఈ రెండు మ్యాచుల్లో భారత్ కనీసం ఒక్క గేమ్ అయినా పగటి పూట ఆడి ఉంటే ఫలితం వేరేలా ఉండేది.

ఏదిఏమైతేనే ప్రస్తుత టీ-20 టోర్నీలో భారత్ ఓ చెత్త రికార్డును మూటగట్టుకొంది. 2012 తర్వాత మొదటిసారి ఐసీసీ టోర్నీల్లో సెమీఫైనల్ చేరకుండానే ఇంటిదారి పట్టింది. ఇటు బీసీసీబ, అటు ఐసీసీ క్రికెట్ ను పెట్టుబడిలేని వేలకోట్ల రూపాయల వ్యాపారంగా, భారత క్రికెట్ ను ఓ బంగారు బాతుగా చూస్తున్నంత కాలం ఐసీసీ ప్రపంచటోర్నీలలో భారత జట్టు విజేతగా నిలువలేదని చెప్పక తప్పదు! ★

చైనా ప్రాపంచిక దృక్పథం ఏమిటో 'పంచశీల' చెబుతుంది. అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకూ, దౌత్యానికి అతీతమనుకుంటుంది చైనా. భారత్ తో పాటే స్వాతంత్ర్యం తెచ్చుకున్నప్పటికీ ఇరుగు పొరుగుతో సయోధ్య అన్నమాటే ఈనాటికీ తలపెట్టలేదు. భారత్ వంటి పెద్ద దేశం మీద కుట్రలు జరుపుతుంది. సరిహద్దుల మీద కన్నేసి ఉంచుతుంది. స్నేహం, సయోధ్య - ఈ పదాలు బీజింగ్ డిక్షనరీలో లేనేలేవు. ఈ విషయం అనేకసార్లు రుజువైంది. భారత్ తో అది వ్యవహరించే తీరు ఎప్పుడూ రెచ్చగొట్టేవిధంగానే ఉంటుంది. వివాదాస్పద అంశాలపై అది చేసే ప్రకటనలు, వ్యాఖ్యలు కయ్యూనికీ కాలు దువ్వే విధంగా ఉంటాయి. వుండుమీద కారం చల్లే విధంగా ఉంటాయి. తాజాగా ఉప రాష్ట్రపతి ముప్పవరపు

గబ్బిలంలాగే వేలాడుతోంది.

గత నెల రెండో వారంలో ఈశాన్య భారత పర్యటనలో భాగంగా ఉప రాష్ట్రపతి సరిహద్దు రాష్ట్రమైన అరుణాచల్ ప్రదేశ్ సందర్శించారు. అంతకు ముందు అసోం, మణిపూర్, నాగాలాండ్, మేఘాలయ తదితర రాష్ట్రాల్లో పర్యటించిన ఆయన అనంతరం చైనా సరిహద్దుల్లో విస్తరించిన అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో అక్టోబరు 9న అడుగు పెట్టారు. ఆ రాష్ట్ర అసెంబ్లీని ఉద్దేశించి ప్రసంగించారు. ప్రజా స్వామ్యంలో ప్రజా ప్రతినిధుల పాత్ర, రాజకీయాల్లో నైతిక విలువలు, చట్టాల రూపకల్పన తదితర అంశాలపై వెంకయ్యనాయుడు కీలక ఉపన్యాసం చేశారు. అనంతరం అసెంబ్లీ గ్రంథాలయాన్ని, మాజీ ముఖ్యమంత్రి దోర్జీ ఖండూ పేరిట నిర్మించిన

ప్రకటించింది. అందువల్ల భారత నేతలు ఈ ప్రాంతంలో పర్యటించడాన్ని తాము ఎప్పుడూ వ్యతిరేకిస్తుంటామని చైనా విదేశాంగ శాఖ అధికార ప్రతినిధి జావో లిజియాన్ పేర్కొన్నారు. ఈ ప్రకటనను భారత్ తీవ్రంగా ఖండించింది. బీజింగ్ వ్యాఖ్యల్లోని డొల్లతనాన్ని భారత విదేశాంగ శాఖ అధికార ప్రతినిధి అరిందమ్ బాగ్చి సూటిగా ప్రశ్నించారు. వాస్తవాలు తెలిసినప్పటికీ బీజింగ్ ఉద్దేశ పూర్వకంగానే వక్రభాష్యాలు చెబుతోందని, అంతర్జాతీయ సమాజానికి ఇవి తెలియని విషయా లేమీ కాదని బాగ్చి స్పష్టం చేశారు. తమదైన భూభాగంలో పర్యటించే సంపూర్ణ అధికారం భారత నేతలకు ఉందని, ఈ విషయంలో బీజింగ్ వ్యాఖ్యలను తాము ఎంతమాత్రం పరిగణనలోకి తీసుకోబోమని విస్పష్టంగా ప్రకటించారు. ఇకనైనా ఇలాంటి అనుచిత వ్యాఖ్యలను, రెచ్చగొట్టే ప్రకటనలను, శాంతికి విఘాతం కలిగించే మాటలను మానుకోవాలని ఆయన బీజింగ్ కు హితవు పలికారు. ఒక్కసారి ప్రశాంత చిత్తంతో ఆత్మపరిశీలన చేసుకుంటే వాస్తవాలు చైనాకు అవగతమవుతాయని బాగ్చి పేర్కొన్నారు.

భారత్ లో అంతర్జాతీయం...

ఇక్కడ అరుణాచల్ ప్రదేశ్ కు సంబంధించిన కొన్ని వాస్తవాలను గ్రహించాల్సి ఉంది. తొలుత ఈశాన్య భారతంలో భాగంగా ఉన్న ఈ ప్రాంతం ఫిబ్రవరి 20, 1987న అరుణాచల్ ప్రదేశ్ పేరిట కొత్త రాష్ట్రంగా అవిర్భవించింది. దాదాపు మూడున్నర దశాబ్దాలుగా తన ప్రగతి ప్రస్థానాన్ని కొనసాగిస్తోంది. మౌలిక వసతులను విస్తరించుకుంటూ ముందుకు సాగుతోంది. విస్తీర్ణంలో దేశంలోని పెద్ద రాష్ట్రాల్లో ఇది ఒకటి. కీలకమైన చైనా సరిహద్దుల్లో ఉండటంతో ఈ రాష్ట్రంపై అందరి చూపు ఉంటుంది. అక్కడ చీమ చిలుక్కుమన్నా ప్రచార, ప్రసార, సామాజిక మాధ్యమాల్లోకి ఎక్కుతుంది. చైనాతో కీలకమైన సరిహద్దు వాస్తవాధీన రేఖ (ఎల్ ఏ సీ- లైన్ ఆఫ్ యాక్చువల్ కంట్రోల్) ఇక్కడే ఉంది. మొత్తం చైనాతో గల 3488 కిలోమీటర్ల సరిహద్దులో 1129 కిలోమీటర్లు ఈ రాష్ట్రంలోనే ఉంది. దేశంలోని మరికొన్ని రాష్ట్రాలతో చైనా సరిహద్దులు కలిగి ఉన్నప్పటికీ అరుణాచల్ ప్రదేశ్ తో గల సరిహద్దు అత్యంత కీలకమైనది. అందువల్ల చైనా చూపంతా దీనిపైనే ఉంటుంది. 60 దశకంలో చైనాతో యుద్ధం కూడా ఈ ప్రాంతంలో జరిగిందే కావడం గమనార్హం. బ్రిటిష్ పాలనలో నాటి అధికారి మెక్ మహన్ వాస్తవాధీన రేఖను నిర్ధరించారు. దానిని చైనా గుర్తించడం లేదు. తాజాగా గత ఏడాది తూర్పు లద్దాఖ్ లో గల్వాన్ లోయ వద్ద ఇరు దేశాల సైనికులు ఇక్కడే ఘర్షణకు దిగారు. ఈ ఘటనలో 20మంది భారతీయ సైనికులు అమరులయ్యారు.

వెంకయ్య నాయుడు అరుణాచల్ ప్రదేశ్ పర్యటనపై బీజింగ్ నాయకత్వం చేసిన వ్యాఖ్యలు ఈ కోవలోకే వస్తాయి. ఇప్పుడే కాదు, గతంలో కూడా ఏ ప్రముఖుడు అక్కడికి వెళ్లినా సిద్ధం చేసుకున్నట్టు ఉండే ఒక ప్రకటన చైనా విదేశ వ్యవహారాల శాఖ నుంచి ఆలస్యం లేకుండా వెలువడేది. పొరుగు దేశం అధీనంలో ఉన్న ఒక ప్రాంతం గురించి తరచు మాట్లాడితే కొద్దికాలానికైనా దాని మీద హక్కు వస్తుందన్న నమ్మకమేదో చైనాకు ఉందని అనిపిస్తుంది.

అరుణాచల్ ప్రదేశ్ అంటే భారతావనిని ప్రతి వేకువన సూర్యుడు ముద్దాడే తొలి భూభాగం. అక్కడే సూర్యుడు ఉదయిస్తాడు. ఆ సూర్యోదయాన్ని ఆరచేతిని అడ్డు పెట్టాలని గత కొన్ని దశాబ్దాలుగా చైనా పని చేస్తున్నది. అలాంటి భూభాగం మీదకు ఏ భారతీయ నేత వెళ్లినా అక్కను వెళ్లగక్కడం చైనాకు రివాజుగా మారింది. గబ్బిలాలకు ప్రసిద్ధి చెందిన చైనా, వాటి భక్షణకు ఖ్యాతి గాంచిన చైనా అరుణాచల్ ను అచ్చంగా

ఆడిటోరియాన్ని ప్రారంభించారు. పేపర్ రీ సైక్లింగ్ యూనిట్ ను, నెహ్రూ స్టేట్ మ్యూజియాన్ని ప్రారంభించారు. ఇంకా అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు శంకు స్థాపన చేశారు. మరికొన్ని పథకాలను ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమాల్లో ముఖ్యమంత్రి పెమా ఖండూ, గవర్నర్ బి.డి.మిశ్రా, మంత్రులు, ఉన్నతాధికారులు పాల్గొన్నారు. నాలుగేళ్ల క్రితం ఉప రాష్ట్రపతిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన అనంతరం వెంకయ్య నాయుడు అరుణాచల్ ప్రదేశ్ ను సందర్శించడం ఇదే మొదటిసారి. ఎప్పటిలాగానే ఉప రాష్ట్రపతి పర్యటనపై బీజింగ్ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది. తమది కాని భూభాగంలో భారత నేత పర్యటించడం సరికాదని వ్యాఖ్యానించింది. అరుణాచల్ ప్రదేశ్ ను అసలు భారత్ లో అంతర్భాగంగానే తాము గుర్తించడం లేదని మొరటుతనాన్ని ప్రదర్శించింది. భారత్ తనదిగా ప్రకటించే ఈ సరిహద్దు రాష్ట్రం తమ దేశంలోని దక్షిణ టిబెట్ లో భాగమని

బీజింగ్ కు కూడా భారీ నష్టమే జరిగింది. కానీ ఆ విషయాన్ని బహిరంగ పరచడం లేదు. గతఏడాది ఫుటనల నేపథ్యంలో అరుణాచల్ ప్రదేశ్ సరిహద్దుల్లో వాస్తవాదీన రేఖ వద్ద మౌలిక వసతుల విస్తరణకు భారత్ చర్యలు చేపట్టింది. పొరుగు దేశం ఎలాంటి కవ్వింపు చర్యలు చేపట్టినా, చొరబాట్లకు పాల్పడినా దీటుగా తిప్పి కొట్టేందుకు వేల కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో సైనికులకు ఆధునిక వసతులను సమకూరుస్తోంది. ఆయుధాలు, సరకులు, ఆహార పదార్థాల రవాణాకు నూతన రహదారులు, వంతెనలు నిర్మిస్తోంది. సరిహద్దుల పరిరక్షణ, సైనికుల సంక్షేమమే లక్ష్యంగా పని చేస్తోంది. భారీఎత్తున బలగాలను మోహరిస్తోంది. సైనిక దళాల ప్రధానాధికారి ఎం.ఎం.నరవణి, చీఫ్ ఆఫ్ డిఫెన్స్ స్టాఫ్ (సీడీఎస్) బిపిన్ రావత్ ఎప్పకటికప్పుడు పరిస్థితులను నిశితంగా గమనిస్తున్నారు. చైనా ఎత్తుగడలను, కుట్రలను, వ్యూహాలను తిప్పికొట్టేందుకు ప్రతి వ్యూహాలను రచిస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితులను జీర్ణించుకో లేని బీజింగ్ నాయకత్వం అర్థంపర్థం లేని ప్రకటనలతో, అవాంఛనీయ వ్యాఖ్యలతో పరిస్థితిని ఉద్రిక్తం చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. తాజాగా తూర్పు లద్దాఖ్లో గత 17 నెలలుగా ఉద్రిక్త పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి.

హోంమంత్రి అమిత్ షా వచ్చినప్పుడు బీజింగ్ నాయకత్వం ఇలానే ప్రతిస్పందించింది. 2017లో, 2015 ఫిబ్రవరి 24న ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ అరుణాచల్ పర్యటన సందర్భంగానూ చైనా నాయకత్వం అవాకులు చెవాకులు పేలింది. 2013 నవంబరు 23న నాటి రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీ పర్యటన సమయంలోనూ చైనా ఇదే తీరును ప్రదర్శించింది. 2009లో అప్పటి ప్రధాని మన్మోహన్

నిల్వ చేసుకోమని స్వయంగా పాలకులు ప్రజలకు సూచించడం ముంచుకొస్తున్న ప్రమాదానికి సంకేతంగా విశ్లేషకులు అంచనా వేస్తున్నారు. మరోపక్క విద్యుత్ సంక్షోభం, తైవాన్తో ఉద్రిక్తతలు దేశాన్ని కలవర పెడుతున్నాయి. తైవాన్ జోలికొస్తే తాము మౌనంగా ఉండజాలమన్న అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ ప్రకటన బీజింగ్ను ఆలోచనలో పడేస్తోంది. ఈ నేపథ్యంలో దేశ ప్రజల దృష్టిని మళ్లించేందుకు భారత ఉప రాష్ట్రపతి అరుణాచల్ ప్రదేశ్ పర్యటనపై అనవసరం రాద్ధాంతం చేస్తోందన్న దౌత్య నిపుణులు విశ్లేషిస్తున్నారు. స్వదేశంలో సమస్యలు ఎదురైనప్పుడల్లా ప్రజల చూపును వక్కకు మళ్లించడం ప్రపంచవ్యాప్తంగా చాలామంది పాలకులకు వెన్నతో పెట్టిన విద్య. ఈ విషయంలో చైనా అందరికన్నా నాలుగాకులు ఎక్కువే చదివింది. పదవి చేపట్టిన కొద్ది రోజులకే చైనా అధినేత షి జిన్ పింగ్ ఈ విద్యను అలవరచుకున్నారు. భారత్ను బూచిగా చూపి పబ్బం గడుపుకోవడం దానిది దేశం పాకిస్తాన్, చైనాలకు కొత్తేమీ కాదు. చైనా తాజా వ్యాఖ్యలను ఈ కోణంలోనే చూడాలి. భారత్కు చెందిన ప్రముఖుడు ఎవరో ఒకరు అక్కడకు వెళతారు. చైనా అవాకులూ చెవాకులూ మాట్లాడుతుంది. దానికి దట్టమైన తాత్వికత కూడా అద్దతుంది. కానీ అవేమీ ఇప్పుడు ప్రపంచ దేశాలు కూడా నమ్మడానికి సిద్ధంగా లేవు. చైనా భూగోళం మీద ఉన్న అతి పెద్ద దురాక్రమణదారు దేశం. దాని విదేశాంగ విధానం, వాణిజ్య ఒప్పందాలు, చిన్నా చితకా దేశాలకు సాయం ఇవన్నీ దురాక్రమణ లక్షణం కలిగి ఉంటాయి. ప్రపంచ మార్కెట్ను ఆక్రమించాలను కుంటున్న చైనా వ్యూహాలు ఇప్పుడు ప్రపంచం మొత్తం అర్థం చేసుకుంది. చైనాలోనే ఒక సామెత ఉంది. 'అనుభవం దువ్వెన వంటిది. కానీ ప్రకృతి దానిని మన చేతికి ఇచ్చేది మాత్రం బట్టతల వచ్చాకే'. ప్రపంచం ఇలాంటి దువ్వెనను ఇచ్చే వరకు చైనా తన ధోరణిని మార్చుకునేలా లేదు.

అరుణాచల్ను వీడని చైనా గజ్వలం

ఈ పరిస్థితిని అధిగమించేందుకు ఇప్పటివరకు 13సార్లు ఇరుదేశాల సైనిక కమాండర్లు చర్చలు జరిపినప్పటికీ సానుకూల ఫలితాలు సమకూరలేదు. ప్రతిష్టంభన తొలగలేదు. దీనికి కారణం చైనా ప్రతినిధుల మొండి వైఖరేనని ప్రత్యేకంగా చప్పునక్కలేదు. గంటల తరబడి చర్చలు సాగినా తాము పట్టిన కుందేటికి మూడే కాళ్లన్న చైనా వైఖరి కారణంగా యథా పరిస్థితి కొనసాగు తోంది. ఇక సరిహద్దు సమస్యలపై ఇప్పటివరకు 21సార్లు చర్చలు జరిగినా మార్చేమీ లేదు.

గతంలోనూ ఇదే తీరు ...

అరుణాచల్ ప్రదేశ్లో భారత నేతల పర్యటనలపై బీజింగ్ ప్రతికూలంగా స్పందించడం కొత్తేమీ కాదు. గతంలో అనేకమార్లు ఇలానే వ్యాఖ్యానించి నవ్వులపాలైంది. అంతర్జాతీయంగా అప్రతిష్టను మూటగట్టుకుంది. గత ఏడాది ఫిబ్రవరిలో రాష్ట్ర అవతరణ దినోత్సవాల్లో పాల్గొనేందుకు కేంద్ర

సింగ్ పర్యటన సందర్భంగానూ, తరవాత నాటి విదేశాంగ మంత్రి ఎన్.ఎం కృష్ణ పర్యటించినప్పుడూ చైనా ఎప్పటిలాగానే అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది. 2016 డిసెంబరులో బౌద్ధ గురువు దలైలమా సందర్శనపైనా బీజింగ్ ప్రతికూల వ్యాఖ్యలు చేసింది. నాటి విదేశాంగ శాఖ అధికార ప్రతినిధి విష్ణు ప్రకాశ్ బీజింగ్ వ్యాఖ్యలను, అభ్యంతరాలను గట్టిగా తిప్పికొట్టారు. ఆసియాలోనే కాకుండా ప్రపంచంలోనే అంతర్జాతీయ శక్తిగా భారత్ ఎదుగుతున్న తీరుపై చైనా అసహనంగా ఉంది. మహమ్మారి కొవిడ్ను అత్యంత వేగంగా అధిగమించిన తీరు, అంతర్జాతీయంగా అనేక దేశాలకు టీకాల సరఫరాతో భారత ప్రతిష్ట పెరిగింది. అదే సమయంలో చైనా ఇంకా కొవిడ్తో సతమతమవుతోంది. ఇప్పటికీ లాక్డౌన్ దిశగా అడుగులు వేస్తోంది. దీనికితోడు ఆహార కొరత ఎదుర్కొంటుందన్న వార్తలు దేశాన్ని కలవర పెడుతున్నాయి. ఎక్కువగా తినవద్దని, ఆహారాన్ని

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

భీంరెడ్డి సత్యనారాయణరెడ్డి

నిజాం విమోచనోద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా షాద్ నగర్ మండలం అన్నారంలో ఆగస్టు 21, 1927న జన్మించారు. 14 ఏళ్ల వయసులోనే క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంలో పాల్గొని అరెస్టయ్యాడు. వినోబాభావే భూదానోద్యమంలోనూ పాల్గొన్నాడు. ఆర్యసమాజ్ లోనూ పనిచేశారు. రెండుసార్లు రాజ్యసభ సభ్యుడిగా; ఉత్తరప్రదేశ్, ఓడిషా రాష్ట్రాలకు గవర్నరుగా సేవలందించారు. అక్టోబరు 6, 2012న హైదరాబాద్ లో మరణించారు.

జనరల్ నెరెడ్డి

1. భారత క్రికెట్ జట్టుకు మెంటార్ గా ఎవరు నియమితులయ్యారు?
2. అంతర్జాతీయ రక్తదాన దినోత్సవం ఎప్పుడు జరుపుకుంటారు?
3. జోడ్డుమత స్థాపకుడు ఎవరు?

సంఖ్య: 24, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

మెదడుకు మేత

ఆకు అలము గాదు ఆకు
పచ్చన, కాయ సున్నము
కాదు నోరు ఎర్రన?

సంఖ్య: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

మంచిమాట

భైన్నత్వమంటే
కోరికలను

చంపుకోవడం కాదు,
వాటిని అదుపులో
పెట్టుకోవడం..

అంటూ చంద్రయ్య పక్కకు తప్పుకున్నాడు.

ఆ వ్యక్తులు రాఘవయ్య దగ్గరకు వచ్చి అతని చేతిలోని గొడ్డలి చూసి “ఇదే! దీని గురించే మేం వెతుకుతున్నాం. ఇది మాకు ఎంతో విలువైనది. మా వంశపారంపర్యంగా వస్తున్నది. ఎడ్లబండిలో మేం పట్నం వెళుతుండగా దారిలో పడి పోయింది. దీన్ని జాగ్రత్తగా తెచ్చిన నీకు మేం చాలా రుణపడి ఉంటాం. ఇదిగో ఈ బంగారు నాణేలను తీసుకోండి” అని రాఘవయ్యకు వంద బంగారు నాణేలు ఉన్న సంచిని ఇచ్చారు.

రాఘవయ్య ఆ గొడ్డలిని వాళ్లకి ఇచ్చేసి, బంగారు నాణేలు తీసుకొని తిరిగి తన గ్రామానికి బయలుదేరాడు. ‘అరే! ఎంత పనైపోయింది, నేను మాట మార్చకపోయి ఉంటే ఆ బంగారు నాణేలలో నాకు కూడా వాటా వచ్చేది కదా’ అని బాధపడ్డాడు చంద్రయ్య. ★

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...

అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీ గ్రామీ విద్యార్థులకు ఉపయోగపడే విధంగా క్రేన్ వ్యాపారం

ఇప్పుడు మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్ లో
సరికొత్త రుచులతో

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

మీ శ్రమ ఫలిస్తుంది. చేపట్టిన కార్యక్రమాలను అటంకాలు అధిగమించి పూర్తిచేస్తారు. కుటుంబంలో శుభకార్యాలు నిర్వహిస్తారు. అందరిలోనూ తగిన గుర్తింపు పొందుతారు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగవర్గాలకు క్లిష్ట సమస్యలు తీరతాయి. పారిశ్రామికవేత్తలకు సంతోషకర సమాచారం. రచయితలు, క్రీడాకారులకు నూతన అవకాశాలు. 19,20 తేదీల్లో బంధువుల నుంచి ఒత్తిడులు. శారీరక రుగ్మతలు. విష్ణుధ్యానం చేయండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

కొన్ని ఊహలు నిజం కాగలవు. ఆర్థిక విషయాలలో మరింత పురోగతి. భూవివాదాలు పరిష్కారమవుతాయి. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొంటారు. వ్యాపారులకు విస్తరణ యత్నాలు అనుకూలమైనాయి. ఉద్యోగులకు విధుల్లో మరింత అనుకూల పరిస్థితులు. కళాకారులు, పరిశోధకులకు ఆహ్వానాలు అందుతాయి. 16,17 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. అనారోగ్యం. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ధ. పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

కార్యక్రమాలలో విజయం. ఆదాయం మెరుగ్గా ఉంటుంది. ఆలోచనలు కలసివస్తాయి. కొన్ని వివాదాల నుంచి గట్టెక్కుతారు. వాహనాలు కొంటారు. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు సకాలంలో అందుతాయి. ఉద్యోగులు విధుల్లో ప్రశాంతంగా గడుపుతారు. పారిశ్రామికవేత్తల నిరీక్షణ ఫలిస్తుంది. కళాకారులు, రచయితలకు కొన్ని పురస్కారాలు అందవచ్చు. ఈశ్వరార్ధన మంచిది.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

కొత్త విషయాలు తెలుసుకుంటారు. విద్యార్థుల్లో ప్రతిభ వెలుగులోకి వస్తుంది. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొంటారు. స్థిరాస్తి వివాదాలు పరిష్కారదశకు చేరుకుంటాయి. వ్యాపారులకు మంచి లాభాలు. ఉద్యోగులు విధి నిర్వహణలో అవరోధాలు అధిగమిస్తారు. కళాకారులు, రచయితల ఆశలు ఫలిస్తాయి. 15,16 తేదీల్లో అనారోగ్యం. కుటుంబంలో కొన్ని సమస్యలు. సుబ్రహ్మణ్యార్జున పఠించండి.

సింహం : మఖ, పూర్వా, ఉత్తర 1వ పాదం

నిరుద్యోగులకు ఆశయాలు నెరవేరతాయి. ఆశ్చర్యకరమైన సంఘటనలు ఎదురవుతాయి. ఆరోగ్యం కుదుటపడుతుంది. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు కలసివస్తాయి. కొన్ని సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయి. వ్యాపారులకు అనుకూలస్థితి. పారిశ్రామికవేత్తలకు శుభవార్తలు. 17, 18 తేదీల్లో వ్యయప్రయాసలు. కుటుంబ సభ్యులతో వివాదాలు. అంజనేయ దండకం పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, పాశ్చ, చిత్త 1,2 పాదాలు

ఉద్యోగయత్నాలు సానుకూలం. వాహనాలు, భూములు కొనుగోలు చేస్తారు. కొన్ని వివాదాలు తీరి ఊరట చెందుతారు. వ్యాపారులు లక్ష్యాల మేరకు లాభాలు అందుకుంటారు. ఉద్యోగులకు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. రాజకీయవేత్తలకు ఆహ్వానాలు అందుతాయి. కళాకారులు, పరిశోధకులు పట్టింది బంగారమే. 16,17 తేదీలలో అనుకోని ఖర్చులు. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఆర్థికంగా మెరుగ్గా ఉంటుంది. కొన్ని వ్యవహారాలలో విజయం. నిరుద్యోగులకు ఇంటర్వ్యూలు అందుతాయి. స్థిరాస్తి వివాదాలను పరిష్కరించుకుంటారు. బంధువుల నుంచి అందిన సమాచారం ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు విధుల్లో మరింత సానుకూలత. రచయితలు, క్రీడాకారులకు విశేష ఆదరణ. నవగ్రహస్తోత్రాలు పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, కృత్తిక

ఆదాయం అశాజనకంగా ఉంటుంది. అన్ని వివాదాల పరిష్కారం. ఆధ్యాత్మిక భావాలు పెరుగుతాయి. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు ముమ్మరం చేస్తారు. వ్యాపారస్తులు పెట్టుబడులు సమకూరి ఊరట చెందుతారు. ఉద్యోగులకు ఇబ్బందులు తొలగి ముందుకు సాగుతారు. 16,17 తేదీల్లో సోదరులతో వివాదాలు. అనారోగ్యం. ఆలోచనలు స్థిరంగా ఉండవు. శివాష్టకం పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ప్రతిభాపాటవాలు చాటుకుంటారు. రాబడి మీ

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

అవసరాలకు తగినంతగా ఉంటుంది. దీర్ఘకాలిక సమస్యల నుంచి బయటపడతారు. అన్ని వివాదాలు తీరి లబ్ధి పొందుతారు. ఆశయాలు నెరవేరతాయి. నిరుద్యోగులకు అనుకూల ఫలితాలు. ఉద్యోగులు ఎటువంటి బాధ్యతనైనా తేలిగ్గా పూర్తి చేస్తారు. కుటుంబంలో ఒత్తిళ్లు. 18,19 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. గణేశాష్టకం పఠించండి.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, క్రురూ, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ఆదాయం కొంత నిరాశ పరుస్తుంది. రుణాలు చేయాల్సిన పరిస్థితి. శ్రమ పెరుగుతుంది. అనారోగ్య సూచనలు. అన్ని వివాదాలు సవాలుగా మారతాయి. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు మధ్యలో నిలిపివేస్తారు. పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శిస్తారు. వ్యాపారులకు కొంత గందరగోళంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగులు అదనపు బాధ్యతలు చేపడతారు. 16,17 తేదీల్లో శుభవార్తలు. ఆకస్మిక ధనలాభం. శ్రీకృష్ణస్తోత్రాలు పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాషాఢ 1,2,3 పాదాలు

కీర్తిప్రతిష్ఠలు పెరుగుతాయి. రాబడి సంతృప్తి కరంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగయత్నాలు కొలిక్కి వస్తాయి. వ్యాపారస్తులకు మరిన్ని పెట్టుబడులు సమకూరవచ్చు. ఉద్యోగులు కొత్త హోదాలు పొందుతారు. రాజకీయవేత్తలకు పదవీయోగం. కళాకారులు, రచయితలకు ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలు తెలుస్తాయి. 19,20వ తేదీల్లో అనుకోని ప్రయాణాలు. శారీరక రుగ్మతలు. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పఠించండి.

మీనం : పూర్వాషాఢ 4వ పాదం, ఉత్తరాషాఢ, రేవతి

రావలసిన డబ్బు అవసరాలకు సమకూరుతుంది. కష్టానికి ఫలితం కనిపిస్తుంది. బంధువుల నుంచి అస్తిలాభ సూచనలు. పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శిస్తారు. ఇంటర్వ్యూలలో విజయం సాధిస్తారు. ఉద్యోగులు చికాకులు తొలగి ఊరట చెందుతారు. పారిశ్రామిక వేత్తలకు అనుకోని ఆహ్వానాలు అందుతాయి. రచయితలు, క్రీడాకారులు సమర్థతను నిరూపించుకుంటారు. హయగ్రీవస్తోత్రాలు పఠించండి. ★

అధారాలు

అడ్డం

1. దివ్యైల వరుస పర్వం (4)
3. ఒకనాటి పిల్లల రేడియో కార్యక్రమం (4)
6. ఇది ఉంటే ప్రతిబింబమూ ఉంటుందిగా! (2)
8. చెప్పి, పలికి (3)
9. మజ్జనము, క్రుంకు (3)
11. శ్రీరామపత్ని (2)
12. ఇల్లుకొనేవాడి సేల్‌డీడ్ కాగితం (4)
13. కలులేదు కదులుము (2)
14. యావత్తు లేని అన్యాయం (3)
16. రథము, బండి (2)
19. చమురు (2)
21. వంకర (3)
22. సర్పము (2)
24. ఆకాశము (2)
25. ఉప్పుకే కొందరి వ్యవహారం (2)
26. పుట్ట (3)
27. ఎర్రగోరింట, కడకు (3)
29. ఊపిరి (2)
31. పట్టుకారు (3)
32. కార్మిక మాసాన భగవంతుని గురించి వెలిగించే దీపం (5)

నిలువు :

1. అడుగునుంచి అతను బందీ (5)
2. కాళ్ళకూరి నారాయణ రావు గారు రాసిన నాటకం (5)
4. వ్యాపారంలో ఆశించేది (3)
5. భగవంతుని స్తుతి ధార (4)
7. అగ్నిసాక్షిగా పెళ్ళాడిన స్త్రీ (4)
10. ఫాలము (3)
15. పాముకు పాలుపోసి పూజించే పండుగ (6)
16. మకరందము (2)
17. తిరగబడిన కొడుకులు (4)
18. పుణ్యం కానిది తలక్రిందయితే ఒక నది (2)
20. సోదరి (3)
23. అడుగునుంచి కల్లుతేట, పూదేనె (4)
28. చారుకే మరోపేరు (2)
30. ఈ ఫలం దబ్బుపండు తెగదే, ఈ ఫల రసాయనం ఆయుర్వేద ఔషధం (2)

పదరసం-342

	1		2		3	4		5
6					7			
	8					9	10	
11								13
	14	15				16		
17								20
21					22	23		24
		25			26			
27	28						30	
	31				32			

పదరసం - 342

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్‌కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్‌పై పదరసం నెం. వేసి 2021 నవంబర్ 29 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 338 సమాధానాలు

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

విజేతలు: ఎ.శారద్, టి.ఉదయశ్రీ, జి.ప్రసన్న, టి.వి.నారాయణ, ఎమ్.అరవింద్, పి.రాజేశ్వర్ రావు-హైదరాబాద్, సి.హెచ్.నాగేందర్ రెడ్డి-మేడ్చల్, ఎమ్.విజయలక్ష్మి-కామారెడ్డి, డి.బాబు-ప్రకాశం, శ్రీపతి పృథ్విసాయి, శ్రీపతి భవ్యశ్రీ-ఒంగోలు, టి.వెంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మ, టి.ఎస్.ఎల్.ఎస్.జ్యోతి-నెల్లూరు, వి.ఉమా మహేశ్వరశర్మ-అనంతపురం.

బహుమతి పొందిన విజేత: డి.బాబు-ప్రకాశం.

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

నిరాశ పరచిన దీపావళి చిత్రాలు!

ఈ ఏడాది దీపావళి కానుకగా వచ్చిన చిత్రాలన్నీ తెలుగు ప్రేక్షకులను తీవ్ర నిరాశకు గురిచేశాయి. కరోనా సెకండ్ వేవ్ తగ్గుముఖం పట్టిన తర్వాత వచ్చిన సినిమాలలో ఫర్వాలేదు అనిపించుకున్న చిత్రాలకు సైతం ఆశించిన స్థాయిలో ప్రేక్షకాదరణ దక్కలేదు. దాంతో దీపావళి సీజన్‌ను ఉపయోగించుకోవడానికి తెలుగు నిర్మాతలు పెద్దగా ఆసక్తి చూపించలేదు. నవంబర్ మొదటి వారాంతంలో అనువాద చిత్రాలు మూడు విడుదల కాగా, స్ట్రయిట్ తెలుగు సినిమా ఒక్కటే దీపావళికి విడుదలైంది. వీటితో పాటే సూర్య తమిళ చిత్రం 'జై భీమ్' అమెజాన్ ప్రైమ్‌లో స్ట్రీమింగ్ అయ్యి, విమర్శకుల ప్రశంసలను అందుకుంది.

గత కొంతకాలంగా రజనీకాంత్ ఒకే వర్గం ప్రేక్షకులను దృష్టిలో పెట్టుకుని సినిమాలు చేస్తున్నారు. 'కబాలి, కాలా' చిత్రాలతో పాటు ఆ తర్వాత వచ్చిన 'దర్బార్', 'పేట' కూడా ఘన విజయాన్ని పొందలేక పోయాయి. దాంతో దర్శకుడు శివ ఈ తమిళ సూపర్ స్టార్‌ను మరోసారి కుటుంబ ప్రేక్షకులకు దగ్గర చేసే ప్రయత్నం చేశాడు. అలా తెరకెక్కిన 'అన్నాత్తే'ను తెలుగులో 'పెద్దన్న'గా డబ్ చేశారు. అయితే మరి ఎనభైల నాటి కాలానికి చెందిన ఈ కథ ఈ తరాన్ని ఆకట్టుకోవడంలో విఫలమైంది. తల్లి చనిపోతూ తన చేతిలో పెట్టిన చెల్లిని అల్లారుముద్దగా పెంచే వీరన్న అనే గ్రామపెద్ద పాత్రను రజనీకాంత్ ఇందులో పోషించాడు. అతని చెల్లిగా కీర్తిసురేశ్ నటించింది. అన్నయ్య కోసం ప్రాణం పెట్టే ఆ చెల్లి సరిగ్గా పెళ్లి రేపు అనగా ఇంటి నుండి వెళ్లిపోతుంది. ఆమె ఎందుకు అలా చేసింది? ఆ తర్వాత ఎలాంటి కష్టాలు పడింది? ఆ సమయంలో చెల్లి మనసెరిగి ఆ అన్నయ్య ఎలా ఆమెను ఆదుకున్నాడు? అనేదే ఈ సినిమా. కథ, కథనాలలో ఏ మాత్రం కొత్తదనం లేని ఈ చిత్రానికి మంచి ఓపెనింగ్స్ వచ్చినా, రజనీకాంత్ అభిమానులు సైతం దీనిని చూసి డీలా

పడిపోయారు.

నేల విడిచి సాము చేసిన 'ఎనిమి'

విశాల్‌కు తమిళంలో యాక్షన్ హీరోగా మంచి గుర్తింపు ఉంది. అలానే ఆర్యకూ మంచి ఫ్యాన్ ఫాలోయింగ్ ఉంది. వీరిద్దరూ కలిసి గతంలో 'అవన్ - ఇవన్' అనే సినిమాను బాల దర్శకత్వంలో చేశారు. తిరిగి పదేళ్ల తర్వాత వీరిద్దరితోనూ ఆనంద్ శంకర్ 'ఎనిమి' అనే సినిమా తీశాడు. మైండ్ గేమ్ నేపథ్యంలో సాగే ఈ సినిమా కోసం దర్శకుడు చాలా బలహీనమైన కథను రాసుకున్నాడు. బాల్యంలోనే ప్రకాశ్ రాజ్ చేతిలో కొంత శిక్షణ పొందిన ఇద్దరు పిల్లలు ఆ తర్వాత వేర్వేరు దారులు పడతారు. ఒకరు హీరో అయితే, మరొకరు విలన్. ఆ తర్వాత కొన్నేళ్లకు ఒకరికి ఒకరు తారసపడినప్పుడు వారి ఎత్తులు, జిత్తులూ ఎలా ఉంటాయన్నదే ఈ సినిమా. కాస్తంత ఫాదర్ సెంటిమెంట్‌ను ఈ యాక్షన్ మూవీకి దర్శకుడు జత చేశాడు కానీ సినిమా ప్రారంభం నుండి ముగింపు వరకూ ఏ ఒక్క సన్నివేశమూ ప్రేక్షకులను కట్టిపడేసేలా లేకపోయింది. యాక్షన్ సన్నివేశాలు బాగానే ఉన్నా, కథలో బలం లేకపోవడంతో 'ఎనిమి' నేల విడిచి సాము చేసినట్టు అయ్యింది.

పెద్దంతగా ఆకట్టుకోని 'ఇటర్నల్స్'

దీపావళి కానుకగా రెండు తమిళ చిత్రాలు తెలుగులో డబ్ కాగా, మార్వెల్ స్టూడియోస్ నిర్మించిన ఆంగ్ల త్రితీ చిత్రం 'ఇటర్నల్స్' సైతం తెలుగువారి ముందుకు వచ్చింది. సూపర్ హీరోస్ సినిమాలకు మార్వెల్ స్టూడియోస్ పెట్టింది పేరు. అవెంజర్స్ సీరిస్‌కు గత యేడాది ఈ సంస్థ ఫుల్ స్టాప్ పెట్టడంతో ఇప్పుడు కొత్త సూపర్ హీరోస్‌ను తెర మీదకు తీసుకొస్తూ 'ఇటర్నల్స్'ను నిర్మించింది. ఇందులో

సూపర్ పవర్స్ ఉన్న పదిమంది వ్యక్తులు మనకు తారసపడతారు. ఏడు వేల సంవత్సరాల క్రితం భూమిని రాక్షసుల బారి నుండి రక్షించడానికి వేరే గ్రహం నుండి ఇక్కడికి వచ్చిన వీరు, ఇక్కడే రకరకాల ప్రదేశాలలో ఉంటారు. తాజాగా మరోసారి ప్రళయం ముంచుకొచ్చినప్పుడు వారు దాన్ని ఎలా ఎదుర్కొన్నారు? అందులో కొందరు ఎలా కన్నుమూశారు? అనేదే ఈ సినిమా. యాక్షన్ సన్నివేశాలు, గ్రాఫిక్ సిస్స్ బాగున్నా, కథలో దమ్ములేకపోవడంతో ఈ సినిమా ప్రేక్షకులను ఆకట్టుకోలేకపోయింది.

విఫలమైన మారుతి ప్రయోగం!

దర్శకుడు మారుతి ప్రస్తుతం గోపీచంద్ హీరోగా 'పక్కా కమర్షియల్' అనే సినిమా చేస్తున్నాడు. అయితే కరోనా కారణంగా ఆ సినిమా షూటింగ్‌కు కొన్ని రోజులు బ్రేక్ పడటంతో ఖాళీగా ఉండకుండా ఆ టైమ్‌లో 'మంచి రోజులు వచ్చాయి' అనే సినిమా తీశాడు. సంతోష్ శోభన్, మెహ్రీన్ జంటగా నటించిన ఈ కామెడీ ఎంటర్టైనర్ ప్రేక్షకులను అలరించలేక పోయింది. కొలిగితో ప్రేమలో పడిన తన కూతురు ఎక్కడ చేజారిపోతుందో అని మధనపడే ఓ తండ్రి వ్యధ ఇది. అయితే వినోదం పేరుతో మారుతి నటించుటతో చేయించిన ఊర కామెడీ జనాలకు వెగటు పుట్టించింది. దాంతో ఈ డ్రయిట్ తెలుగు సినిమానూ వారు తిరస్కరించారు. మొత్తం మీద దీపావళి కానుకగా వచ్చిన నాలుగు సినిమాలు తడిచిన బాణసంచా మాదిరి తున్నుమన్నాయి. మరి కార్తీకమాసం తొలి వారాంతంలో వచ్చే సినిమాలైనా కాకరపువ్వువొత్తుల్లా వెలుగులు విరజిమ్ముతాయేమో చూడాలి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

హుజురాబాద్ ఉప ఎన్నికలో
అఖండ విజయం సాధించిన
ఈటల రాజేందర్ గారికి
హృదయపూర్వక
శుభాభినందనలు...

నాయకులకు, కార్యకర్తలకు...

కార్తీక పౌర్ణమి
శుభాకాంక్షలు

యం. రవికుమార్ భిక్షపతి యాదవ్
రాష్ట్ర భాజపా నాయకులు,
చేవెళ్ల పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గం

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 15.11.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 74 Issue : 03

భారీ మెజారిటీతో భాజపాను గెలిపించిన
హుజురాబాద్ ప్రజలకు అభినందనలు.

ఈ విజయానికి సహకరించిన
పార్టీ నాయకులకు, కార్యకర్తలకు
ధన్యవాదములు.

నిరుద్యోగ సమస్యపై భాజపా పిలుపు మేరకు
యువకులు, నిరుద్యోగులు
నవంబర్ 16న జరిగే **మిలియన్ మార్చ్**లో
పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొనగలరు.

తెలంగాణ ప్రజలందరికీ...

కార్తీక పౌర్ణమి
ఘనోత్సవం

భారతీయ జనతా పార్టీ - తెలంగాణ రాష్ట్రం

